

ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ
คณะบริหารธุรกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2563

**DEBT STATUS : A CASE STUDY OF NON-COMMISSIONED
OFFICERS IN ARMED FORCES SECURITY CENTER,
ROYAL THAI ARMED FORCES HEADQUARTERS**

BY

FIRST LIEUTENANT SURUSSA SUAYSUWAN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR**

**THE DEGREE OF MASTER OF MANAGEMENT IN ENTREPRENEURSHIP
FACULTY OF BUSINESS ADMINISTRATION**

GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2020

วิทยานิพนธ์เรื่อง

ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย

โดย

ร้อยโทหญิง สุรัสวดี สรวยสุวรรณ

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2563

ว่าที่ร้อยตรี ดร. ฤทธิพัฒน์ ชาญกิจ
ประธานกรรมการสอบ

ผศ.ดร. พัฒน์ พิธิษฐเกษม
กรรมการ

ดร.ณกมล จันทร์สม
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ผศ. ร.ต. หญิง ดร. วรณี สุขสาตร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

6 สิงหาคม 2563

Thesis entitled

**DEBT STATUS : A CASE STUDY OF NON-COMMISSIONED
OFFICERS IN ARMED FORCES SECURITY CENTER,
ROYAL THAI ARMED FORCES HEADQUARTERS**

by

FIRST LIEUTENANT SURUSSA SUAYSUWAN

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Management in Entrepreneurship

Rangsit University
Academic Year 2020

Acting sub.Lt. Puripat Charnkit, D.B.A
Examination Committee Chairperson

Asst. Prof. Phat Pisitkasem, Ph.D.
Member

Nakamol Chansom, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Asst.Prof.Plt.Off. Vanee Sooksatra, D.Eng.)

Dean of Graduate School

August 6, 2020

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะความเมตตากรุณา และช่วยเหลืออย่างดียิ่ง จาก ดร.ณกมล จันทร์สม กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ซึ่งให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการทำวิทยานิพนธ์ รวมถึง ว่าที่ร้อยตรี ดร.กฤษพัฒนา ชาญกิจ ประธานกรรมการสอบ และผศ.ดร.พัฒน์ พิสิษฐเกษม ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยให้มีความถูกต้อง และมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรังสิต ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษาตลอดหลักสูตร รวมถึง เจ้าหน้าที่ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยรังสิตทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก ให้การทำวิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์ในที่สุด

ขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อนร่วมงาน ที่มีส่วนช่วยให้กำลังใจ และสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา ทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตา แต่บิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้ หากมีข้อผิดพลาดและข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

ร้อยโทหญิง สุรัสวตา สรวยสุวรรณ

ผู้วิจัย

6005961 : ร้อยโทหญิง สุรัสวตา สรวายสุวรรณ
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
 กองบัญชาการกองทัพไทย
 หลักสูตร : การจัดการมหัพภาค สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. ณกมล จันทร์สม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบริโภค ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย จำนวน 303 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การใช้สถิติเชิงพรรณนา การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-TEST, F-TEST และ Multiple Regression Analysis

เมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ อายุรับราชการ ที่อยู่อาศัย เงินเดือน และรายได้คู่สมรส มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย การพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจที่มีผลต่อภาวะหนี้สิน พบว่าปัจจัยเศรษฐกิจด้านประเภทหนี้สิน มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย การพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภค พบว่าพฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และการตัดสินใจกู้เงิน มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 112 หน้า)

คำสำคัญ: ภาวะหนี้สิน, นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

6005961 : First Lieutenant Surussa Suaysuwan
 Thesis Title : Debt Status: A Case Study of Non-Commissioned Officers in Armed Forces Security Center, Royal Thai Armed Forces Headquarters
 Program : Master of Management in Entrepreneurship
 Thesis Advisor : Nakamol Chansom, Ph.D.

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the differences of personal factors affecting the debt status of non-commissioned officers (NCO) in Armed Forces Security Center (AFSC), Royal Thai Armed Forces Headquarters (RTARF) 2) to study the relationship of economic factors affecting the debt status of NCO in AFSC, RTARF, and 3) to study the relationship of consumer behaviors of debt status of NCO in AFSC, RTARF. The research samples were 303 respondents. The questionnaire was used as the tool of data collection. The data were analyzed using descriptive statistics which are frequency, percentage, mean and standard deviation and inferential statistics such as t-test, F-test and Multiple Regression Analysis.

The hypotheses showed that personal factors such as age, years of working, rank, living area, salary and spouse's income affecting the debt status of NCO in AFSC, RTARF. In predicting the relationship between economic factors affecting the debt status of NCO in AFSC, RTARF. The results revealed that the types of debt affected the debt status of NCO in AFSC, RTARF. According to the prediction of the relationship of consumer behaviors affecting the debt status of NCO in AFSC, RTARF, it was found that consumption category and loan decisions affected the debt status of non-commissioned officers in AFSC, RTARF with the statistical significance level of 0.05.

(Total 112 pages)

Keywords: Debt Status, Non-Commissioned Officers in Armed Forces Security Center

Student's Signature Thesis Advisor's Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	5
1.3 ขอบเขตการวิจัย	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย	7
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยามศัพท์	10
1.7 นิยามศัพท์	10
บทที่ 2	
ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับประชากรศาสตร์	12
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหนี้สิน	15
2.2.1 หนี้ในระบบเศรษฐกิจ	15
2.2.2 หนี้นอกระบบ	17
2.2.3 การก่อหนี้สิน	19
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ	21
2.3.1 ดอกเบี้ย	23
2.3.2 ภาวะเงินเฟ้อ	25
2.3.3 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.4 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริโภค	28
2.4.1 ทฤษฎีการบริโภค	28
2.4.2 ทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการบริโภค	31
2.4.3 การบริโภคของครัวเรือนและประเภทของค่าใช้จ่าย	40
2.5 บริบทของศูนย์รักษาความปลอดภัย	41
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีการวิจัย	50
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
3.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	51
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	52
3.4 การทดสอบเครื่องมือ	54
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
3.6 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	56
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	57
บทที่ 4	
ผลการวิจัย	59
4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล	60
4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	66
4.3 พฤติกรรมการบริโภค	69
4.4 ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	73
4.5 การทดสอบสมมติฐาน	74

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุปผลและข้อเสนอแนะ	92
5.1 สรุปผลการวิจัย	93
5.2 อภิปรายผล	95
5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	98
5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป	98
บรรณานุกรม	99
ภาคผนวก	104
ประวัติผู้วิจัย	112

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	52
3.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของตัวแปร	55
4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	60
4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	60
4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับยศ	61
4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุราชการ	61
4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	62
4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ	62
4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนบุตร	63
4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่อยู่ปัจจุบัน	63
4.9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเงินเดือน	64
4.10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพเสริม	64
4.11 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตามรายได้ คู่สมรส	65
4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านรายได้	66
4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านรายจ่าย	67
4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านประเภทหนี้สิน	68
4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้า	69
4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยประเภทอุปโภคบริโภค	70
4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้เงิน	72
4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะหนี้สินนายทหาร ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน	74
4.20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง อายุ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน	75
4.21 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามอายุ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	76
4.22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ระดับยศ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	77
4.23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง อายุราชการ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	77
4.24 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามอายุราชการ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	78
4.25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ระดับการศึกษา กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน	79
4.26 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง สถานภาพ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.27 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง จำนวนบุตร กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	80
4.28 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ที่อยู่ปัจจุบัน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	81
4.29 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามที่อยู่ปัจจุบัน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	82
4.30 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เงินเดือน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	83
4.31 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามรายได้ที่เป็นเงินเดือน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	84
4.32 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง รายได้อื่นๆ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	85
4.33 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง รายได้คู่สมรส กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน	86
4.34 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามรายได้คู่สมรส กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กับระดับความคิดเห็น ต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	88
4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรบรีโลก กับระดับความคิดเห็น ต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	90

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) กล่าวว่า ที่ผ่านมาเมื่ออัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือนของไทยจะค่อนข้างทรงตัว แต่ยังคงถือว่าอยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ 77.8 ต่อ GDP หรือร้อยละ 114.6 ต่อรายได้ประชาชาติ (ณ ไตรมาส 3 ปี 2561) โดยถือเป็นอันดับต้น ๆ ของภูมิภาค และอาจจะยิ่งกังวลใจเมื่อพิจารณาประกอบกับข้อสรุปจากงานวิจัยของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลจากบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติพบว่า “คนไทยเป็นหนี้เร็วขึ้น เป็นหนี้มากขึ้น และเป็นหนี้มากขึ้น” การก่อหนี้สินอาจส่งผลกระทบต่อทั้งในด้านดีและด้านเสียของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป หากการก่อหนี้สินทำให้มีเงินลงทุนในการประกอบการและมีผลได้กำไรเพื่อมาใช้จ่ายใช้ชีวิตประจำวัน ทำให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้นก็จะส่งผลดี และยังส่งผลให้ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีสภาพร่างกายและจิตใจที่ดีมีความสุขในการดำเนินชีวิต แต่หากก่อหนี้สินแล้วส่งผลให้มีเงินเดือนเหลือน้อยลงไม่พอกับค่าใช้จ่ายก็อาจเกิดผลเสียตามมาทำให้สุขภาพร่างกายทรุดโทรม ทำให้จิตใจเกิดความเครียด วิตกกังวล นอนไม่หลับ เสียสุขภาพจิต และยังส่งผลไปถึงประสิทธิภาพในการทำงานลดลงทำให้งานราชการเสียหาย ดังนั้น ปัญหาหนี้สินมีความสำคัญเนื่องจากมีผลกระทบต่อระดับบุคคลที่ก่อหนี้ซึ่งอาจเกิดความเครียดส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานลดลงเกิดผลกระทบต่อองค์การ รวมทั้งก่อให้เกิดปัญหาครอบครัว และอาจซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทางสังคมตามมาอีกมากมาย

จากรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า หนี้สินที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้จะเป็นปัญหาในระดับครัวเรือน แต่ในที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ กล่าวคือ หากครัวเรือนสะสมหนี้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับที่สูงแล้วความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยของครัวเรือนก็จะลดลง ส่งผลให้มาตรฐานการครองชีพต่ำลงเกิดปัญหาขาดสภาพคล่องทางการเงิน ผลที่ตามมาคือ ความเครียด ปัญหาครอบครัว เกิดอาชญากรรมการฆ่าตัวตาย เป็นต้น แนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครัวเรือนให้ตรงจุดนั้นควรรีให้ความสำคัญกับกลุ่มครัวเรือนที่มีปัญหา และมีความเปราะบางต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ

เช่น กลุ่มครัวเรือนยากจน เกษตรกร เป็นต้น เพราะหนี้สินส่วนใหญ่ต้องนำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อที่อยู่อาศัยและใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งนี้ รัฐควรดำเนินงานอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง โดยต้องให้ความรู้ด้านการเงิน ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมที่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหนี้สินรุงรังในอนาคต สำหรับปัญหาหนี้สินของครัวเรือนที่กู้มาเพื่อการบริโภคนั้น สมาชิกในครัวเรือนเองต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่ายโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างวินัยทางการเงิน โดยการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ทั้งนี้เพื่อลดการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้สินมีหลายประการซึ่งอาจขึ้นกับพื้นฐานครอบครัว การประกอบอาชีพของตัวบุคคล และอาจมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้มีค่าครองชีพที่สูงขึ้น รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละบุคคลที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้สิน โดยหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับต้น ๆ ในภูมิภาคและเป็นประเด็นสำคัญระดับประเทศที่หลายฝ่ายวิตกกังวล โดยมีที่มาจากหลายสาเหตุ อาทิ นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายในช่วงเศรษฐกิจซบเซา การเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินในระบบที่มากขึ้น รวมถึงทัศนคติ พฤติกรรม หรือวินัยทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปของครัวเรือน สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ครัวเรือนไทยสะสมความเปราะบางทางการเงินและอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมในที่สุด ทั้งนี้ที่ผ่านมารัฐบาล ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ทั้งในและนอกระบบอย่างต่อเนื่อง (สรา ชื่น โชคสันต์, สุพริศร์ สุวรรณิก, และธนัชพร สุขสุเมฆ, 2562)

สำหรับข้าราชการทหารศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย มีภารกิจเกี่ยวกับการข่าวกรองและการต่อต้านการข่าวกรองทางทหาร เพื่อความมั่นคงของประเทศ การรักษาความปลอดภัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนบุคคลสำคัญ การรักษาความปลอดภัยทางทหารทางการข่าวกรอง และทางการสื่อสาร รายได้ของทหารซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวงกลาโหมได้รับค่าตอบแทนตามอัตราเงินเดือนของข้าราชการทหาร โดยกำหนดไว้ในบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ซึ่งโครงสร้างเงินเดือนของข้าราชการทหาร กำหนดรูปแบบบัญชีเงินเดือนในลักษณะขั้นเงินเดือน เนื่องจากโครงสร้างตำแหน่งของข้าราชการทหารมีลักษณะงานที่สัมพันธ์กับสายการบังคับบัญชาที่จำแนกตำแหน่งตามระดับชั้นยศ กำลังพลส่วนใหญ่เป็นนายทหารประทวน และเป็นกำลังสนับสนุนให้กับข้าราชการทหารศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

แม้ว่าอาชีพข้าราชการทหารจะเป็นอาชีพที่มั่นคง ทั้งด้านความเป็นอยู่ ค่าครองชีพ และสวัสดิการต่าง ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตและครอบครัวของข้าราชการทหาร แต่ยังคงพบว่า ข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่ มีปัญหาด้านหนี้สิน ซึ่งอาจเกิดจากค่าครองชีพ ในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่ปรับตัวสูงขึ้น อันเนื่องมาจากวิกฤตเศรษฐกิจที่มีความผันผวนอยู่ตลอดเวลา เมื่อรายได้ที่มีไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อการก่อหนี้ โดยอาจกู้ยืมเงินที่ตัวเองต้องใช้คืนในอนาคตมาใช้ในปัจจุบัน และเมื่อระยะเวลาที่ใช้คืนมาถึงแต่ไม่สามารถชำระหนี้สินได้ก็จะต้องเดือดร้อน ก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น บางรายหมดหนทางกู้ในระบบ จึงจำเป็นต้องหาหนทางกู้นอกระบบ การเป็นหนี้ จะไม่ประสบปัญหาใดๆหากข้าราชการมีความสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดระยะเวลา สามารถหมุนเวียนเงินได้อย่างคล่องตัว แต่ปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการไม่ชำระหนี้ได้หรือไม่มีเงินชำระหนี้ ตามกำหนดเนื่องมาจากยอดเงินที่ชำระ และดอกเบี้ยที่ต้องชำระคืนมีจำนวนมากเกินรายรับที่ได้ การไม่มีสภาพคล่องในการหมุนเวียนเงิน ทำให้เกิดปัญหาตามมาต่างๆ อาทิ การผิดผ่อนหนี้ การค้างชำระ หรือการหนีหนี้ (นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552)

สอดคล้องกับ สรา ชื่น โชคสันต์, ภาวนิษฐ์ ชั่ววัลลี, และวิริยะ คำรงค์ศิริ (2562) กล่าวว่า พฤติกรรมของครัวเรือน เป็นต้นตอสำคัญของปัญหาหนี้สิน ครัวเรือนไทยในปัจจุบันมีสัดส่วน รายได้มั่นคงมากขึ้น ซึ่งควรจะเป็นปัจจัยบวกที่เพิ่มความสามารถในการบริหารเงิน แต่กลับพบว่า ครัวเรือนเหล่านั้นมักชะล่าใจในการใช้จ่าย โดยรายจ่ายที่ไม่จำเป็นและภาระหนี้ที่สูงเป็นส่วนสำคัญ ที่ทำให้ครัวเรือนไทยมีปัญหารายรับไม่พอรายจ่าย การใช้จ่ายที่ไม่ระมัดระวัง ส่วนหนึ่งได้รับ อิทธิพลจากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป อาทิ การซื้อของผ่านระบบออนไลน์ (Online) และการเข้าถึง สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการและการบริโภคเปรียบเทียบกับผู้อื่น ซึ่งแนวโน้มของอิทธิพลดังกล่าวมีแต่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งการเกิดหนี้สินการ ประสบปัญหาภาระหนี้สินของข้าราชการทหาร ทำให้ภาพลักษณ์ของกองทัพและข้าราชการเสียหาย ซึ่งอาชีพทหารเป็นอาชีพที่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ ความเป็นผู้นำ ความน่าเชื่อถือ ความเข้มแข็งอดทน และความเสียสละ อีกทั้งเมื่อเกิดปัญหา เกี่ยวกับการเงินและหนี้สินของข้าราชการทหารขึ้น เช่น การมีประวัติการผิดนัดชำระเงินหรือ หนี้ต่าง ๆ ทำให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินต่างๆ ขาดความเชื่อถือเรื่องความมั่นคงทางการเงิน จึงส่งผลให้ไม่สามารถขอสินเชื่อต่างๆ ได้ อาทิเช่น สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อบัตรเครดิต และอื่น ๆ ทำให้บุคคลภายนอกและหน่วยงานอื่น ๆ มองว่าข้าราชการทหารเป็นหน่วยงาน

ที่มีบุคลากรที่ประสบปัญหาด้านการเงินจึงส่งผลให้ขาดความน่าเชื่อถือและขาดการยอมรับจากประชาชนในสังคม (ปิยะนัช เรือนสอน และเทอดศักดิ์ ชม โต้ะสุวรรณ, 2561)

ปัจจัยการก่อหนี้สินของข้าราชการทหารซึ่งอาจเกิดจากพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน ทั้งฐานะทางครอบครัวหรือการมีภาระรับผิดชอบที่แตกต่างกันไป รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ค่าครองชีพสูงขึ้น เครื่องอุปโภค และบริโภคมีราคาแพงขึ้น เมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ ตลอดจนสภาพทางสังคมที่มีสิ่งเร้ารอบด้าน เช่น หนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเชื่อส่วนใหญ่มักใช้ในการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวันและนำไปชำระหนี้ ซึ่งจะใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน มีแหล่งในการกู้ยืมส่วนใหญ่มักเป็นเพื่อนร่วมงาน (พัชรพรรณ ลังการัตินธิ์, 2560) จึงเป็นสาเหตุนำไปสู่การก่อหนี้สินของข้าราชการทหาร และเมื่อเกิดการก่อหนี้แล้วก็มีทั้งผลดีและข้อเสีย ซึ่งหากผู้ก่อหนี้สามารถนำเงินที่ก่อหนี้ไปทำให้เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นก็จะเป็นผลดี แต่หากเป็นหนี้สินแล้ว ก็มักจะส่งผลกระทบต่อตัวผู้ก่อหนี้ สอดคล้องกับ ประเทือง ปิยะกะโพธิ์ และอชฌาศิริวัฒน์กุล (2556) กล่าวว่า การเป็นหนี้สินของกำลังพลส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของหน่วยมากมาย เช่น กำลังพลมีขวัญและกำลังใจตกต่ำ ไม่มีจิตใจในการทำงาน ส่งผลให้บรรยากาศในที่ทำงานแย่ง กำลังพลมีการขาด ลา หรือมาสายบ่อยครั้ง ส่งผลให้การปฏิบัติของหน่วยไม่ราบรื่น รวมถึงการเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กำลังพลคนอื่นๆ เลียนแบบอีกด้วย นอกจากนี้กำลังพลที่มีหนี้สินยังปฏิบัติงานแบบด้อยประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บังคับบัญชาไม่สามารถมอบหมายงานที่สำคัญให้ปฏิบัติได้ ทำให้กำลังพลคนอื่นหรือผู้บังคับบัญชาจะต้องแบกรับภาระงานแทน และที่สำคัญที่สุดคือบางครั้ง กำลังพล ที่มีภาวะหนี้สินหาทางออกโดยการประกอบอาชีพที่ไม่สุจริต ส่งผลเสียให้กับสังคมและกองทัพรวมทั้งเสื่อมเสียชื่อเสียงและขาดความเชื่อถือจากประชาชน

ซึ่งหากมองผลกระทบที่เกิดต่อตัวข้าราชการ ในการเผชิญภาวะหนี้สิน อาจเกิดผลกระทบได้ทั้งทางร่างกาย โดยจากการศึกษาพบว่าภาวะหนี้สินได้ส่งผลกระทบต่อข้าราชการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ข้าราชการจะมีอาการนอนไม่หลับ ด้านจิตใจ ข้าราชการมีอาการเครียดและเหนื่อยใจ ด้านสังคม ประสิทธิภาพและความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการลดลง และทางด้านจิตใจ ส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของข้าราชการ เนื่องจากขาดสมาธิในการทำงาน ความวิตกกังวล ความเครียดในการต้องการหาเงินมาชำระหนี้ของตนเอง ซึ่งอาจส่งผลให้ข้าราชการ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ (นันทรัตน์ จิโรภาส, 2552)

จากการศึกษาพบว่าปัญหาภาวะหนี้สิน ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของข้าราชการ ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน และภารกิจโดยรวมของศูนย์รักษาความปลอดภัยในอนาคต ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัยจึงมีความสนใจและมองเห็นความสำคัญในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง “ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย” โดยการสำรวจความคิดเห็น เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน และนำข้อมูลจากการวิจัย มาเป็นข้อเสนอแนะและนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนำไปบูรณาการในการแก้ปัญหาภาวะหนี้สินให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกรบริโภคที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

1.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ของปัจจัยที่เกี่ยวกับการเกิดภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย จำนวน 1,255 คน (ข้อมูลจากกองกำลังพล ศูนย์รักษาความปลอดภัย เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2562) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ จำนวน 303 คน

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ของปัจจัยที่เกี่ยวกับภาวะหนี้สินของ นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

1.3.3 ขอบเขตตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

1.3.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- (1) เพศ
- (2) อายุ
- (3) ระดับการศึกษา
- (4) ระดับชั้นยศ
- (5) เงินเดือน
- (6) สถานภาพการสมรส
- (7) จำนวนบุตร
- (8) ที่พักอาศัย
- (9) เงินเดือน
- (10) อาชีพเสริม
- (11) รายได้คู่สมรส

1.3.3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่

- (1) รายได้
- (2) รายจ่าย
- (3) ประเภทหนี้สิน

1.3.3.3 พฤติกรรมการบริโภค ได้แก่

- (1) การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ
- (2) ประเภทการอุปโภคบริโภค
- (3) การตัดสินใจกู้เงิน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

1.4 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1 เพศของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 อายุของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษาของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 ระดับชั้นยศของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 เงินเดือนของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 สถานภาพการสมรสของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 จำนวนบุตรของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.8 ที่พักอาศัยของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.9 เงินเดือนนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.10 อาชีพเสริมของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.11 รายได้คู่สมรสของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน
สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 2.1 รายได้มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของนายทหาร
ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 2.2 รายจ่ายมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของนายทหาร
ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 2.3 ประเภทหนี้สินมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของนายทหาร
ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 3 พฤติกรรมการบริโภคมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของนายทหาร
ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 3.1 การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน
ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 3.2 ประเภทการอุปโภคบริโภคมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน
ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

สมมติฐานที่ 3.3 การตัดสินใจกู้เงินมีความสัมพันธ์กับ ภาวะหนี้สินของ
นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ประโยชน์เชิงวิชาการ

- 1) เพื่อทราบถึงประเภทปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
- 2) เพื่อทราบถึงปัจจัยเศรษฐกิจ ที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
- 3) เพื่อทราบถึงพฤติกรรมกรรมการบริโภคและอุปโภค ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

1.6.2 ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

เพื่อทราบปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย นำเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อนำไปบูรณาการในการแก้ปัญหาหนี้สินของข้าราชการ ให้ข้าราชการมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.7 นิยามศัพท์

เพศ หมายถึง เพศที่กำหนดขึ้นโดยธรรมชาติตั้งแต่เกิด โดยในที่นี้ แบ่งออกเป็น เพศชาย และเพศหญิง เท่านั้น

อายุ หมายถึง ช่วงเวลาที่ดำรงชีวิตอยู่ นับตั้งแต่วันที่เกิด จนกระทั่งถึงช่วงเวลาปัจจุบัน

อายุราชการ หมายถึง ช่วงเวลาที่รับราชการ นับตั้งแต่วันที่บรรจุเข้ารับราชการ จนกระทั่งถึงช่วงเวลาปัจจุบัน

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาที่ข้าราชการได้รับจากสถาบันการศึกษาในระดับสูงสุด เช่น ระดับมัธยมศึกษา หรือระดับปริญญาตรี

เงินเดือน หมายถึง เงินค่าตอบแทนการทำงานที่กำหนดให้เป็นรายเดือนของข้าราชการ ศูนย์รักษาความปลอดภัย

สถานภาพการสมรส หมายถึง สถานภาพด้านการแต่งงานของข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัยที่บ่งบอกว่าปัจจุบันข้าราชการมีสถานภาพด้านการแต่งงานเป็นอย่างไร เช่น โสด แต่งงาน หย่าร้าง หม้าย เป็นต้น

ที่พักอาศัย หมายถึง สถานที่ที่ข้าราชการและสมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ในการดำรงชีวิต เป็นส่วนใหญ่ของข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัย

รายได้ หมายถึง เงิน หรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพ

รายจ่าย หมายถึง เงิน หรือสินทรัพย์ที่วัดมูลค่าได้ ที่จ่ายออกไปเพื่อให้ได้สิ่งตอบแทน กลับมา สิ่งตอบแทนอาจเป็นสินค้าหรือบริการ เช่น ค่าอาหาร ค่าน้ำค่าไฟฟ้า ค่าสาธารณูปโภค ค่าน้ำมัน ค่าหนังสือตำรา เป็นต้น

พฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การกระทำของข้าราชการจัดหาให้ได้มา และการใช้ ซึ่งสินค้าและบริการ ทั้งนี้ หมายถึงรวมถึง กระบวนการตัดสินใจซึ่งมีมาอยู่ก่อนแล้ว และซึ่งมีส่วน ในการกำหนดให้มีการกระทำดังกล่าว

ภาระหนี้สิน หมายถึง ประเภทของหนี้สินของข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งเน้นที่จะศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ซึ่งมีหลายทฤษฎีที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถนำมาอธิบายสาเหตุที่นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยก่อหนี้สินได้ นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ทบทวน แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาให้ครอบคลุม โดยทฤษฎีที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้ในครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหนี้สิน
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจ
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริโภค
- 2.5 บริบทของข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัย
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ประชากรศาสตร์ (Demography) หมายถึงวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับประชากร ทั้งนี้เพราะคำว่า “Demo” หมายถึง “People” ซึ่งแปลว่า “ประชาชน” หรือ “ประชากร” ส่วนคำว่า “Graphy” หมายถึง “Writing Up” หรือ “Description” ซึ่งแปลว่า “ลักษณะ” ดังนั้น เมื่อแยกพิจารณาจากรากศัพท์คำว่า “Demography” น่าจะมีความหมายตามที่กล่าวข้างต้น คือวิชาที่เกี่ยวกับประชากรนั่นเอง (ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ และณรงค์ เทียนส่ง, 2521, น. 2)

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2542, น. 44-52) ได้กล่าวถึงแนวความคิดด้านประชากรนี้เป็นทฤษฎีที่ใช้หลักการของความเป็นเหตุเป็นผลกล่าวคือ พฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์เกิดขึ้นตามแรงบังคับจากภายนอกมากระตุ้น เป็นความเชื่อที่ว่าคนที่มีคุณสมบัติทางประชากรที่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งแนวความคิดนี้ ตรงกับทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ของ Defleur and Bcll-Rokeach (1996 อ้างถึงใน ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2542) ที่อธิบายว่าพฤติกรรม

ของบุคคลเกี่ยวข้องกับลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล หรือลักษณะทางประชากรซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถอธิบายเป็นกลุ่ม ๆ ได้คือ บุคคลที่มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันมักจะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น บุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นทางสังคมเดียวกันจะเลือกรับ และตอบสนองต่อเนื้อหาข่าวสารในแบบเดียวกัน และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาจากแนวความคิดเรื่องสิ่งเร้า และการตอบสนอง (Stimulus-Response) หรือทฤษฎีเอส-อาร์ (S-R Theory) ในสมัยก่อน และได้นำมาประยุกต์ใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่าผู้รับสารที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน จะมีความสนใจต่อข่าวสารที่แตกต่างกัน

ปรมะ สตะเวทนิ (2546, น. 112-118) ได้อธิบายถึงคุณสมบัติเฉพาะของตน ซึ่งแตกต่างกันในแต่ละคน คุณสมบัติเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อผู้รับสารในการทำการสื่อสารอย่างไรก็ตาม ในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ กันนั้น จำนวนของผู้รับสารก็มีปริมาณแตกต่างกันด้วยการวิเคราะห์ผู้รับสารที่มีจำนวนน้อยคนนั้นมักไม่ค่อยมีปัญหา หรือมีปัญหาน้อยกว่าการวิเคราะห์ผู้รับสารที่มีจำนวนมากเนื่องจากการวิเคราะห์คนที่มีจำนวนน้อยเราสามารถวิเคราะห์ผู้รับสารทุกคนได้ แต่ในการวิเคราะห์คนจำนวนมากเราไม่สามารถวิเคราะห์ผู้รับสารแต่ละคนได้เพราะมีผู้รับสารจำนวนมากเกินไป นอกจากนี้ผู้ส่งสารยังไม่รู้จักผู้รับสารแต่ละคนด้วย ดังนั้น วิธีการที่ดีที่สุดในการวิเคราะห์ผู้รับสารที่ประกอบไปด้วยคนจำนวนมากก็คือการจำแนกผู้รับสารออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะประชากร (Demographic Characteristics) ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจการศึกษาศาสนา สถานภาพสมรส เป็นต้น ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการรับรู้ การตีความ และการเข้าใจในการสื่อสารทั้งสิ้น (กิตติมา สุรสนธิ, 2541, น. 15-17)

1) เพศ (Sex) หญิงชายมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสรีระความถนัด สภาวะทางจิตใจ อารมณ์จากงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาทั้งหลายได้แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างมากในเรื่องความคิดค่านิยม และทัศนคติทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมได้กำหนดบทบาท และกิจกรรมของคนสองเพศไว้แตกต่างกัน

2) อายุ (Age) อายุเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งต่อพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์เนื่องจากอายุจะเป็นตัวกำหนดหรือเป็นสิ่งที่บ่งบอกเกี่ยวกับความมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลดังคำกล่าวที่ว่าผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อน เกิดมาหลายฝน หรือเรียกคนที่มีประสบการณ์น้อยกว่าว่าเด็กเมื่อวานซืน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเครื่องบ่งชี้หรือแสดงความคิด

ความเชื่อลักษณะการโต้ตอบต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของบุคคล คนเราโดยทั่วไปเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ประสบการณ์สูงขึ้น ความฉลาดรอบคอบก็เพิ่มมากขึ้น วิธีคิดและสิ่งที่สนใจก็จะเปลี่ยนแปลงไปด้วย

3) การศึกษา (Education) การศึกษาหรือความรู้เป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสารการที่คนได้รับการศึกษาที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่แตกต่างกัน จึงย่อมมีความรู้สึกรู้จักคิดอุดมการณ์และความต้องการที่แตกต่างกัน คนทั่ว ๆ ไปมักจะสนใจหรือยึดแนวความคิดในแนวสาขาของตนเป็นสำคัญ และบุคคลมักมีลักษณะบางประการที่แสดงหรือบ่งชี้ ถึงพื้นฐานการศึกษาหรือสาขาวิชาที่เรียนมา เนื่องจากสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่อบรมกล่อมเกล่าให้บุคคลมีบุคลิกภาพไปในทิศทางที่แตกต่างกัน ทางด้านครูผู้สอนก็มีอิทธิพลต่อความคิดของผู้เรียนโดยการสอดแทรกความรู้สึกรู้จักคิดของตัวเองให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นตัวกำหนดในกระบวนการเลือกสรรของผู้รับ

4) สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ (Socio-Economic Status) อันได้แก่เชื้อชาติและ ชาติพันธุ์ ถิ่นฐาน ภูมิภคานา พื้นฐานของครอบครัวอาชีพ รายได้และฐานะทางการเงิน ปัจจัยเหล่านี้ มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อผู้รับ ซึ่งในการวิจัยทางด้านนิเทศศาสตร์ได้ชี้ให้เห็นว่า สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจของผู้รับสารมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อปฏิกิริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารและสารสถานะภาพทางสังคมและเศรษฐกิจทำให้คนมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน มีประสบการณ์ที่ต่างกัน มีทัศนคติค่านิยม และเป้าหมายที่ต่างกัน

5) ศาสนา (Religion) การนับถือศาสนาเป็นลักษณะอีกประการหนึ่งของผู้รับสารที่มีอิทธิพลต่อตัวผู้รับสาร ทั้งทางด้านทัศนคติค่านิยม และพฤติกรรมโดยศาสนาได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับคนและกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตคนตลอดทั้งชีวิต Childs (ม.ด. อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2546, น. 7) ได้สรุปถึงอิทธิพลของศาสนาที่มีต่อบุคคลไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านศีลธรรม คุณธรรม ความเชื่อทางจรรยาของบุคคลด้านการเมือง และด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางด้านประชกรนั้นยังมีลักษณะอื่น ๆ อีก ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อทำความเข้าใจกับการสื่อสารได้โดยอยู่ภายใต้ แนวความคิดที่ว่าถ้าบุคคลมีปัจจัยเหล่านั้นแตกต่างกันความคิดและการกระทำก็มีแนวโน้มที่จะแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งแนวความคิดนี้สามารถนำไปใช้อธิบายปัจจัยของประชกรด้านอื่นๆได้

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเกี่ยวกับหนี้สิน

2.2.1 หนี้ในระบบเศรษฐกิจ

ศิริเดช อกินันท์เดชา (2549, น.7-9) ได้อธิบายถึงหนี้ในระบบเศรษฐกิจไว้หลายประการ ได้แก่

2.2.1.1 หนี้สิน (Liabilities) เป็นพันธะผูกพันของกิจการที่เกิดขึ้นจากการค้าขาย การกู้ยืม ซึ่งจะต้องชำระคืนในอนาคต หนี้สิน อาจเป็นหนี้สินส่วนตัว หรือหนี้สินของครอบครัวก็ตาม เช่น หนี้ค้างชำระค่าสินค้าจากร้านค้า หนี้ค้างชำระของบัตรเครดิต หนี้ค้างชำระในการซื้อของ ชำระผ่อนส่ง หนี้เงินกู้ธนาคาร หนี้ซื้อที่ดินผ่อนส่ง เป็นต้น โดยทั่วไป แบ่งเป็น

(1) ค่าบิลค้างชำระ (Unpaid Bill) เกิดขึ้นจากการซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค และบริการต่าง ๆ ที่ผู้ขายยอมให้ชำระเงินภายหลัง ซึ่งจะใช้เวลาชำระเงินในเวลารวดเร็ว ดังนั้นจึงควรจัดสรรเงินให้พร้อมที่จะชำระหนี้เมื่อบิลมาเรียกเก็บ

(2) เครดิตหมุนเวียน (Revolving Credit) ส่วนมากเจ้าหนี้มักให้วงเงิน เครดิตจำนวนหนึ่ง และผู้รับจะต้องจ่ายเงินในวงเงินเครดิตที่เขาอนุญาต โดยต้องชำระคืนเมื่อครบ กำหนดหลังชำระคืนแล้วก็สามารถเบิกไปใช้ใหม่ หนี้พวกนี้ ได้แก่ การกู้ยืมเงินเบิกเกินบัญชี จากธนาคาร ซึ่งต้องมีเงินสดชำระหนี้ให้ตรงเวลา มิฉะนั้นจะต้องเสียดอกเบี้ยแพง และหากชำระเลย กำหนดเวลาบ่อยๆ อาจถูกยกเลิกการให้วงเงินก็ได้

(3) หนี้ค่าผ่อนสินค้า (Consumer Instalment Loans) เกิดขึ้นจากการ ซื้อของทุกชนิดเป็นเงินผ่อน (ยกเว้นการซื้ออสังหาริมทรัพย์) โดยเจ้าหนี้จะให้เวลาการผ่อนชำระ เป็นงวดๆ ซึ่งควรมีการผ่อนชำระให้ตรงตามเวลา มิฉะนั้นจะถูกปรับเสียดอกเบี้ยแพง หรือถ้าติด ค้างนานๆ เลยกำหนดอาจถูกริบสินค้าที่ซื้อคืนไปก็ได้

(4) หนี้ค่าอสังหาริมทรัพย์ (Mortgage Loan) เป็นหนี้ที่เกี่ยวข้องกับ อสังหาริมทรัพย์ เช่น การซื้อบ้านและที่ดิน ซึ่งอายุการชำระคืนอาจเป็น 10 หรือ 15 ปี หรือนานกว่านั้น การก่อหนี้ในระยะเวลายาวเช่นนี้บุคคลควรต้องวางแผนการเงินอย่างดีเสียก่อน และประเมินกำลังแล้ว สามารถชำระคืนในอนาคตได้อย่างแน่นอน หนี้สินเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการแสดงฐานะ ทางการเงินของบุคคล ดังสมการข้างล่าง

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของผู้เจ้าของ}$$

2.2.1.2 สินทรัพย์ (Assets) คือรายการทรัพย์สินต่าง ๆ ที่บุคคลเป็นเจ้าของ โดยทั่วไปนิยมจัดกลุ่มสินทรัพย์ ของบุคคลออกเป็น 4 กลุ่มดังนี้

(1) สินทรัพย์สภาพคล่อง (Liquid Assets) คือสินทรัพย์ที่บุคคลมีอยู่ เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันมีความคล่องตัวสูง นำมาใช้จ่ายซื้อหาสิ่งที่ต้องการได้ทันที สินทรัพย์เหล่านี้ ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากในสถาบันการเงินอื่น เป็นต้น

(2) ทรัพย์สินแท้จริง (Real Property) ได้แก่สินทรัพย์ที่มีตัวตนที่มีราคาค่อนข้างสูง และมีอายุการใช้งานค่อนข้างนาน สินทรัพย์เหล่านี้ ได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัย รถยนต์ เป็นต้น

(3) ทรัพย์สินส่วนบุคคล (Personal Property) เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตน มีไว้เพื่อใช้สอยส่วนตัว สำหรับหาความสุขและความสบายให้กับชีวิต สินทรัพย์เหล่านี้ ได้แก่ เฟอร์นิเจอร์ เสื้อผ้า เครื่องใช้ เครื่องประดับ เครื่องเสียงสเตอริโอ โทรทัศน์ รวมทั้งภาพเขียน งานศิลปะต่าง ๆ

(4) ทรัพย์สินลงทุน (Investment) ประกอบด้วยทรัพย์สินทางการเงินต่าง ๆ ซึ่งมีไว้เพื่อหวังจะมีรายได้ตอบแทนจากการลงทุนในทรัพย์สินเหล่านี้ และเป็นการลงทุนเพื่อเก็บออมไว้ใช้จ่ายในวันข้างหน้า หรือเพื่อสะสมไว้สำหรับสร้างมั่นคงให้ตนเองในอนาคต สินทรัพย์เหล่านี้ ได้แก่ หุ้นกู้ หุ้นของบริษัต่าง ๆ การลงทุนในที่ดิน มูลค่าเวนคืนเงินสดสำหรับกรมธรรม์ประกันชีวิต เงินบำเหน็จบำนาญที่จะได้รับในอนาคต ซึ่งสินทรัพย์เหล่านี้ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้แผนการเงินระยะยาวของบุคคลประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยการบันทึกข้อมูลค่าทรัพย์สินดังกล่าวในงบดุล จะใช้การบันทึกด้วยราคาปัจจุบันหรือราคาตลาด เพราะเป็นราคาแท้จริง เหมาะสม และเป็นความจริงที่สุดในขณะนั้น

2.2.1.3 ส่วนของเจ้าของ (Net Worth) หมายถึงสินทรัพย์ส่วนที่เหลืออยู่หลังจากหักหนี้สินที่มีอยู่ทั้งหมดออกไปแล้ว ส่วนที่เหลือจะเป็นทรัพย์สินที่บุคคลเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง และเป็นสิ่งที่แสดงถึงความมั่งคั่งของบุคคลนั้นด้วย ยิ่งส่วนของเจ้าของบุคคลเพิ่มขึ้นเท่าไร ก็แสดงให้เห็นถึงความมั่งคั่งของบุคคลนั้นที่ยังมีเพิ่มขึ้น ดังนั้นส่วนของเจ้าของจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เป้าหมายทางการเงินของบุคคลที่วางไว้ประสบความสำเร็จได้ ดังนั้นการบริหารจัดการการเงินที่ดีของบุคคลจึงควรหาทางทำให้ส่วนของเจ้าของของตนเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ

2.2.2 หนี้นอกระบบ

หนี้นอกระบบ หมายถึง การกู้ยืมเงินที่ไม่อยู่ในระบบสถาบันการเงิน เช่น การกู้ยืมกันระหว่างเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้อง ซึ่งการกู้ยืมเงินดังกล่าวจะไม่มีกฎหมายมารยาทที่เป็นมาตรฐาน เช่น การทำสัญญากู้ยืมเงินอาจจะใช้กระดาษเปล่าเขียนข้อความการกู้ยืมเงิน โดยใช้ลายมือของลูกหนี้หรือเจ้าหนี้เป็นผู้เขียน ซึ่งบางครั้งก็ไม่มีพยานรับรู้ หรือบางครั้งก็มีการขูด ลบ ชิด ฆ่า แต่สิ่งที่เป็นปัญหาและมีการฟ้องร้องดำเนินคดีเป็นข้อพิพาทในชั้นศาล ที่พบเห็นบ่อยๆ คือ (ประเทือง ปิยะโกวิท, และอชฌา ศิริวัฒนกุล, 2556)

- 1) การคิดดอกเบี้ยเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด
- 2) การที่เจ้าหนี้ให้ลูกหนี้ลงลายมือชื่อในกระดาษเปล่ายังไม่มีการกรอกข้อความ และภายหลังลูกหนี้มีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหนี้ เจ้าหนี้ก็จะไปกรอกข้อความ จำนวนเงินในสัญญากู้ยืมไปจากข้อตกลง หลังจากนั้นก็ทำสัญญาไปว่าจ้างทนายฟ้องร้องดำเนินคดีในศาล
- 3) ลูกหนี้ชำระหนี้แล้วแต่เจ้าหนี้บอกว่ายังไม่ได้ชำระหนี้ อรรถนพ ลาภชุ่มศรี (2544, น. 21-24) กล่าวไว้ในงานวิจัยเชิงปริมาณ เรื่องการศึกษาแหล่งเงินกู้นอกระบบในหน่วยทหาร : เฉพาะกรณี ของนายทหารชั้นประทวนในเขต กรุงเทพมหานคร ว่าโครงสร้างตลาดสินเชื่อระบบนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

3.1) ผู้ให้กู้นอกระบบที่เป็นพ่อค้าหรือร้านทอง ซึ่งผู้ให้กู้ประกอบด้วย พ่อค้า แม่ค้า เพื่อนทหาร ญาติพี่น้อง และร้านทอง สำหรับวิธีการให้กู้นั้น ผู้ให้กู้นั้น แนวนิยมเปลี่ยนลักษณะการให้กู้ จากเงินสดเป็นการจัดหาเครื่องใช้ เนื่องจากต้องการควบคุมการใช้เงินกู้ นอกจากนั้นผู้ให้กู้นิยมปล่อย เงินกู้ให้ผู้กู้ที่อยู่ในกลุ่มหมู่บ้านเดียวกัน หรือใกล้เคียงมากกว่าจะปล่อยให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลกัน เนื่องจากความสะดวกในการติดต่อข่าวสาร ข้อมูล และการติดตามหนี้ ซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้กู้เป็นสิ่งสำคัญมากในการตัดสินใจของผู้ให้กู้แหล่งเงินทุนในการให้กู้ได้จากการหมุนเวียนเงินรายได้จากการขาย สินค้า หรือการยืมจากผู้ให้กู้อื่นเนื่องจากไม่ต้องการเสียความน่าเชื่อถือและไม่ต้องการเสียลูกค้า และจากการเล่นแชร์ระหว่างบุคคลในตลาดเดียวกัน หรือนำเงินบางส่วนมาจากสินเชื่อการค้าที่ได้จากการเป็นตัวแทนจำหน่ายสินค้าที่ตนนำมาขาย สำหรับหลักประกันในการกู้นั้น ได้แก่ โฉนดที่ดิน เอกสารสิทธิ์ ที่ต้องยึดไว้สำหรับผู้ขอกู้ในรายแรกๆ แต่สำหรับผู้กู้บางรายมีเพียงบุคคล ค้ำประกันก็ สามารถกู้ได้ หากผู้ให้กู้เชื่อถือกรณีมีลูกค้าจำนวนมาก จะมีการจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานการกู้และมี การลงชื่อกำกับ

3.2) ผู้ให้กู้ที่เป็นเพื่อนบ้าน ซึ่งเป็นการกู้ระหว่างเพื่อนบ้านในกรณีฉุกเฉิน มีทั้งการในรูปของเงินสดและสิ่งของ สำหรับหลักประกันในการกู้ นั้น นิยมใช้เครื่องประดับที่มีค่า เช่น ทองรูปพรรณ เป็นต้น ไม่นิยมกำหนดเวลาไถ่ถอนแต่ต้องชำระดอกเบี้ยทุกเดือน

3.3) ผู้ให้กู้ที่เป็นญาติพี่น้อง วิธีการให้กู้คล้ายคลึงกับผู้ให้กู้ที่เป็นเพื่อนบ้าน เป็นการช่วยเหลือกันในสังคมหมู่บ้าน มากกว่าที่จะมุ่งหวังผลกำไร มีทั้งการกู้ในรูปเงินสด สิ่งของและการกู้เพื่อบริโภค ไม่มีการเรียกร้องหลักประกันการกู้ และในบางรายไม่มีการคิดดอกเบี้ย

เชิธรชัย ศรีวิจิตร (อ้างถึงใน อรรถนพ ลากชุ่มศรี, 2544, น. 6) กล่าวว่าแหล่งเงินทุนนอกระบบเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่สำคัญที่สุดของกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 86.5 ของแหล่งเงินทุน หมุนเวียน เนื่องจากผู้ประกอบการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน ไม่เพียงพอกับความต้องการ

นิพนธ์ พัวพงศกร (อ้างถึงใน อรรถนพ ลากชุ่มศรี, 2544, น. 6) ศึกษาเรื่องตลาดสินเชื่อในระบบในชนบทไทยมีสาระสำคัญ คือ เป็นตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด ซึ่งมีการประชัน (Contestable Monopolistic Market) คือ มีผู้ให้กู้มากมาย แต่ไม่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะไม่พบว่ามีการแข่งขันแย่งลูกค้ากัน โดยแข่งกันลดอัตราดอกเบี้ย แต่อาจจะลดอัตราดอกเบี้ยให้เฉพาะผู้กู้ที่ชำระหนี้ตามกำหนด และเนื่องจากความสามารถของสารสนเทศระหว่างผู้กู้กับผู้ให้กู้ และปัญหาที่ผู้ที่มีสารสนเทศไม่เท่าเทียมกัน ผู้กู้ส่วนใหญ่จึงต้อง จึงพาผู้ให้กู้ที่ตนรู้จักคุ้นเคยเพียงคนเดียว เพราะผู้ให้กู้นับปัจจุบันคิดดอกเบี้ยต่ำกว่า คนอื่น ๆ และให้ ความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้กู้ซึ่งเป็นลูกค้าเก่าที่ดี ผู้ให้กู้จึงมีอำนาจที่จะหากำไรจากการ ที่ตนมีข้อมูลเกี่ยวกับผู้กู้ดีกว่ารายอื่นๆ (Economic Rent From Superior Information) แต่กำไรจากการผูกขาดนี้เป็นไปได้ในระยะสั้นๆ เพราะในระยะยาวจะมีผู้ให้กู้อย่างใหม่ๆ และผู้กู้สามารถโยกย้ายไปสู่ผู้ให้กู้อย่างอื่นได้ นอกจากนี้ นิพนธ์ยังได้ให้ข้อสรุป 2 ประเด็น คือ ประเด็นแรกการเร่งรัดให้การออกกรรมสิทธิ์ที่ดินแก่เกษตรกร และการลดภาวะความเสี่ยงทางด้านเกษตร จะสามารถลดอัตราดอกเบี้ย นอกระบบได้ดีกว่าการอัดฉีดสินเชื่อราคาถูกผ่านสถาบันการเงินของตลาดสินเชื่อในระบบ ประเด็นที่สอง หากรัฐต้องการแทรกแซงตลาดสินเชื่อในระบบ เพราะตลาดมีปัญหาผูกขาด ควรทำในพื้นที่นอกภาคกลาง เพราะพบว่าต้นทุนส่วนเพิ่มของสังคมของการปล่อยเงินของ ธนาคารการเกษตรและสหกรณ์ ร้อยละ 26.5 ต่อปี ซึ่งใกล้เคียงกับอัตราดอกเบี้ยนอกระบบในเขตภาคกลาง แต่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ย นอกระบบ ในภาคอื่น ๆ จะเป็นการอุดหนุนเกษตรกรที่มีฐานะยากจนกว่าเกษตรกร

ภาคกลางและช่วยทำลายอำนาจผูกขาดของผู้ให้กู้ในระบบลงได้บางส่วน ประเด็นที่สาม หากรัฐต้องการให้ชาวนาชนบทส่วนใหญ่ สามารถกู้เงินจากสถาบันได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปล่อยให้สินเชื่อลอยตัวและสนับสนุนให้ธนาคาร พาณิชย์แข่งขันกันมากขึ้น เพราะต้นทุนการปล่อยสินเชื่อในภาคเกษตรสูงกว่าในเมือง

Rozental (อ้างถึงใน อรรถนพ ลากซุ่มศรี, 2544, น. 6) ได้ศึกษาถึงการเงินในชนบทของประเทศไทย ในปี ค.ศ. 1966 โดยศึกษาถึงบทบาทและหน้าที่ของตลาดแบบสถาบัน และนอกสถาบัน และได้เสนอแนะถึงแผนที่จะ พัฒนาและขยายขอบเขตของตลาดแบบสถาบันเพื่อจัดหาสินเชื่อให้เพียงพอ Rozental พบว่าตลาดเงิน แบบนอกสถาบันประกอบด้วยผู้ให้กู้แบบไม่เป็นการค้า ซึ่งได้แก่เพื่อนบ้าน ญาติ และผู้ให้กู้แบบเป็น การค้า ซึ่งได้แก่ เจ้าของร้าน เจ้าของสินค้า นายทุนเงินกู้ นายทหารชั้นประทวนส่วนมากนิยมกู้เงิน จากตลาดนอกสถาบันเพราะสะดวกไม่ต้องกรอกใบสมัคร สามารถได้เงินกู้รวดเร็วและสามารถขอเลื่อนการชำระหนี้หรือขอกู้เพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ผู้ให้กู้ในตลาดนอกสถาบันยังมีอยู่ทุกแห่งทุกหน และมีความรู้จักคุ้นเคยกันดี แม้ว่าเงินกู้ในตลาดประเภทนี้มักจะเป็นขนาดเล็กๆระยะเวลาการกู้ไม่เกิน 1 ปี และอัตราดอกเบี้ยสูงก็ตามลักษณะสำคัญอีกอย่างของตลาดแบบนอกสถาบันก็คือมักจะเป็นการ ให้กู้ในระยะสั้น เพื่อการบริโภคมากกว่าเพื่อพัฒนาผลผลิต

2.2.3 การก่อหนี้สิน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้สินมีหลายประการ ซึ่งอาจขึ้นกับพื้นฐานครอบครัว การประกอบอาชีพของตัวบุคคล และอาจมีมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจที่ทำให้มีค่าครองชีพที่สูงขึ้น รวมทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละบุคคลที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้สิน โดยหนี้ครัวเรือนของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงเป็นอันดับต้น ๆ ในภูมิภาคและเป็นประเด็นสำคัญระดับประเทศที่หลายฝ่ายวิตกกังวล โดยมีที่มาจากหลายสาเหตุ อาทิ นโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายในช่วงเศรษฐกิจซบเซา การเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินในระบบที่มากขึ้น รวมถึงทัศนคติ พฤติกรรม หรือวินัยทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปของครัวเรือน สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ครัวเรือนไทยสะสมความเปราะบางทางการเงินและอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมในที่สุด ทั้งนี้ที่ผ่านมารัฐบาล ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาหนี้สินครัวเรือน ทั้งในและนอกระบบอย่างต่อเนื่อง (สรา ชื่น โชคสันต์ และคณะ, 2562)

ด้านบุคคลเป็นปัจจัยมีผลต่อภาวะหนี้สิน โดยพฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ในด้านปัจจัยพื้นฐาน พบว่า โดยมากมีพฤติกรรมการใช้จ่าย สำหรับการอุปโภค/บริโภค พฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องแต่งกาย พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อสุขภาพอยู่ในระดับน้อย ส่วนพฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ในด้านปัจจัยอื่น ๆ พบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง พฤติกรรมเลือกซื้อเครื่องประดับ /สินค้าฟุ่มเฟือย เครื่องอำนวยความสะดวก พฤติกรรมใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว/การพักผ่อนหย่อนใจ มีการใช้จ่ายสำหรับพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง ส่วน พฤติกรรมใช้จ่ายเพื่อการกีฬา/นันทนาการ งานอดิเรก พฤติกรรมเพื่อการศึกษาของตนเองหรือบุตร หลาน พฤติกรรมการลงทุน/การซื้อกองทุน การซื้อประกัน/ธุรกิจเสริมและพฤติกรรมการใช้จ่าย สำหรับบุคคลในอุปการะ มีการใช้จ่ายสำหรับพฤติกรรมดังกล่าวอยู่ในระดับน้อย ในด้านความสัมพันธ์มีพฤติกรรมการใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคบริโภค พฤติกรรมการใช้จ่ายเพื่อที่อยู่อาศัย พฤติกรรมเลือกซื้อเครื่องประดับ/สินค้าฟุ่มเฟือย/เครื่องอำนวยความสะดวกและพฤติกรรมการลงทุน/ การซื้อกองทุน/การซื้อประกัน/ธุรกิจเสริมที่มีความสัมพันธ์กับระดับปริมาณการเป็นหนี้ (วารงคณา บัวล้อม, 2558)

ด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สิน ซึ่งสถานะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ค่าครองชีพสูงขึ้นเครื่องอุปโภค และบริโภคมีราคาแพงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีการปรับเงินเดือนข้าราชการให้ใหม่แล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงไม่เพียงพอกับสถานะในปัจจุบัน ดังนั้น หนทางที่จะทำให้สามารถดำรงชีวิตให้ได้อยู่ได้ในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน ก็คือการกู้เงินมาใช้ซึ่งการกู้เงินมาแล้วผ่อนชำระใช้ในอนาคตนี้นี้ มีผลทำให้ทหารชั้นประทวนมีผลกระทบต่อการหนี้สิน และเมื่อมีผลกระทบต่อการหนี้สินมากขึ้นก็ต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะหาเงินมาชดเชยหนี้สินที่กู้มาทั้งหมดโดยเร็ว ส่งผลให้ทหารชั้นประทวนเกิดสภาพปัญหาทางด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งต้องมาเกี่ยวข้องกับภาระหนี้สินที่ก่อขึ้นมา ทำให้ทหารชั้นประทวนมีผลกระทบคือเกิดความทุกข์ และความเครียด ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และจะต่อหน่วยงานได้อีกด้วย (นฤมล อินทโถม, 2554)

ด้านสังคมเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สิน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากพื้นฐานและสภาพครอบครัว ที่มีสภาพแวดล้อมทางสังคมของแต่ละบุคคลที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการก่อหนี้สิน อาทิ พฤติกรรมการซื้อสินค้า ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การตัดสินใจกู้เงิน การเข้าถึงแหล่งเงินกู้ จากสถาบันการเงินในระบบที่มากขึ้น รวมถึงทัศนคติ พฤติกรรม หรือวินัยทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไปของครัวเรือน สถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ครัวเรือนไทยสะสมความเปราะบาง

ทางการเงินและอ่อนไหวต่อปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งและเสถียรภาพเศรษฐกิจโดยรวมในที่สุด สอดคล้องกับ ชุตติพงษ์ ศาตนันท์พิพัฒน์, 2559 กล่าวว่า วัตถุประสงค์การก่อหนี้ส่วนใหญ่เกิดจากการใช้อุปโภคบริโภค ส่วนผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจก่อหนี้มากที่สุดคือ ตนเอง ก่อหนี้เพื่อตนเองแนวโน้มก่อหนี้ในอนาคตคือ เพื่อใช้อุปโภคบริโภค ซึ่งจากข้อมูลจะเห็นได้ว่าถึงแม้มีการวางแผนค่าใช้จ่าย แต่ก็ยังมีสัดส่วนในเรื่องการใช้จ่ายด้านอุปโภคบริโภคอยู่ในระดับมาก และอาจทำให้บางช่วงที่ต้องการเงินเพื่อใช้ในจ่ายนั้นไม่เพียงพอ ซึ่งทำให้ก่อหนี้ในอนาคตได้ ซึ่งความรุนแรงและผลกระทบของปัญหาเศรษฐกิจส่งผลให้ประชาชนมีความจำเป็นในการใช้เงินอย่างเร่งด่วน เมื่อไม่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้จึงต้องเข้าสู่วงจรหนี้นอกระบบ นอกจากนั้นสภาพสังคมที่เป็นปัจเจกบุคคลทำให้ปัญหาหนี้นอกระบบถูกทอดทิ้งจากสังคมส่วนรวมปัญหาหนี้นอกระบบถูกมองว่าเป็นปัญหาส่วนบุคคลที่เกิดจากความยินยอมระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ทำให้ลูกหนี้ที่ประสบปัญหาต้องเผชิญกับผลกระทบจากปัญหาหนี้นอกระบบเพียงลำพัง เมื่อลูกหนี้เข้าสู่การก่อหนี้นอกระบบลูกหนี้จะได้รับผลกระทบจากปัญหาโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการถูกเจ้าหนี้หลอกลวงให้ทำสัญญาที่เสียเปรียบนำไปสู่การฟ้องร้องคดีต่อลูกหนี้ การที่ลูกหนี้ต้องตกเป็นทาสของเจ้าหนี้จากการทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และการคุกคามจากการติดตามทวงหนี้ ทั้งที่อยู่อาศัย และที่ทำงาน ปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูกหนี้เหล่านี้ทำให้ลูกหนี้บางรายตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อหนีหนี้ ลูกหนี้หันเข้าสู่เส้นทางประกอบอาชีพทุจริตเพื่อหาเงินมาใช้หนี้ หรือการร่วมมือกันของลูกหนี้ฆ่าเจ้าหนี้เพื่อล้างหนี้ และสำหรับผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานดีใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานของตนเองหาประโยชน์ในทางที่ผิดกฎหมาย เกิดความผิดในรูปแบบทุจริตคอร์รัปชัน กลายเป็นความผิดอาญาต่อแผ่นดิน และความผิดทางแพ่งได้ เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบเป็นปัญหาทางสังคมอย่างมาก

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเศรษฐกิจ

พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน อธิบายว่า เศรษฐกิจ (economy) หมายถึง ระบบที่มีการบริหารจัดการโดยองค์การทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่าย จ่ายแจกและการบริโภค (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556)

นฤมล อินทโหม (2554) กล่าวว่า สภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วมาก ค่าครองชีพสูงขึ้นเครื่องอุปโภค และบริโภคมีราคาแพงขึ้นเมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีการปรับเงินเดือนข้าราชการให้ใหม่แล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงไม่เพียงพอกับสภาวะ

ในปัจจุบัน ดังนั้น หนทางที่จะทำให้สามารถดำรงชีวิตให้อยู่ได้ในสถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน ก็คือการกู้เงินมาใช้ซึ่งการกู้เงินมาแล้วผ่อนชำระใช้ในอนาคตนี้นี้ มีผลทำให้ทหารชั้นประทวนมีผลกระทบต่อภาระหนี้สิน และเมื่อมีผลกระทบต่อภาระหนี้สินมากขึ้นก็ต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะหาเงินมาชดเชยหนี้สินที่กู้มาให้หมดโดยเร็ว ส่งผลให้ทหารชั้นประทวนเกิดสภาพปัญหาทางด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ซึ่งต้องมาเกี่ยวข้องกับภาระหนี้สินที่ก่อขึ้นมา ทำให้ทหารชั้นประทวนมีผลกระทบคือเกิดความทุกข์ และความเครียด ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน และจะต่อหน่วยงานได้อีกด้วย (นฤมล อินทโหม, 2554)

นอกจากนี้ หนี้ครัวเรือนไทยที่อยู่ระดับสูงเป็นประเด็นที่ผู้ดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจได้แสดงความกังวลอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาดังกล่าวกระทบต่อความยั่งยืนของการเติบโตทางเศรษฐกิจใน 2 มิติด้วยกัน มิติแรกคือเรื่องการใช้รายได้ในอนาคต (การก่อหนี้) เพื่อมาบริโภคในวันนี้มากจนเกินไป ส่งผลให้เศรษฐกิจเติบโตได้ดีในระยะแรกแต่จะแผ่วลงภายหลังตามภาระหนี้จ่ายที่สูง มิติที่สองคือเรื่องเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจการเงิน โดยหนี้ที่สูงสะท้อนถึงความเปราะบางทางการเงินของครัวเรือน ทำให้ภาคครัวเรือนขาดภูมิคุ้มกันและอยู่ในสถานะที่อ่อนไหวต่อความผันผวนทางเศรษฐกิจมากจนเกินไป (Too Sensitive to Economic Shocks) เช่น ไม่สามารถจ่ายหนี้ได้เมื่อรายได้ไม่เป็นไปตามคาด หรือเมื่อรายได้จากการทำงานล่วงเวลา (OT) ลดลง เป็นต้น อาการขาดภูมิคุ้มกันดังกล่าวสู่ความเสี่ยงที่เศรษฐกิจจะเผชิญกับปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ในวงกว้าง (Massive Default) ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวรุนแรงหรือในบางกรณีอาจพัฒนาลุกลามไปสู่วิกฤตทางเศรษฐกิจได้ในที่สุด จะเห็นได้ว่าการก่อหนี้ที่มากจนเกินไปจะมีข้อเสียมากกว่าข้อดีที่ได้จากการเข้าถึงบริการทางการเงินด้านสินเชื่อ (Access to Credit) จุดสมดุลของการก่อหนี้ที่ดีคือระดับหนี้ต้องไม่สร้างปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ (NPL) ทั้งในวันนี้และในอนาคตหรือกล่าวอีกนัยคือ หากครัวเรือนไทยมีฐานะทางการเงินที่เข้มแข็ง เช่น มีการเก็บออมอย่างเหมาะสมหรือมีการวางแผนทางการเงินที่ดี การก่อหนี้ก็จะไม่สร้างปัญหาต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และประโยชน์จากการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อที่มากขึ้นก็จะได้รับอย่างเต็มประสิทธิภาพ (สรา ชื่นโชคสันต์ และคณะ, 2562)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาระหนี้สินของบุคคลในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ โดยมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ค่าครองชีพ และความเป็นอยู่ของคนในประเทศ ซึ่งอาจข้อมูลเป็นเชิงปริมาณหรือเป็นตัวเลขทางเศรษฐกิจ ดังนี้

2.3.1 ดอกเบี้ย

ดอกเบี้ย (Interest) คือ เงินตอบแทนที่ได้เพิ่มขึ้นจากการออมหรือลงทุน เช่น ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยที่ได้รับจากการลงทุนในตราสารหนี้ เป็นต้น หรือจะเป็นเงินตอบแทนที่ผู้ปล่อยกู้ได้จากผู้ขอกู้ จากการที่ผู้ขอกู้ต้องจ่ายเงินตอบแทนกับผู้ให้กู้นอกเหนือจากในส่วนของเงินต้นที่กู้มาด้วย เรียกว่าเป็นดอกเบี้ยเงินกู้จากการใช้บริการสินเชื่อ ซึ่งค่าตอบแทนในลักษณะของดอกเบี้ยจะมีการคิดในรูปแบบร้อยละเป็นหลัก เช่น ร้อยละ 3, ร้อยละ 5, ร้อยละ 20 ฯลฯ และอัตราดอกเบี้ยอย่างเป็นทางการของทั้งดอกเบี้ยเงินฝากและดอกเบี้ยเงินกู้ประเภทต่างๆ ก็จะถูกกำหนดจากคณะกรรมการนโยบายการเงิน (กนง.) ในการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

ดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นผลตอบแทนที่ผู้ให้กู้เรียกเก็บจากผู้ขอกู้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีหลายประเภท หลายอัตรา โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับประเภทของเงินกู้หรือสินเชื่อ ซึ่งในที่นี้ผู้ให้กู้นหมายถึง สถาบันการเงิน และผู้ประกอบการกิจการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน หรือ Non-bank ซึ่งการคิดดอกเบี้ยเงินกู้ที่พบได้บ่อยๆ ก็จะมีอยู่ 3 แบบตามประเภทสินเชื่อ คือ

1) สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ (Fixed Rate Loan) เป็นสินเชื่อที่คิดดอกเบี้ยตามอัตราที่ตกลงกัน ณ วันที่ให้สินเชื่อ และจะคิดแบบอัตราคงที่ไปตลอดระยะเวลาการให้สินเชื่อ ดังนั้นเงินที่ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยในแต่ละงวดก็จะคงที่ตลอดระยะเวลาที่กู้ ตัวอย่างสินเชื่ออัตราดอกเบี้ยแบบคงที่ ได้แก่ สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อผู้ยื่น สินเชื่อประเภทนี้จะให้ค่า Effective Interest Rate ที่สูง

2) สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัว (Floating Rate Loan) เป็นสินเชื่อที่อัตราดอกเบี้ยจะเปลี่ยนแปลงไปตามประกาศอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแต่ละช่วงเวลา โดยทั่วไปธนาคารจะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นต่ำอย่าง MLR และ MRR เป็นอัตราอ้างอิงสำหรับอัตราดอกเบี้ยลอยตัว ทั้งนี้ ในสหรัฐอเมริกา นิยมเรียกสินเชื่อจำนองอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัวว่า Adjustable Rate Mortgage (ARM)

3) สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยแบบผสม (Mixed Rate Loan) เป็นสินเชื่อที่คิดดอกเบี้ยแบบคงที่และแบบลอยตัวผสมกัน โดยส่วนใหญ่ธนาคารมักจะให้สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยแบบผสม

3.1) อัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะสั้นในช่วงแรกแล้วปรับเป็นดอกเบี้ยแบบลอยตัวสำหรับระยะเวลาที่เหลือ เช่น 4 ปีแรกดอกเบี้ยคงที่ 3.5% หลังจากนั้นเป็นดอกเบี้ยลอยตัวแบบ MLR - 1

3.2) อัตราดอกเบี้ยคงที่ระยะสั้นแบบขั้นบันได แล้วปรับเป็นดอกเบี้ยลอยตัว เช่น 2 ปีแรกดอกเบี้ย 2% ปีที่ 3 ดอกเบี้ย 3% ปีที่ 4 และ 5 ดอกเบี้ย 4% หลังจากนั้นคิดดอกเบี้ยลอยตัวแบบ MLR + 1 เป็นต้น

ส่วนดอกเบี้ยเงินฝาก เป็นเงินที่สถาบันการเงินจ่ายให้กับผู้ฝากเงินเพื่อเป็นผลตอบแทนในการนำเงินมาฝากไว้กับสถาบันการเงิน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากมีหลายประเภท หลายอัตรา โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับระยะเวลาการฝากเงินและเงื่อนไขการถอนเงิน เช่น อัตราดอกเบี้ยของบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่สามารถถอนเงินได้ตลอดเวลาจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 3 เดือน หรือ 6 เดือน ซึ่งแนวคิดของการคำนวณอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจะคิดดอกเบี้ยแบบทบต้น (Compound Interest Rate) ที่นำดอกเบี้ยที่ได้รับในงวดก่อนมารวมเป็นเงินตั้งต้นเพื่อคำนวณดอกเบี้ยในงวดต่อไป ซึ่งพูดให้เข้าใจง่ายก็คือดอกเบี้ยของดอกเบี้ย ยิ่งระยะออมหรือลงทุนนานก็จะทำให้เราได้รับประโยชน์ทวี ด้วยเงินต้นที่เพิ่มขึ้นทุกปีจากการที่ดอกเบี้ยสร้างผลตอบแทนให้นั่นเอง

การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจผ่าน 5 ช่องทางหลัก ประกอบด้วยช่องทางอัตราดอกเบี้ย สินเชื่อ ราคาหลักทรัพย์ อัตราแลกเปลี่ยน และการคาดการณ์ของประชาชน โดยช่องทางต่าง ๆ จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ผ่านการบริโภคและการลงทุน การส่งออกนำเข้า และส่งผลกระทบต่อเนื่องมาจากระดับราคาสินค้าและบริการในที่สุด ซึ่งช่องทางอัตราดอกเบี้ย เป็นช่องทางส่งผ่านที่สำคัญที่สุดในปัจจุบัน โดยหาก กนง. ลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินและของธนาคารพาณิชย์ก็จะปรับลดลงตาม ทั้งในส่วนของดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่ลดลงทำให้ผู้ประกอบการมีแรงจูงใจที่จะกู้ยืมเพื่อลงทุนมากขึ้น ขณะเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำลงก็จะลดแรงจูงใจของประชาชนที่จะนำเงินมาฝากออมไว้กับธนาคาร และอาจนำเงินเหล่านั้นไปจับจ่ายใช้สอยแทน ดังนั้น ในภาพรวม อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำลงจึงช่วยกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจและเงินเฟ้อ ตรงกันข้าม หากอัตราดอกเบี้ยนโยบายปรับสูงขึ้น กิจกรรมทางเศรษฐกิจก็จะมีแนวโน้มชะลอลง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

อัตราดอกเบี้ยมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจอย่างมาก เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยเกี่ยวกับประชาชน ทุกภาคส่วน ตั้งแต่การจับจ่ายใช้สอย การออม และการลงทุน โดยดอกเบี้ยสามารถเป็นได้ทั้งผลตอบแทนสำหรับเจ้าของเงิน และเป็นต้นทุนทางการเงินสำหรับผู้กู้ยืมเงิน

ทำให้การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยส่งผลกระทบต่อในเชิงตรงกันข้ามต่อบุคคล 2 กลุ่มนี้เสมอ และอัตราดอกเบี้ยยังมีผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจในขณะที่เดียวกันการขยายตัวทางเศรษฐกิจก็เป็นตัวกำหนดอัตราดอกเบี้ยด้วยเช่นกัน นั่นคือ หากกำหนดอัตราดอกเบี้ยในระดับต่ำสามารถส่งผลกระทบต่อระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นั่นคือจะทำให้ประชาชนถือเงินในมือมาก ก็จะจับจ่ายใช้สอยมากส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัว ถ้าดอกเบี้ยสูงก็จะทำให้คนอยากฝากเงินมากกว่าการจับจ่ายใช้สอยนั่นเอง” ดอกเบี้ยเงินกู้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่เราไปกู้กันผ่านธนาคาร ก็จะปรับตัวสูงขึ้นไปด้วยแน่นอนว่ามันเป็นผลเสียกับคนหรือบริษัทที่ต้องการกู้เงิน เช่นผู้ที่กู้ซื้ออสังหาหรือกู้เงินมาลงทุน ทำให้ต้นทุนสูงไปอีก (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์, 2560)

2.3.2 ภาวะเงินเฟ้อ

ภาวะเงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะที่ราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งหากเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นมากจะกระทบต่อฐานะและความเป็นอยู่ของประชาชน ซึ่งสาเหตุการเกิดเงินเฟ้อ แบ่งได้เป็น 2 สาเหตุหลัก คือ 1. ประชาชนต้องการซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น (เรียกว่า Demand – Pull Inflation) ประกอบกับสินค้าและบริการนั้นๆ ในตลาดมีไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ขายปรับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น 2. ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น (เรียกว่า Cost – Push Inflation) กล่าวคือ หากผู้ผลิตไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นได้จะทำให้ผู้ผลิตต้องปรับราคาสินค้าและบริการให้สูงขึ้นด้วย

ส่วนที่ตรงกันข้ามกับภาวะเงินเฟ้อ คือ ภาวะเงินฝืดเกิดขึ้นเมื่อระดับราคาสินค้าและบริการลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุหลายประการ เช่น ความต้องการซื้อสินค้าและบริการของประชาชนลดลง หรือ ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ มีไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งอาจทำให้ราคาสินค้าปรับลดลง ผู้ผลิตก็อาจไม่ต้องการผลิตสินค้าและบริการในปริมาณเท่าเดิม ทำให้ลดกำลังการผลิตลง และส่งผลให้เศรษฐกิจซบเซาในที่สุด จะเห็นได้ว่า ทั้งภาวะเงินเฟ้อและเงินฝืด เกิดจากการเคลื่อนไหวขึ้นลงของเศรษฐกิจตามวัฏจักร แต่หากมีความรุนแรงและยืดเยื้อก็ล้วนส่งผลเสียต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของประชาชนด้วยกันทั้งสิ้น

ผลกระทบจากเงินเฟ้อต่อประชาชนทั่วไปโดยส่งผลให้รายจ่ายหรือภาระค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีอำนาจซื้อน้อยลง มีความสามารถจับจ่ายซื้อสินค้าและบริการได้น้อยลง และอาจทำให้รายได้ที่มีหรือเงินที่หามาได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ อัตราเงินเฟ้อที่สูงจะส่งผลให้

อัตราดอกเบี้ยที่หักเงินเพื่อออก หรือที่เรียกว่า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง จะมีค่าลดลงไป เนื่องจากดอกเบี้ยที่เราได้รับเอาไปใช้ซื้อของได้น้อยลง ยกตัวอย่างกรณีที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอยู่ที่ร้อยละ 1.5 ต่อปี แต่หากอัตราเงินเฟ้อหรือราคาเพิ่มขึ้นมาร้อยละ 1 อาจกล่าวได้ว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงหรือผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจริงๆ อยู่ที่ร้อยละ 0.5 ต่อปี เท่านั้น แต่หากปีต่อไปอัตราดอกเบี้ยเงินฝากยังเท่าเดิม แต่อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น ไปอยู่ที่ร้อยละ 2 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะกลายเป็นร้อยละ - 0.5 ต่อปี ซึ่งถือว่ากำลังซื้อของผู้ฝากเงินลดลง การฝากเงินทำให้ได้รับผลตอบแทนจริงๆ ติดลบ ทำให้ผู้ฝากไม่อยากจะออมเงิน และอาจหันไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ทองคำ อสังหาริมทรัพย์และหุ้น เป็นต้น ทำให้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่สูงขึ้นด้วย หากไม่มีความรู้เพียงพอในการบริหารจัดการ ก็อาจทำให้เกิดเป็นภาระหนี้สินได้

ภาวะเงินเฟ้อยังส่งผลต่อผู้ประกอบการ / นักธุรกิจ ซึ่งเมื่อสินค้ามีราคาแพงขึ้น ยอดขายก็จะลดลง ในขณะเดียวกัน ต้นทุนการผลิตก็จะสูงขึ้นด้วย ส่งผลให้เจ้าของธุรกิจบางรายอาจตัดสินใจชะลอการผลิต ลดการลงทุนและการจ้างงาน ทำให้คนตกงานมากขึ้น เป็นเหตุให้ความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในประเทศลดลง เนื่องจากราคาสินค้าส่งออกของเราจะสูงขึ้นเมื่อเทียบกับราคาสินค้าออกของประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ภาวะเงินเฟ้อยังส่งผลต่อประเทศอีกด้วย ซึ่งในภาวะที่ประชาชนซื้อของน้อยลง ธุรกิจไม่สามารถขายของได้ การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าก็จะชะลอออกไป ทำให้การพัฒนาศักยภาพการผลิตของประเทศในระยะยาวอาจชะลอลงตามไปด้วย ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงจนทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงติดลบนานๆ ประชาชนก็จะหันไปเก็งกำไรในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง สะสมปัญหาฟองสบู่ในสินทรัพย์ต่างๆ (Asset Price Bubble) และความไม่สมดุลในภาคการเงินของประเทศได้ เช่น หนี้ครัวเรือน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561)

2.3.3 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ

การเติบโตหรือขยายตัวทางเศรษฐกิจ หมายถึง การที่มูลค่าอันเกิดจากการหมุนเวียนสินค้าหรือบริการของผู้ผลิตและผู้บริโภคมีมากขึ้น ซึ่งสาเหตุที่เศรษฐกิจจะขยายตัวได้นั้นเกิดจาก

1. การเพิ่มขึ้นของปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุนและผู้ประกอบการ หรือ
2. มีการพัฒนาเทคโนโลยีหรือค้นพบเทคโนโลยีใหม่ที่ทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ทำให้ใช้ปัจจัยการผลิตเพื่อผลิตสินค้าในแต่ละชิ้นน้อยลงและผลิตได้ปริมาณที่มากขึ้นในระยะเวลาเท่าเดิม ในอดีตที่ผ่านมามีการพัฒนาทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนา

ประเทศ โดยประเทศใดที่สามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาเทคโนโลยีก็จะกลายเป็นประเทศที่มีการเติบโตของเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดและเป็นผู้นำของเศรษฐกิจโลกในท้ายที่สุด นอกจากนี้ยังมีนักวิจัยได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเติบโตของเศรษฐกิจ แบ่งออกเป็นดังนี้ (โอปอ คำเกษม, 2552)

1) Classical Growth Theory เป็นทฤษฎีที่มีมุมมองว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจจะเกิดขึ้น แบบชั่วคราว และเมื่อไรก็ตามที่มีการเติบโตของรายได้สุทธิต่อบุคคลสูงกว่าระดับของรายได้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอันเป็นผลมาจากมีการค้นพบและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ประชากรก็จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้รายจ่ายต่อบุคคลเพิ่มขึ้นเนื่องจากต้องนำไปเลี้ยงดูบุตรที่เกิดขึ้นใหม่ และท้ายที่สุดเมื่อมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจะกดดันรายได้สุทธิต่อบุคคลให้ลดลงจนกระทั่งไปเท่ากับระดับรายได้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และจะวนเวียนเป็นวัฏจักรอย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด

2) Neoclassical Growth Theory เป็นทฤษฎีที่นำเสนอว่ารายได้ที่แท้จริงของแต่ละบุคคลจะเพิ่มขึ้นได้จากการค้นพบวิทยาการหรือเทคโนโลยีอันเป็นผลมาจากระดับการออมและการลงทุนที่เพิ่มขึ้น โดยสิ่งที่แตกต่างจาก Classical Theory คือ การค้นพบและพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ จะไม่มีผลต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ทำให้รายได้ที่แท้จริงของบุคคลไม่มีการลดลงแต่จะเพิ่มขึ้นไปจนถึงระดับที่เป็นระดับเป้าหมายและหยุด

3) New Growth Theory เป็นทฤษฎีที่มีลักษณะคล้ายกับ Neoclassical Growth Theory แต่มีความแตกต่างกันที่เมื่อมีการค้นพบหรือพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ การค้นพบดังกล่าวจะเป็นสาธารณะคือ ทุกคนสามารถที่จะเข้าถึงได้ และจะไม่มีการลดน้อยถอยลงของความรู้ (Knowledge capital is not subject to diminishing return) ทำให้สามารถพัฒนาความรู้และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ได้ต่อเรื่อย ๆ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อบรรลุจุดประสงค์ที่ให้รายได้ที่แท้จริงของประชากรสูงกว่ารายได้เป้าหมายตลอดไป

2.4 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภค

2.4.1 ทฤษฎีการบริโภค

มนุษย์จะต้องใช้จ่ายเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าอุปโภคบริโภค ไม่ว่าจะมียาได้หรือไม่ก็ตาม เงินจำนวนนี้อาจได้มาแบบได้เปล่า ยืมหรือด้วยวิธีใดก็ตาม อย่างไรก็ตาม ใช้จ่ายสำหรับการอุปโภคบริโภคนั้นมีความสัมพันธ์ต่อรายได้สุทธิส่วนบุคคล (Disposable Income) โดยตรง กล่าวคือถ้ารายได้เพิ่มขึ้นมนุษย์จะใช้จ่ายเป็นค่าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น แต่การใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นนั้นจะน้อยกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น รายจ่ายอุปโภคบริโภคส่วนนี้ขึ้นอยู่กับรายได้และความโน้มเอียงในการอุปโภคบริโภค (Propensity to Consume)

2.4.1.1 สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) ซึ่ง Keynes ได้อธิบายพฤติกรรมบริโภคของมนุษย์ไว้ว่า โดยปกติครัวเรือนจะมีการบริโภคเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่บริโภคที่เพิ่มขึ้นจะน้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ นอกจากนั้นเมื่อรายได้สูงขึ้น ช่องว่างระหว่างรายได้กับการบริโภคนั้นจะมีมากขึ้น เนื่องจากในช่วงที่มีรายได้ต่ำครัวเรือนยังมีความจำเป็นต้องการการบริโภคปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต แต่เมื่อรายได้สูงขึ้น ครัวเรือนมีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับปัจจัยพื้นฐาน ทำให้มีรายได้เหลือและนำไปเก็บออมได้ซึ่งสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการใช้จ่ายอุปโภคบริโภค ดังนี้ (สมพงษ์ ไตรงาม, 2544, น. 9-10)

$$C = a + bY$$

C = การใช้จ่ายอุปโภคบริโภค

a = ตัวคงที่ ที่จะต้องใช้จ่ายถึงแม้ไม่มีรายได้

b = ความโน้มเอียงในการบริโภคเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

Y = รายได้สุทธิส่วนบุคคล

Keynes ได้พิจารณาไว้ว่า ปริมาณการอุปโภคบริโภคของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการ คือ รายได้ และตัวกำหนดอื่นๆ ที่ไม่ใช่รายได้ แบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ ปัจจัยทางตรงอื่นๆ ที่ไม่ใช่รายได้ และปัจจัยทางด้านจิตใจ (ศิริเดช อภินันท์เดชา, 2549, น. 23-25)

(1) สำหรับปัจจัยทางตรงที่มีอิทธิพลต่อความโน้มเอียงในการบริโภค ได้แก่

(1.1) การเปลี่ยนแปลงในค่าจ้าง Keynes เห็นว่า การบริโภคขึ้นอยู่กับรายได้แท้จริง (Real Income) คือรายได้ที่ปรับตัวด้วยราคาเพื่อขจัดภาพลวงตาทางการเงินแล้ว มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับรายได้ที่เป็นตัวเงินธรรมดา และรายได้ที่แท้จริงของบุคคลนี้จะขึ้นลงตามรายได้ที่วัดในหน่วยของค่าจ้างเป็นสำคัญ ดังนั้นถ้ารายได้ที่วัดในหน่วยค่าจ้างเปลี่ยน การบริโภคจะเปลี่ยนเป็นสัดส่วนกัน

(1.2) การเปลี่ยนแปลงรายได้ในรายได้สุทธิ การบริโภคนั้นขึ้นกับรายได้สุทธิที่ตกถึงมือผู้บริโภคมากกว่าจะขึ้นกับรายได้ คนจะบริโภคเท่าใดขึ้นอยู่กับรายได้สุทธิที่เขาคาดว่าจะตกถึงมือเขาจริงเป็นสำคัญ ถ้าการเปลี่ยนแปลงใดๆ ในรายได้ธรรมดาแต่รายได้สุทธิไม่เปลี่ยนแปลง จะไม่มีผลกระทบต่อการบริโภค แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในรายได้สุทธิโดยแม้ว่ารายได้ธรรมดาจะไม่เปลี่ยนแปลงก็ตาม การบริโภคก็จะเปลี่ยนแปลง

(1.3) การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าของทรัพย์สินโดยไม่คาดฝัน การบริโภคของชนชั้นมั่งคั่งที่มีทรัพย์สิน อาจขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดมาก่อนในมูลค่าเป็นตัวเงินของทรัพย์สินของเขา เช่นการที่คืนราคาสูงขึ้น ราคาหุ้นสูงขึ้น ปัจจัยเหล่านี้อาจเป็นปัจจัยสำคัญก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการออมเพียงในการบริโภคในระยะสั้น

(1.4) การเปลี่ยนแปลงในอัตราคิดลดตามระยะเวลา เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้บริโภคต้องตัดสินใจว่าจะเลือกบริโภคในปัจจุบัน เพื่อที่เก็บเงินไว้สำหรับการบริโภคในอนาคต สิ่งไหน จะให้ความพอใจมากกว่ากัน หรือเปรียบเทียบอำนาจซื้อขอยรายได้ของเขาในปัจจุบันกับอนาคตนั่นเองการเปรียบเทียบอำนาจซื้อ ทำได้โดยคิดลดอำนาจซื้อในอนาคตให้มาเป็นระยะปัจจุบัน เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบกับอำนาจซื้อปัจจุบันได้ วิธีคิดลดนี้ใช้อัตราดอกเบี้ยเป็นตัวคิด

(1.5) การเปลี่ยนแปลงในนโยบายการคลัง ถ้านโยบายการคลังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งสรรรายได้ให้เท่าเทียมกันมากขึ้น รายได้จะตกกับคนรายได้ขนาดกลางมากซึ่งคนเหล่านี้มีความโน้มเอียงในการบริโภคสูงกว่าคนรายได้สูง ดังนั้นการบริโภคโดยทั่วไปมีแนวโน้มสูงขึ้น

(1.6) การเปลี่ยนแปลงในการคาดคะเนรายได้ในอนาคต ถ้านักคิดคะเนว่ารายได้ในอนาคตจะสูงขึ้นเขาอาจไม่เก็บออมเอาไว้มากนัก และใช้จ่ายในปัจจุบันมากขึ้น ตรงกันข้ามเขาคาดว่าต่อไปรายได้จะลดลง เขาจะเก็บออมไว้ในยามขาดแคลนและใช้จ่ายน้อยลง

2) ส่วนปัจจัยทางด้านจิตใจนั้นมีสิ่งจูงใจ 8 ประการ ที่ทำให้คนหันมาออมแทนที่จะนำไปใช้จ่ายบริโภค ได้แก่

(2.1) ความระมัดระวัง เพื่อเก็บเงินสำรองไว้สำหรับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้คาดคิดไว้ในอนาคต

(2.2) การคาดคะเนล่วงหน้า เพื่อให้มีเงินใช้จ่ายในอนาคตเพียงพอกับรายได้ ที่จะเป็น เช่นเพื่อใช้จ่ายในรายการที่อาจเพิ่มเป็นพิเศษ สำหรับการศึกษานุกร เป็นต้น

(2.3) การคำนวณผลได้ ความหวังที่จะได้ดอกเบี้ยซึ่งจะทำให้รายได้ปัจจุบันเมื่อเก็บออมไว้บริ โภคในอนาคตจะสามารถได้มากกว่า การบริ โภคในปัจจุบัน

(2.4) การปรับปรุงตัว คือ การเก็บออมไว้เพื่อสามารถค่อยๆ เพิ่มการใช้จ่าย ปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพได้

(2.5) การไม่พึ่งพาผู้อื่น คือการเก็บออมสามารถไม่พึ่งพาใคร และสามารถใช้จ่ายได้อย่างอิสระ

(2.6) เพื่อการประกอบธุรกิจ คือเก็บออมไว้เพื่อเก็งกำไรหรือลงทุนในธุรกิจ

(2.7) ความภาคภูมิใจ เพื่อให้สามารถมีมรดกแก่ลูกหลานได้

(2.8) ความโลภ เพื่อสนองความต้องการและความอยากของตน

2.4.1.2 สมมติฐานการบริ โภคแบบรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Hypothesis) โดย James S. Duesenberry ได้อธิบายพฤติกรรมการบริ โภคระยะสั้นและระยะยาวไว้ว่า (สมพงษ์ ไททรงาม, 2544, น. 10-11)

(1) ผู้บริ โภคในแต่ละครัวเรือนจะเปรียบเทียบระดับการบริ โภคตนเองกับครัวเรือนอื่นๆ ในสังคม และพยายามที่จะรักษาระดับการบริ โภคให้ใกล้เคียงกับครัวเรือนอื่นๆ ในสังคม

(2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริ โภคในปัจจุบันอีกตัวหนึ่งคือ ระดับการบริ โภคที่เคยชินมาแล้วในอดีต ดังนั้นถึงแม้ว่ารายได้ของครัวเรือนจะลดลง ครัวเรือนยังคงพยายามที่จะบริ โภค ในระดับเดิมหรือลดลงเล็กน้อย แต่ครัวเรือนจะแก้ปัญหารายจ่ายโดยการลดการออมลง

บุญยง วีรกุล (2536, น. 37-47) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ มห-เศรษฐศาสตร์ ว่ามนุษย์มีความจำเป็นจะต้องใช้จ่ายไม่ว่าจะมีรายได้ หรือไม่มีก็ตามเพื่อดำรงชีพพื้นฐาน ซึ่งเงินสำหรับค่าใช้จ่ายส่วนนี้อาจได้มาแบบได้เปล่า หรือการกู้ยืม นอกจากนั้นการใช้จ่ายอุปโภคบริโภค

จะสัมพันธ์ ต่อรายได้สิทธิส่วนบุคคลโดยตรง กล่าวคือ ถ้ารายได้เพิ่มขึ้นคนเราจะใช้จ่ายเป็นค่าอุปโภคบริโภคมากขึ้น

กฤษฎา ตติรังสรรค์สุข (2539, น. 91-108) กล่าวไว้ในบทที่4 เรื่องการกำหนดรายได้ประชาชาติ: ตัวแปร ในหนังสือเศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้นว่า เมื่อครัวเรือนมีรายได้จะนำรายได้ส่วนหนึ่งใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการเพื่อความอยู่รอด และอำนวยความสะดวกสบาย ตลอดจนซื้อสินค้าเพื่อให้ตัวเองมีความสุข แต่รายได้ที่ได้มาจะไม่ถูกใช้จ่ายทั้งหมดบางส่วนจะถูกนำไปเก็บออมเพื่อใช้ในยามฉุกเฉินหรือเพื่อนำไปลงทุน

2.4.2 ทฤษฎีพฤติกรรมการบริโภค

การเข้าใจพฤติกรรมการบริโภคจำเป็นต้องอาศัยแนวคิดและทฤษฎีเข้ามาอธิบาย ทั้งนี้ เพราะว่าพฤติกรรมการบริโภคเป็นศาสตร์ที่ไม่ได้อยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่ทว่ามีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีอื่นๆ ที่นักทฤษฎีได้คิดค้นกันขึ้นมาด้วย ซึ่งในที่นี่จะนำเสนอเฉพาะทฤษฎีและแนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคเท่านั้น โดยจะอธิบายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กันซึ่งจะนำไปสู่ความคิดที่ต่อเนื่องหรือผูกพัน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์และศึกษาพฤติกรรมการบริโภค

2.4.2.1 ความหมายของพฤติกรรมการบริโภค

Assael (1998 อ้างถึงใน นชกฤต วันตะเมตต์, 2555, น. 85) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการบริโภคไว้ว่า เป็นกระบวนการในการซื้อการใช้สินค้าเพื่อสนองความต้องการหรือสร้างความพอใจให้แก่ตัวผู้บริโภคเอง โดยผู้บริโภคจะมีการใช้กระบวนการในการตัดสินใจ ซึ่งก็คือการประมวลผล ข้อมูลที่ได้รับมาเกี่ยวกับสินค้าต่างๆ จากนั้นก็จะทำการพิจารณาสินค้าที่เป็นตัวเลือก แล้วจึงทำการประเมินผลก่อนที่จะทำการตัดสินใจซื้อสินค้าในที่สุด

Engel et.al (1995 อ้างถึงใน นชกฤต วันตะเมตต์, 2555, น. 85) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการบริโภค คือ กิจกรรมของผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับการบริโภค และการกำจัดทิ้งของ สินค้าและบริการ นอกจากนี้ยังรวมถึงกระบวนการตัดสินใจในการกระทำดังกล่าวด้วย

Schiffman and Kanuk (2000, p. 4 อ้างถึงใน นรฤต วนัตะเมธ, 2555, น. 85) ได้กล่าวถึง พฤติกรรม ผู้บริโภค ว่า หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกในการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินและการกำจัดทิ้งซึ่งสินค้าและบริการของผู้บริโภค

ธัชมน ศรีแก่นจันทร์ (2544, น. 17) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมผู้บริโภคในลักษณะที่คล้ายคลึงกันว่า หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเพื่อการแสวงหา การคัดเลือก การซื้อ การใช้ และการประเมินสินค้าหรือบริการทั้งหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการ และความปรารถนาของตน ซึ่งจะต้องมีการตัดสินใจและกระทำที่เกี่ยวกับการซื้อและใช้สินค้าด้วย

ธงชัย สันติวงษ์ (2546, น. 2) ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคว่า หมายถึง การแสดงออก ของคนในฐานะผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับการท กิจกรรมต่างๆ คือ การจัดหา การบริโภคสินค้าและ บริการต่างๆ รวมถึงการกำจัดหรือทิ้งสิ่งที่ใช้แล้วนั้นด้วย ทั้งนี้ในการศึกษา พฤติกรรมผู้บริโภคจะ มุ่งสนใจที่จะสืบค้นให้ทราบถึงเหตุผลว่า ทา ไมและเพราะอะไรเขาจึง เลือกซื้อสินค้าและบริการนั้นหรือตรานั้นๆ เพื่อที่ผู้ที่ทำธุรกิจจะได้นำเอาความรู้นั้นมาใช้สำหรับวาง กลยุทธ์ดำเนินงาน เพื่อ เอาชนะใจลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ผลมากยิ่งขึ้น

ศุภร เสรีรัตน์ (2545, น. 6-7) ได้รวบรวมความหมายของคำว่า พฤติกรรม ผู้บริโภคที่มีความหมายคล้ายคลึงไว้ดังนี้

(1) หมายถึง การกระทำ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ ได้มาซึ่งการบริโภค และการจับจ่ายใช้สอยซึ่งสินค้าและบริการ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นทั้งก่อน และหลังการกระทำดังกล่าวด้วย

(2) หมายถึง การกระทำซึ่งส่งผลต่อกันและกันตลอดเวลาของความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรม และเหตุการณ์ภายใต้สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้กระทำขึ้น ในเรื่องของการ แลกเปลี่ยนสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์

(3) หมายถึง กระบวนการตัดสินใจและกิจกรรมทางกายภาพที่บุคคล เข้าไปเกี่ยวข้องเมื่อมีการประเมินการไคมา การใช้จ่ายหรือการจับจ่ายใช้สอยซึ่งสินค้าและบริการ

(4) หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้บริโภคแสดงออกในการแสวงหาสำหรับการซื้อการใช้การประเมินและการจับจ่ายใช้สอย ซึ่งสินค้าและบริการที่เขาคาดหวัง อันจะทำให้ ความต้องการของเขาได้รับความพอใจ

(5) หมายถึง การตัดสินใจทั้งหลายและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องเฉพาะกับการซื้อและการใช้สินค้าและบริการ หรือผลิตภัณฑ์

เสรี วงษ์มณฑา (2542, น. 30-32) ได้กล่าวถึงผู้บริโภค (Consumer) ว่าเป็นผู้ที่มีความต้องการซื้อ (Need) และมีอำนาจซื้อ (Purchasing Power) ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อ (Purchasing Behavior) และพฤติกรรมการใช้ (Using Behavior) ดังนี้

(1) ผู้บริโภคเป็นบุคคลที่มีความต้องการ (Needs) การที่จะถือว่าใครเป็นผู้บริโภคนั้น บุคคลนั้นจะต้องมีความต้องการผลิตภัณฑ์ แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่มีความต้องการก็จะไม่ใช่ผู้บริโภค

(2) ผู้บริโภคเป็นผู้ที่มีอำนาจซื้อ (Purchasing Power) ผู้บริโภคจะมีแค่เพียงความต้องการอย่างเดียวไม่ได้ แต่เขาจะต้องมีอำนาจซื้อด้วย ถ้ามีเพียงแต่ความต้องการแล้วไม่มีอำนาจซื้อก็ยังไม่ใช่ผู้บริโภคสินค้านั้น เพราะฉะนั้นการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้บริโภคจึงต้องวิเคราะห์ไปที่ตัวเงินของผู้บริโภคแต่ละรายนั้นด้วย

(3) การเกิดพฤติกรรมในการซื้อ (Purchasing Behavior) เมื่อผู้บริโภคมีความต้องการ และมีอำนาจซื้อแล้วก็จะเกิดพฤติกรรมการซื้อ เป็นต้นว่า ผู้บริโภคจะซื้อของอะไร ซื้อที่ไหน ซื้อเมื่อใด และใช้หลักการอะไรในการตัดสินใจซื้อ ซื้ออย่างน้อยแค่ไหน เช่น ครอบครัวส่วนใหญ่ แม่บ้านจะเป็นผู้ซื้อของใช้ภายในบ้าน หรือบางครอบครัวแม่บ้านอาจจะแยกซื้อสินค้าเป็นของส่วนตัว บางคนซื้อสินค้าเอง บางคนพ่อแม่ซื้อให้ ทั้งนี้ปริมาณและระยะเวลาการซื้ออาจจะต่างกันในแต่ละคน

(4) พฤติกรรมการใช้ (Using Behavior) ผู้บริโภคมีพฤติกรรมใช้สินค้าอย่างไร เช่น ใช้สินค้าที่ไหน กับใคร เมื่อใด มากน้อยแค่ไหน และอย่างไร เป็นต้น

พิมล ศรีวิกรม์ (2542, น. 6) ได้ให้ความหมายของคำว่าพฤติกรรมผู้บริโภคว่า หมายถึง การกระทำที่ผู้บริโภคแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ ได้แก่ การค้นหา การเลือกซื้อ และการประเมินผลในการใช้สอยผลิตภัณฑ์นั้นๆ รวมถึงการบริการที่ผู้บริโภคได้รับ หรือพึงจะได้รับ ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคแต่ละคน จากแนวคิดต่างๆ ที่มีผลให้ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคและพฤติกรรมผู้บริโภคดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้พอจะสรุปได้ว่า พฤติกรรมบริโภคเป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ ซึ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการตัดสินใจ ของผู้บริโภคแต่ละคนที่เกี่ยวกับการเลือกซื้อสินค้า หรือบริการตามความต้องการของตน

ทั้งนี้ในการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค อาจจะพิจารณาจากประเภทของสินค้าความถี่ในการบริโภค สินค้า แต่ละประเภท และการใช้จ่ายซื้อสินค้า ทั้งที่จำเป็นหรือฟุ่มเฟือย ซึ่งอาจจะแตกต่างกันได้ระหว่าง ประชากรกลุ่มต่าง ๆ

2.4.2.2 โมเดลพฤติกรรมผู้บริโภค

โมเดลพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Model) เป็นตัวแบบที่อธิบาย เหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยเริ่มจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้ผลิตหรือผู้ขายไม่สามารถคาดคะเน ได้ความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภค นอกจากจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งต่างๆมาเป็นตัวกระตุ้นก่อน แล้วจึงจะมีการตอบสนอง ด้วยการหา หรือซื้อ ดังนั้นตัวแบบนี้จึงเป็นการอธิบายพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค นั่นเอง (พิบูล ทีปะपाल, 2545, น. 153)

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541, น. 81-83) กล่าวว่า โมเดลพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior Model) อธิบายถึงเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ โดยมี จุดเริ่มต้นจากการเกิดสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้เกิดความต้องการ เมื่อสิ่งกระตุ้นผ่านเข้ามา ในความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อซึ่งเปรียบเสมือนกล่องดำ (Buyer's Black Box) ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขาย ไม่สามารถคาดคะเนได้ ความรู้สึกนึกคิดของผู้ซื้อจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะต่างๆของผู้ซื้อ ซึ่งจะนำไปสู่การตอบสนองของผู้ซื้อ (Buyer's Response) หรือการตัดสินใจซื้อของผู้ซื้อ (Buyer's Purchase Decision) จุดเริ่มต้นของโมเดลนี้มีสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ให้เกิดความต้องการก่อน แล้วทำให้เกิดการตอบสนอง (Response) ที่จะจัดหาหรือซื้อ โดยมีองค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) สิ่งกระตุ้น (Stimulus) อาจเกิดขึ้นเองจากภายในร่างกาย (Inside Stimulus) และสิ่งกระตุ้นจากภายนอก (Outside Stimulus) โดยนักการตลาดจะต้องสนใจและจัดสิ่งกระตุ้นให้มีขึ้น โดยเฉพาะที่มาจากภายนอก เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความต้องการผลิตภัณฑ์ สิ่งกระตุ้นถือว่าเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการซื้อสินค้า (Buying Motive) การที่ผู้บริโภคจะใช้เหตุจูงใจในการซื้อนั้น อาจด้วย เหตุผล ความจำเป็นพื้นฐานหรือเหตุผลด้านจิตวิทยาก็ได้ สิ่งกระตุ้นภายนอกประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

(1.1) สิ่งกระตุ้นทางการตลาด (Marketing Stimulus) เป็นสิ่งกระตุ้นที่นักการตลาดสามารถควบคุมและต้องจัดให้มีขึ้น เป็นสิ่งกระตุ้นที่เกี่ยวข้องกับส่วนผสมทาง

การตลาด (Marketing Mix) อันประกอบด้วย สิ่งกระตุ้นด้านผลิตภัณฑ์ สิ่งกระตุ้นด้านราคา สิ่งกระตุ้นด้านการจัดช่องทางจำหน่าย และสิ่งกระตุ้นด้านการส่งเสริมการตลาด

(1.2) สิ่งกระตุ้นอื่นๆ (Other Stimulus) เป็นสิ่งกระตุ้นความต้องการผู้บริโภคที่อยู่ภายนอกองค์การซึ่งบริษัทควบคุมไม่ได้ สิ่งกระตุ้นเหล่านี้ ได้แก่ สิ่งกระตุ้นทางเศรษฐกิจ สิ่งกระตุ้นทางเทคโนโลยี สิ่งกระตุ้นทางกฎหมายและการเมือง สิ่งกระตุ้นทางวัฒนธรรม

(2) กล่องดำหรือความรู้สึกลึกลับของผู้นซื้อ (Buyer's Black Box) หมายถึง ความรู้สึกลึกลับของผู้นซื้อเปรียบเสมือนกล่องดำ (Black Box) ที่ลึกลับที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายสินค้าจะสามารถทราบได้ก็ด้วยการพยายามค้นหาความรู้สึกลึกลับของผู้นซื้อ ความรู้สึกลึกลับของผู้นซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะของผู้นซื้อและกระบวนการตัดสินใจของผู้นซื้อ อาทิ (2.1) ลักษณะส่วนตัวของผู้นซื้อ (Buyer's Characteristics) ลักษณะของผู้นซื้อนี้มีอิทธิพลจากปัจจัยต่างๆ คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านจิตวิทยา (2.2) กระบวนการตัดสินใจของผู้นซื้อ (Buyer's Decision Process) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การรับรู้ความต้องการหรือปัญหาการค้นหาข้อมูลการประเมินผลทางเลือกการตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมภายหลังการซื้อ และ (2.3) การตอบสนองของผู้นซื้อ (Buyer's Response) หรือการตัดสินใจซื้อของผู้นซื้อหรือผู้นซื้อ (Buyer's Purchase Decisions) โดยผู้นซื้อจะมีการตัดสินใจในประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ (2.1) การเลือกผลิตภัณฑ์ (Product Choice) ตัวอย่างเช่น การเลือกผลิตภัณฑ์อาหารเข้าผู้นซื้อหรือผู้นซื้อคือ นมสดกล่อง ขนมนม เป็นต้น (2.2) การเลือกตราสินค้า (Brand Choice) ตัวอย่าง เช่น ถ้าผู้นซื้อเลือกนมสดกล่อง จะเลือกจากยี่ห้อ เช่น โฟร์โมสต์มะลิ เป็นต้น และ (2.3) การเลือกปริมาณการซื้อ (Purchasing Amount) ตัวอย่าง เช่น ผู้นซื้อจะเลือกซื้อหนึ่งโหลหรือครึ่งโหล เป็นต้น

2.4.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้นซื้อ

การศึกษารูปแบบพฤติกรรมผู้นซื้อหรือผู้นซื้อทำให้ทราบว่า นอกจากสิ่งกระตุ้นจากภายนอกแล้ว ความรู้สึกลึกลับของผู้นซื้อหรือผู้นซื้อยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้นซื้อโดยลักษณะของผู้นซื้อมักจะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ คือ (1) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (2) ปัจจัยทางสังคม (3) ปัจจัยส่วนบุคคล และ (4) ปัจจัยด้านจิตวิทยา ซึ่งล้วนมีส่วนสำคัญในการกำหนดพฤติกรรม การซื้อของผู้นซื้อโดยมีรายละเอียดดังนี้ (Kotler, 1997, p. 172 อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541, น. 82)

2.4.2.4 ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural Factor)

คำว่าวัฒนธรรมมีหลายคำจำกัดความ โดยทั่วไปแล้วจัดว่าเป็นส่วนที่เกิดจากการเรียนรู้ ค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติศิลปะ กฎหมาย อุปนิสัย ความเชื่อ ค่านิยม ซึ่งกำหนดพฤติกรรมของคนในสังคมใดสังคมหนึ่ง ทั้งนี้พฤติกรรมที่มาจากการเรียนรู้และผลลัพธ์ของพฤติกรรมมีที่มาจากส่วนประกอบย่อย ซึ่งคนในสังคมแต่ละสังคมมักจะยอมรับและเผยแพร่ต่อกันไป หรือเป็นผลรวมของการเรียนรู้ ความเชื่อ ค่านิยม และธรรมเนียมปฏิบัติซึ่งกำหนดพฤติกรรมของผู้บริโภคในสังคมหนึ่ง (สุภาพรณ พจนินกร, 2548, น. 2) หรือเป็นสัญลักษณ์และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปยังอีกถึงรุ่นหนึ่งอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมหนึ่ง โดยประกอบด้วยค่านิยมที่กำหนดลักษณะของสังคมและกำหนดความแตกต่าง ของสังคมหนึ่งจากสังคมอื่น วัฒนธรรมเป็นสิ่งกำหนดความต้องการและพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งอาจจะแบ่งออกเป็นวัฒนธรรมพื้นฐาน วัฒนธรรมกลุ่มย่อย และชั้นทางสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541, น. 83 - 84)

(1) วัฒนธรรมพื้นฐาน (Culture) เป็นลักษณะพื้นฐานของบุคคลในแต่ละสังคม เช่น ลักษณะนิสัยของคนไทย ซึ่งเกิดจากการหล่อหลอมพฤติกรรมของสังคมไทยที่ทำให้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

(2) วัฒนธรรมกลุ่มย่อย (Subculture) หมายถึง วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม คนที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกันเป็นกลุ่มย่อยๆ ซึ่งมีอยู่ในสังคมขนาดใหญ่และมีความสลับซับซ้อน วัฒนธรรมย่อยเกิดจากพื้นฐานทางภูมิศาสตร์ และลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ แต่ละกลุ่มวัฒนธรรมย่อย เช่น กลุ่มศาสนา กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นต้น โดยแต่ละกลุ่มมีประเพณีและข้อห้ามที่แตกต่างกัน จึงมีผลกระทบต่อพฤติกรรมผู้บริโภค นอกจากนี้ค่านิยมในวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างกันทำให้เกิดทัศนคติที่แตกต่างกันด้วย ในขณะที่เดียวกันอาจเกิดจากอิทธิพลของพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือท้องถิ่น ซึ่งทำให้เกิดลักษณะการดำรงชีวิตที่แตกต่างกันและมีอิทธิพลต่อการบริโภคที่แตกต่างกันด้วย

(3) ชั้นทางสังคม (Social Class) หมายถึง การแบ่งสมาชิกของสังคมออกเป็นระดับฐานะที่แตกต่างกัน โดยที่สมาชิกทั่วไปจะถือเกณฑ์รายได้ (ฐานะ) ทรัพย์สินหรืออาชีพ โดย สมาชิกในแต่ละชั้นสังคมมักจะมีสถานะอย่างเดียวกัน และสมาชิกในชั้นสังคมที่แตกต่างกันจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน การแบ่งชั้นทางสังคมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค ลักษณะที่สำคัญของชั้นสังคม คือ บุคคลภายในชั้นสังคมเดียวกันมีแนวโน้ม

จะมีค่านิยม พฤติกรรม และการบริโภคคล้ายคลึงกัน บุคคลจะถูกจัดลำดับสูงหรือต่ำตามตำแหน่งที่ยอมรับในสังคมนั้น ชนชั้นทางสังคมมักจะแบ่งตามอาชีพ รายได้ ฐานะ ตระกูล ตำแหน่งหน้าที่ หรือบุคลิกลักษณะ ชนชั้นทางสังคมแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ได้ 3 ระดับ ดังนี้ (ธนวรรณ แสงสุวรรณ, 2547, น. 252)

(3.1) ชนชั้นสูง แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มชนชั้นสูง ระดับบนเป็นชนชั้นสูง ในสังคมที่มีทรัพย์สินสมบัติสืบทอดต่อกันมายาวนาน มักเป็นครอบครัวที่มีชื่อเสียงรู้จักกันดี มีที่อยู่อาศัยที่หรูหรา มักซื้อสินค้าและแต่งกายแบบอนุรักษ์นิยมและไม่ชอบโอ้อวด จึงมีลักษณะที่เป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีอิทธิพลในการตัดสินใจด้านการบริโภคของชนชั้นอื่นๆ ส่วนกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มชนชั้นสูงระดับล่าง เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้สูงหรือมีรายได้อ่อนแอ จากความสามารถ พิเศษในอาชีพการงาน หรือการดำเนินกิจการ มักจะมาจากพื้นฐานที่เคยเป็นชนชั้นกลางมาก่อน และมีแนวโน้มที่จะกระตือรือร้นในกิจกรรมทางสังคมและชุมชน และพยายามซื้อสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ หรือแสดงออกซึ่งสถานภาพของตนเองหรือบุตรหลานของตน เช่น ที่อยู่อาศัย โรงเรียนและรถยนต์ ราคาแพง ชนกลุ่มนี้รวมทั้งพวกเศรษฐีใหม่มักจะมีรูปแบบการบริโภคที่โดดเด่นสะดุดตา เพื่อสร้างความประทับใจให้กับกลุ่มชนที่ต่ำกว่าตน

(3.2) ชนชั้นกลาง แบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชนชั้นกลาง ระดับบนซึ่งไม่ได้มีสถานภาพทางครอบครัวหรือมีฐานะมั่นคงเป็นพิเศษ คนกลุ่มนี้ประสบความสำเร็จจากการประกอบอาชีพพอสมควร มีการศึกษาสูง มักจะไม่ร่ำรวยมาก แต่ต้องการชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ซึ่งมักจะซื้อสินค้าคุณภาพดี ราคาสูง เพื่อแสดงออกถึงสัญลักษณ์แห่งความสำเร็จ ส่วนกลุ่มชนชั้นกลาง ได้แก่กลุ่มคนทำงานประเภทแรงงานหรืออาจเป็นพนักงานที่มีรายได้อ่อนแอ และมีการซื้อผลิตภัณฑ์บางอย่าง เพื่อให้ทันสมัยเหมือนกับเพื่อนฝูง เช่น สินค้าที่ได้ชื่อว่าไฮ้ดี และเป็นที่นิยม โดยชนชั้นกลางมีเป้าหมายที่จะส่งบุตรหลานให้ได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และกลุ่มสุดท้าย ชนชั้นแรงงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้ใช้แรงงานที่ดำเนินชีวิตแบบชนชั้นแรงงานทั่วไป

(3.3) ชนชั้นต่ำ ได้แก่ ผู้ที่ทำงานหาเลี้ยงตัวเองไม่ได้ อยู่ได้ด้วยสวัสดิการของรัฐหรืออยู่อย่างอัตคัดถ้าทำงานก็มักจะมีรายได้ต่ำ และทำงานโดยไม่ต้องใช้ทักษะความชำนาญ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มักจะมีฐานะยากจน เมื่อพิจารณาในด้านรายได้พวกเขาเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีวินัยในตัวเองและพยายามรักษาชีวิตความเป็นอยู่ให้สามารถอยู่รอดได้

2.4.2.5 ปัจจัยด้านสังคม (Social Factor)

ปัจจัยด้านสังคมเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อการใช้จ่าย โดยกลุ่มอ้างอิงจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่มเดียวกันและกลุ่มอื่นๆ เกี่ยวกับค่านิยมในการเลือกซื้อสินค้า พฤติกรรมการบริโภคและการดำรงชีวิต รวมทั้งทัศนคติและแนวความคิดของบุคคล เนื่องจากบุคคลมักจะต้องการให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ลักษณะทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริโภคที่สำคัญๆมีดังต่อไปนี้ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541, น. 85)

(1) กลุ่มอ้างอิง (Reference Group) เป็นกลุ่มที่บุคคลมักจะต้องการเข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วยกลุ่มนี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ความคิดเห็นและค่านิยมของบุคคลในกลุ่ม กลุ่มอ้างอิง แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนสนิทและเพื่อนบ้าน อีกกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มทุติยภูมิ จะเป็นกลุ่มที่ผู้บริโภคไม่มีส่วนร่วมหรือไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม แต่อยากเข้าไปเป็นสมาชิกหรืออยากจะทำเลียนแบบ ได้แก่ กลุ่มบุคคลชั้นนำในสังคม กลุ่มดารา นักร้อง นักกีฬา นักวิชาการ ผู้มีชื่อเสียง กลุ่มอ้างอิงเหล่านี้มักจะมีอิทธิพลต่อทัศนคติและการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคมากน้อยต่างกัน เช่น ชนิดของสินค้าและตราสินค้า จำพวกรถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ และเสื้อผ้า ซึ่งสะท้อนถึงการมีรสนิยมชั้นนำในสังคม

(2) ครอบครัว (Family) บุคคลในครอบครัวถือว่ามีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติ ค่านิยม และความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งจะนำไปมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของสมาชิกครอบครัว ยกตัวอย่างในครอบครัวชาวตะวันตก ส่วนใหญ่ผู้ชายจะเป็นหัวหน้าครอบครัวและจะมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจซื้อสินค้าที่สำคัญและมีราคาสูง ส่วนผู้หญิงหรือแม่บ้านจะมีส่วนสำคัญในการตัดสินใจเกี่ยวกับการซื้อสินค้าของใช้ในครัวเรือน เป็นต้น

(3) บทบาทและสถานะ (Roles and Statuses) บุคคลจะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่มซึ่งต้องวิเคราะห์ว่าใครมีบทบาทเป็นผู้คิดริเริ่ม ผู้ตัดสินใจซื้อ ผู้มีอิทธิพล ผู้ซื้อและผู้ใช้ บุคคลในสังคมมีสถานะและบทบาทหน้าที่ต่างกัน เช่น เป็นผู้พิพากษา ประธานบริษัท พนักงานขาย เสมียน เป็นต้น ซึ่งจะมีการวางตัวในสังคมต่างกัน ดังนั้นบุคคลมักจะเลือกซื้อสินค้าและการแต่งกายที่สอดคล้องกับสถานะของตน เช่น ประธานบริษัทมักจะเลือกซื้อรถยนต์เบนซ์ ใ้สูทราคาแพง ฯลฯ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ 2541, น. 85)

2.4.2.6 ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor)

การตัดสินใจของผู้ซื้อได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนบุคคลของแต่ละคนด้านต่างๆ ซึ่งประกอบด้วย (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2541, น. 87)

(1) อายุ (Age) คนที่อายุแตกต่างกันจะมีความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ต่างกัน การแบ่งกลุ่มผู้บริโภคมักจะแบ่งตามช่วงอายุ ซึ่งบ่งบอกถึงความแตกต่างในทัศนคติและค่านิยม ระหว่างช่วงอายุเหล่านี้ที่มีพัฒนาการในทางจิตวิทยา คือ ต่ำกว่า 6 ปี 6-11 ปี 12-19 ปี 20-34 ปี 35-49 ปี 50-64 ปี และ 65 ปีขึ้นไป เช่น กลุ่มวัยรุ่นชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่และชอบสินค้าแฟชั่น

(2) วงจรชีวิตครอบครัว (Family Life Cycle Stage) เป็นขั้นตอนการดำรงชีวิต ของบุคคลในลักษณะของมีครอบครัว ซึ่งการดำรงชีวิตในแต่ละขั้นตอนนี้เป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อความต้องการ ทัศนคติ และค่านิยมของบุคคล ทำให้เกิดความต้องการในผลิตภัณฑ์และพฤติกรรมการซื้อที่แตกต่างกัน เช่น ครอบครัวที่เพิ่งแต่งงานใหม่จะใช้จ่ายส่วนใหญ่กับเรื่อง บ้าน รถ และเฟอร์นิเจอร์ ในขณะที่ครอบครัวที่มีลูกเล็กจะใช้จ่ายส่วนใหญ่กับเครื่องอำนวยความสะดวก เครื่องซักผ้า และสินค้าประเภทอาหารเด็ก ของใช้เด็ก ของเล่น เป็นต้น

(3) อาชีพ (Occupation) อาชีพของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่ความจำเป็นและความต้องการสินค้าและบริการที่ต่างกัน เช่น ข้าราชการจะซื้อชุดทำงานและสินค้าจำเป็น นักธุรกิจ จะซื้อเสื้อผ้าราคาสูง หรือตัวเครื่องบิน เป็นต้น

(4) สถานะทางเศรษฐกิจ (Economic Circumstances) หรือรายได้ (Income) สถานะทางเศรษฐกิจของบุคคลที่สำคัญ คือรายได้ของบุคคล โดยระดับของรายได้มีผลต่ออำนาจการซื้อและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน

(5) การศึกษา (Education) ผู้ที่มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะบริโภคผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดีมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ

(6) ค่านิยมหรือคุณค่า (Values) และรูปแบบการดำรงชีวิต (Lifestyle) ค่านิยมหรือคุณค่า หมายถึงความนิยมในสิ่งของหรือบุคคลหรือความคิดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนรูปแบบการดำรงชีวิต หมายถึง รูปแบบการดำรงชีวิตในโลกมนุษย์โดยมักจะแสดงออกในรูปแบบของกิจกรรม ความสนใจ และความคิดเห็น

2.4.3 การบริโภคของครัวเรือนและประเภทของค่าใช้จ่าย

การบริโภคเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลทุกคน การที่กิจกรรมนี้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับรายได้เป็นสำคัญ พฤติกรรมการบริโภค จะเกิดขึ้นได้ต้องมีค่าใช้จ่าย ดังที่ จีรพรรณ ชีรานนท์ (2540, น. 357-358) ได้อ้างถึงสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ทำการสำรวจค่าใช้จ่ายของครัวเรือนว่า ได้แบ่งประเภทค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคออกเป็น 2 หมวดใหญ่ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการ อุปโภคบริโภค โดยในแต่ละส่วนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.4.3.1 ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค หมายถึง รายจ่ายของครอบครัวในด้านต่างๆ โดย แยกเป็น 11 รายการย่อย ดังต่อไปนี้

- (1) หมวดอาหารและเครื่องดื่ม ได้แก่ อาหารที่ปรุงที่บ้าน เครื่องดื่มที่ไม่มี แอลกอฮอล์ รวมถึงอาหารสำเร็จรูป และการรับประทานอาหารนอกบ้าน
- (2) หมวดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทั้งที่ดื่มที่บ้านและนอกบ้าน
- (3) หมวดยาสูบ เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ ซิการ์ ยาแก้ไอ
- (4) หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เครื่องแต่งบ้านและเครื่องใช้ต่างๆ ได้แก่ ค่าบำรุงรักษาและซ่อมแซมบ้าน เครื่องแต่งบ้านและบริภัณฑ์อื่นๆ สิ่งทอสำหรับใช้ในบ้าน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ดในบ้าน ค่าใช้จ่ายในการทำความสะดวก ตลอดจนค่าเช่าเพลิงและแสงสว่าง
- (5) หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ได้แก่ เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย รองเท้า
- (6) หมวดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อของใช้ส่วนบุคคล เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เครื่องสำอาง ฯลฯ บริการส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าตัดผม ฯลฯ
- (7) หมวดเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล ได้แก่ ยาเวชภัณฑ์ ค่า รักษาพยาบาล
- (8) หมวดการเดินทางและการสื่อสาร ได้แก่ ค่าชื้อยานพาหนะ ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าซ่อมแซม บำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายการเดินทางตามปกติ ค่าใช้จ่ายการเดินทาง ในโอกาสพิเศษและท่องเที่ยว และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารต่างๆ
- (9) หมวดการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือ และอุปกรณ์ในการเรียน และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

10) หมวดการบันเทิง การอ่านและกิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่าอุปกรณ์ การบันเทิงและกีฬา ค่าเครื่องเล่น สัตว์เลี้ยง ไม้ประดับเพื่อการบันเทิง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอ่าน การศาสนา และลัทธิความเชื่อ

11) หมวดการจัดงานพิธีในโอกาสพิเศษ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดงานบุญในวาระต่างๆ ฯลฯ

2.4.3.2 ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการ ซื้อสินค้าและบริการประเภทอุปโภคบริโภค ได้แก่ ภาษี ของขวัญ และเงินบริจาค ฯลฯ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2560) ได้จัดทำการศึกษาภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. 2560 พบว่า ครัวเรือนทั่วประเทศมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 26,946 บาท ส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการทำงาน ร้อยละ 45% ซึ่งได้แก่ ค่าจ้างหรือเงินเดือน ร้อยละ 45% จากการทำธุรกิจ ร้อยละ 18.1 และจากการ ทำเกษตร ร้อยละ 8.7

ส่วนค่าใช้จ่ายของครัวเรือน ทั่วประเทศมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเดือนละ 21,437 บาท ต่อครัวเรือน โดยที่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของครัวเรือนทั่วประเทศ ร้อยละ 33.31 เป็นค่าอาหาร และ เครื่องดื่ม (ซึ่งในจำนวนนี้มีค่าเครื่องดื่มที่เป็นแอลกอฮอล์ร้อยละ 1.18) รองลงมาเป็นค่าที่อยู่อาศัย และเครื่องใช้ภายในบ้าน ร้อยละ 20.33 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางและยานพาหนะ ร้อยละ 17.40 ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลเครื่องนุ่งห่ม รองเท้า ร้อยละ 2.17 ค่าใช้จ่ายในการสื่อสาร ร้อยละ 3.4 และ ค่าใช้จ่ายในการบันเทิง และการจัดงานพิธี ค่าใช้จ่ายในการศึกษา และค่าเวชภัณฑ์ หรือค่า รักษาพยาบาล ประมาณร้อยละ 1.2-1.5 ส่วนค่าใช้จ่ายในกิจกรรมทางศาสนามีเพียง ร้อยละ 1.04 เท่านั้น แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ร้อยละ 11.03

2.5 บริบทของศูนย์รักษาความปลอดภัย

ศูนย์รักษาความปลอดภัย เป็นหน่วยงานราชการสังกัด กองบัญชาการกองทัพไทย มีภารกิจเกี่ยวกับการข่าวกรองและการต่อต้านการข่าวกรองทางทหาร เพื่อความมั่นคงของประเทศ การรักษาความปลอดภัยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี

พระราชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนบุคคลสำคัญ การรักษาความปลอดภัยทางทหาร
ทางการข่าวกรอง และทางการสื่อสาร (กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์รักษาความปลอดภัย, 2562)

ศูนย์รักษาความปลอดภัยมีวิสัยทัศน์และพันธกิจ ดังนี้

วิสัยทัศน์ “ มีความเป็นเลิศด้านการข่าวกรอง และการรักษาความปลอดภัย
ของกองทัพ โดยยึดมั่นในผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ ”

พันธกิจ

- 1) เป็นหน่วยหลักดำเนินการข่าวกรองทางทหาร และการรักษาความปลอดภัย
สถาบัน และบุคคลสำคัญ
- 2) ปฏิบัติการข่าวกรอง และต่อต้านการข่าวกรอง ข่าวกรองทางการสื่อสาร และ
การรักษาความปลอดภัย
- 3) ประสานความร่วมมือด้านการข่าว กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมิตรประเทศ
- 4) พัฒนาบุคลากรด้านการข่าวให้มีมาตรฐาน
- 5) พัฒนายุทธ โธปกรณ์ที่สนับสนุนการปฏิบัติการข่าว และการรักษาความ
ปลอดภัยให้มีความทันสมัย
- 6) สนับสนุนกองทัพในการแก้ปัญหาความมั่นคงของประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ของศูนย์
รักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย จำนวน 2 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติการข่าวกรอง
และต่อต้านการข่าวกรอง ข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับบุคลากรด้านการข่าว และการรักษาความปลอดภัย

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิยะนัช เรือนสอน และ เทอดศักดิ์ ชมโด้สุวรรณ (2561) การวิเคราะห์ภาระหนี้สิน
สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ของนายทหารประทวน การวิจัยใช้ข้อมูล
itudy กุมิ จากฐานข้อมูลสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด จำนวน 3,204 คน
และข้อมูลปฐมภูมิจากสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มประชากรเดียวกัน มาจำนวน 50 คน การวิเคราะห์
เชิงปริมาณใช้การทดสอบสมมติฐานทางสถิติร่วมกับการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์

เชิงปริมาณเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 62 มีภาระหนี้สินเฉลี่ยประมาณ 1.5 ล้านบาท ความแตกต่างทาง เพศ เหล่าทัพ และศาสนา ไม่มีผลต่อมูลค่าการเป็นหนี้ เมื่อประชากรมีอายุมากขึ้น ชั้นยศสูงขึ้น และการสมรส ส่งผลให้มูลค่าการกู้ยืมเงินเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ระดับการศึกษาสูงขึ้นและผู้ที่มิบังจยเงินเดือนมากขึ้นจะส่งผลให้มีมูลค่าการกู้ยืมเงินลดลง สาเหตุสำคัญที่มีผลต่อการเป็นหนี้ ได้แก่ การทำธุรกิจส่วนตัว การซื้อบ้าน และการซื้อที่ดิน ตามลำดับ โดยที่ประชากรบางส่วนมีการกู้ยืมเงินเพื่อการใช้จ่ายส่วนตัว และการซ่อมแซมบ้าน การเป็นหนี้้นนอกจากส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่สูงขึ้นแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพกาย ปัญหาสุขภาพจิต และปัญหาประสิทธิภาพการทำงานลดลงอีกด้วย และพบว่าวัตถุประสงค์ในการนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมจากสหกรณ์ ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ไปใช้พบว่า การกู้เพื่อการลงทุน อาทิเช่น ซื้อที่ดิน ค่าขายผลไม้ เปิดร้านขายของ ทำสวน เปิดอู่ซ่อมรถยนต์ ทำธุรกิจส่วนตัว ทำฟาร์มไก่ไข่ และไก่เนื้อ เปิดร้านกาแฟ เปิดร้านอาหาร เปิดร้านเสริมสวย เปิดร้านล้างอัดฉีด เพื่อปล่อยเงินกู้ เลี้ยงปลาทับทิม เปิดร้านขายเสื้อผ้า เป็นต้น ร้อยละ 40 รองลงมาคือ การกู้เพื่อที่อยู่อาศัย อาทิเช่น ซื้อบ้าน สร้างบ้าน ต่อเติมบ้าน เป็นต้น ร้อยละ 22 การกู้เพื่อสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิเช่น ซ็อรถยนต์ ซ็อมอเตอร์ไซค์ เป็นต้น ร้อยละ 12 การกู้เพื่อใช้หนี้ อาทิเช่น ให้พ่อแม่ใช้หนี้ ใช้หนี้ของตนเอง เป็นต้น ร้อยละ 8 การกู้เพื่อนำไปแต่งงาน ร้อยละ 8 การกู้เพื่อการศึกษา อาทิเช่น ค่าเทอมตนเอง ค่าเทอมบุตร เป็นต้น ร้อยละ 4 และการกู้เพื่ออื่นๆ อาทิเช่น ใช้จ่ายส่วนตัว ใช้จ่ายทั่วไป เป็นต้น ร้อยละ 4 ตามลำดับ ด้านผลกระทบด้านเสียที่ได้รับจากการเป็นหนี้สหกรณ์ ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด พบว่า มีผลกระทบทางร่างกาย กล่าวคือ ทำให้นอนไม่หลับ เสียสุขภาพร่างกาย ร้อยละ 68 รองลงมาคือ ทำให้ถูกผู้บังคับบัญชาตำนิ ลงโทษ ลงทัณฑ์ ร้อยละ 32 และทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิต การลัทธิ โหมย การทะเลาะวิวาทต่างๆ ของบุตรเนื่องมาจากการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ของพ่อแม่ ร้อยละ 22 ตามลำดับ มีผลกระทบทางจิตใจ กล่าวคือ ทำให้เกิดความเครียด เกิดความวิตกกังวล คิดมาก เสียสุขภาพจิต เกิดอาการซึมเศร้า ร้อยละ 72 รองลงมาคือ ทำให้ถูกผู้บังคับบัญชาตำนิ ว่ากล่าวตักเตือน ร้อยละ 32 และทำให้บุตรเสียใจ เครียด คิดมาก เนื่องจากการหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ของพ่อแม่ ร้อยละ 22 ตามลำดับ มีผลกระทบทางการเงิน กล่าวคือ ทำให้เงินเดือนเหลือน้อย ไม่พอกับค่าใช้จ่าย ร้อยละ 84 รองลงมาคือ ทำให้ไม่มีเงินส่งเสียเลี้ยงดูพ่อแม่ หรือบุพการี เนื่องจากการนำเงินไปชำระหนี้สหกรณ์ ร้อยละ 42 และทำให้ถูกงดหรือลดบำเหน็จ เนื่องจากการทำงานที่ขาดประสิทธิภาพ ร้อยละ 12 ตามลำดับ และมีผลกระทบทางการทำงาน กล่าวคือ ทำให้ไม่อยากไปทำงาน ร้อยละ 64 และทำให้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานลดลง ทำให้งานราชการเสียหายร้อยละ 12 มีผลกระทบทางครอบครัว กล่าวคือ ทำให้

เงินไม่พอใช้กับรายจ่ายจึงต้องยืมหรือขอเงินจาก พ่อ แม่ พี่ น้องญาติ เพื่อน ส่งผลให้คนอื่นเดือดร้อนไปด้วย ร้อยละ 78 ทำให้เกิดการทะเลาะกันในครอบครัวเนื่องจากปัญหาการเงิน ร้อยละ 48 ทำให้เงินเดือนไม่พอใช้ต้องหาอาชีพเสริม ต้องออกไปทำงานกลางคืน ไม่ได้อยู่กับลูกและครอบครัว ร้อยละ 48 ทำให้ส่งผลต่อคุณภาพการได้รับศึกษาที่ดีของบุตรเนื่องจากปัญหาภายในครอบครัว ร้อยละ 28 ทำให้เกิดปัญหาเรื่องเงินส่งผลต่อการหย่าร้าง หรือแยกกันอยู่ ร้อยละ 22 และทำให้บุตรมีปัญหาตามมาเพราะครอบครัวไม่อบอุ่นเนื่องจากการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ของพ่อแม่ ร้อยละ 22 ตามลำดับ

สุกัญญา ตำราชูพงษ์ (2561) รูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น การศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณใช้ ค่าสถิติร้อยละเพื่อพรรณนาผลการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นโดยมุ่งเน้นศึกษา ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น จำนวน 360 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าความถี่และร้อยละ ผลการวิจัย พบว่า 1. ด้านคุณลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม พบว่าข้าราชการตำรวจภูธรระดับ ร้อยละ 89 ไม่มีเงินออมต่อเดือน และมีรายจ่ายมากกว่า 20,000 บาท ต่อเดือนขึ้นไป 2. ด้านค่าใช้จ่ายในด้านภาวะหนี้สิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน โดยใช้จ่ายเพื่อการบริโภคและการใช้จ่ายค่าสาธารณูปโภคต่าง ๆ 3. ด้านสาเหตุที่เกิดภาวะหนี้สิน พบว่า เกิดจากการจ่ายชำระค่าซื้อสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ จำนวนร้อยละ 50 เช่น เงินผ่อน โดยร้อยละ 70 เป็นการผ่อนชำระบ้านที่ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายของข้าราชการตำรวจคือ มีรายได้ คงที่ในขณะที่ค่าครองชีพสูงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายของบุคคลในครอบครัว ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปสร้างมาตรการในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น โดยการส่งเสริมให้ข้าราชการมีอาชีพเสริมในครอบครัว และการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นด้วยการจัดทำบัญชีครัวเรือนอย่างเคร่งครัด

ฐิติชญานณ สุรินทร (2560) ภาวะหนี้สินและการแก้ไขภาวะหนี้สินของกำลังพลกรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะหนี้สินและการแก้ไขภาวะหนี้สินของกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อให้ทราบถึงภาวะหนี้ และปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดหนี้สินของกำลังพล กรมการสื่อสารทหารกองบัญชาการ

กองทัพไทย รวมถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินที่ผ่านมา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาข้อขัดข้อง ตลอดจนข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงการดำเนินงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดหนี้สินของกำลังพล ประกอบด้วย 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ, ระดับเงินเดือน, สถานภาพ การมีอายุยังน้อย ได้รับระดับเงินเดือนที่ไม่สูงมาก มีสวัสดิการน้อย มีภาระค่าใช้จ่ายในการครองชีพ อายุน้อยขาดความรู้ในการวางแผนค่าใช้จ่าย ขาดความขี้คิด ส่งผลให้เกิดการใช้จ่ายเกินความจำเป็น 2) ปัจจัยพฤติกรรมและสังคม การบริโภค ค่านิยม การเข้าสังคมเพื่อนฝูง การใช้จ่ายที่เกินจำเป็น 3) ปัจจัยองค์กรการได้รับสวัสดิการที่เพียงพอ ช่วยลดค่าใช้จ่ายของกำลังพล การออกระเบียบข้อบังคับการขอกู้ยืมเงินที่ชัดเจน ช่วยลดการก่อหนี้ของกำลังพลลงได้ ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยมีความสัมพันธ์กันที่ส่งผลต่อการเกิดหนี้สินของกำลังพล

พรทิพย์ อังศุมงคล (2560) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต การหาที่อยู่อาศัย และ การใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ที่มีความสัมพันธ์กับการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละตัวที่มีต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 188 คน เป็นข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การหาที่อยู่อาศัย ใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ สวัสดิการไม่เพียงพอ และรูปแบบการดำเนินชีวิต ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นถึงการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจ ในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ ปัญหาค่าครองชีพราคาสินค้าอุปโภคบริโภค ที่เพิ่มสูงขึ้น มีความต้องการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน และปัญหารายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศชายและเพศหญิง ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมที่แตกต่างกัน ส่วนอายุ สถานภาพ ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ และระดับเงินเดือน

ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต ด้านสวัสดิการไม่เพียงพอ และด้านยานพาหนะ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีผลต่อการก่อหนี้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้านการหาที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีผลต่อการก่อหนี้ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 แสดงให้เห็นว่ามีข้อมูลเพียงพอที่จะยอมรับสมมติฐานหลัก (H0) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้อย่างน้อย 3 ด้าน มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นที่มีผลต่อการก่อหนี้ ด้านที่ส่งผลมากที่สุดคือ ด้านยานพาหนะ เพราะค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานตัวแปรมีค่าสูงสุด รองลงมาคือ ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต และด้านสวัสดิการไม่เพียงพอ มีค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานมีค่าต่ำสุด ส่วนด้านการหาที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นที่มีผลต่อการก่อหนี้

สุชน ทิพย์ทิพากร และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2559) ภาวะหนี้สินของพนักงานในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) กรณีศึกษา: สถานประกอบการด้านสิ่งพิมพ์ ในจังหวัดนครปฐม การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สาเหตุ และที่มาของปัญหาหนี้สิน 2) รูปแบบการก่อหนี้และวิธีการชำระหนี้ และ 3) แนวทางการแก้ปัญหาหนี้สิน ของพนักงานในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ด้านสิ่งพิมพ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยระเบียบวิธี ปรัชญาการณวิทยา (Phenomenology) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ ข้อมูลหลัก คือ พนักงานที่มีปัญหาด้านหนี้สินในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้านสิ่งพิมพ์ เพศหญิง 14 คน และเพศชาย 6 คน รวมจำนวน 20 ราย ผลการศึกษา พบว่า 1) สาเหตุ และที่มาของปัญหาหนี้สิน เกิดจากค่าครองชีพที่ปรับตัวสูงขึ้นจากเดิมอย่างมาก การคาดหมายถึงรายได้จากการทำงานในอนาคต ความไว้วางใจและการรับค้ำประกันระหว่างพนักงาน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบระยะยาว การซื้อทรัพย์สินถาวร การซื้อสินค้าเงินผ่อน การช่วยเหลือครอบครัวจากเหตุจำเป็นฉุกเฉิน และการนำไปใช้จ่ายเกินตัวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิงส่วนตัว 2) รูปแบบของการก่อหนี้และวิธีการ ชำระหนี้ 3 รูปแบบ ได้แก่ หนี้ในระบบหนี้นอกระบบ และหนี้จากการกู้ยืมด้วยความสัมพันธ์ส่วนตัว 3) แนวทางการแก้ปัญหาหนี้ ได้แก่ การหารายได้เพิ่มจากการทำงานล่วงเวลา การหารายได้เพิ่มจากการงานเสริมนอกเวลา การลดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน การจัดสรรเงินก้อนเพื่อชำระหนี้ในระบบ การกู้หนี้ยืมสินในระบบจากธนาคาร เพื่อปิดบัญชีเงินกู้ในระบบ และการขายทรัพย์สินที่ไม่สามารถผ่อนต่อได้

สมใจ ชวนละคร (2559) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญ จำนวน 3 ประเภทได้แก่ ประเภททั่วไป ประเภทวิชาการ และประเภทอำนวยการและประเภทบริหาร โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ เรื่องการสำรวจภาวะการครองชีพของข้าราชการพลเรือนสามัญ พ.ศ.2555 ในงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญทุกตำแหน่งประเภทในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (สมุทรปราการ นนทบุรี และปทุมธานี) เท่านั้น ตัวแปรอิสระที่ใช้มีทั้งหมด 26 ตัวแปร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเลือกตัวแปรอิสระด้วยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Procedure) และใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยวิธีวิเคราะห์ห่อองค์ประกอบหลัก และหมุนแกนปัจจัยร่วมให้ตั้งฉากกัน (Orthogonalrotation) ด้วยวิธีวาริแมกซ์ (Varimax) ในการรวมตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญประเภททั่วไป ประกอบด้วยปัจจัยรวม 3 ปัจจัย คือความสามารถในการผ่อนชำระ จำนวนสมาชิกในครอบครัว และค่าใช้จ่ายเพื่อการครองชีพ และตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรหลัก คือ ค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการแก่ครอบครัว และค่าใช้จ่ายสมทบ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา และวุฒิการศึกษาที่ใช้ในการบรรจุเข้าทำงาน ในประเภทและระดับตำแหน่งปัจจุบัน สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 57.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทวิชาการ ประกอบด้วยปัจจัยร่วม คือ ความสามารถในการผ่อนชำระ และตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรหลัก คือค่าจ้างบุคคลที่ให้บริการแก่ครอบครัวและค่าใช้จ่ายสมทบ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 50.1 สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญประเภทอำนวยการและประเภทบริหาร ประกอบด้วยปัจจัยร่วมคือ ความสามารถในการผ่อนชำระและตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปรหลัก คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการสะสมทุน และเพศ สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตามได้เท่ากับร้อยละ 63.5

ภัทรารักษ์ แก้วจรรย์ (2558) ภาวะหนี้สินของพนักงานจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของพนักงานจ้างเทศบาลนครแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี และปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของพนักงานจ้างเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เนื่องจากพนักงานจ้าง

ก็เป็นบุคลากรที่ดำเนินชีวิตในเขตพื้นที่เทศบาลนครแหลมฉบัง และได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจากการกลายเป็นเมือง ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิธีวิทาหลัก คือ การสัมภาษณ์สัมภาษณ์บุคคลจำนวน 3 กลุ่มได้แก่ บุคลากรในเทศบาลนครแหลมฉบัง เจ้าหนี้ และลูกหนี้ ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ก่อเกิดภาวะหนี้สินของพนักงานจ้างเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ได้แก่ 1) ปัจจัยทางด้านรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน 2) ปัจจัยทางด้านค่าใช้จ่ายประจำอย่างค่าผ่อนชำระยานพาหนะ ค่าที่อยู่อาศัย ค่าอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายใช้จ่ายอื่น ๆ เช่นค่ารักษาพยาบาล 3) ปัจจัยทางด้านความเชื่อและค่านิยม เช่นการเลี้ยงโชค การบริโภคตามกระแสทุนนิยมปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้พนักงานจ้างจำเป็นต้องกู้เงินทั้งจากในระบบและนอกระบบ ภาวะหนี้สินของพนักงานจ้างเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสบทั้งปัญหาการเป็นหนี้ในระบบ ที่สถาบันการเงินของรัฐและเอกชนเข้ามากระตุ้นและเปิดโอกาสในการกู้ยืมเพื่อการบริโภคถึงที่ทำงานและสร้างเงื่อนไขในการกู้ให้สะดวกมากขึ้น และปัญหาการเป็นหนี้นอกระบบ แบบการปล่อยกู้ของเจ้าหนี้นุคคลธรรมดาด้วยอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินมาตรฐานกำหนด จนพนักงานจ้างไม่มีความสามารถในการชำระหนี้สิน ฉะนั้น ด้วยหลากหลายปัจจัยที่ผลักดันให้พนักงานจ้างจำเป็นต้องขวนขวายเพื่อให้ได้เงินมาซึ่งการใช้จ่าย จนนำไปสู่การกู้หนี้ยืมสินทั้งจากแหล่งเงินกู้ในระบบและนอกระบบ เพื่อนำมาจับจ่ายในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีแต่การแข่งขัน และการสร้างพฤติกรรมบริโภคนิยม การเป็นหนี้สินนอกระบบ และหนี้สินในระบบจึงมีอัตราการเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ

ชุดานัญญู ทอนนิล (2557) ศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรายได้และค่าใช้จ่ายอันจะนำไปสู่การก่อให้เกิดภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและศึกษาจากประชากรทั้งหมด โดยทำการวิเคราะห์แบบสำรวจเชิงวิเคราะห์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างของกรมราชองครักษ์ กระจายกันไปตามส่วนงานต่างๆ ตามลักษณะงานที่ตนสังกัดอยู่ จึงสุ่มประชากรที่ใช้ทั้งหมด 40 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีหนี้สิน อยู่ที่ 100,001 – 500,000 ซึ่งจะกู้เงินในระบบมากกว่ากู้นอกระบบแหล่งเงินกู้ในระบบที่นายทหารชั้นประทวนกู้ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์ แหล่งเงินกู้นอกระบบ คือ เครือญาติ และเพื่อน พฤติกรรมในการบริโภค ซึ่งการใช้จ่ายในครอบครัว ที่มีส่วนทำให้เกิดภาวะหนี้สินคือความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งนำมาใช้ในครัวเรือน เช่น เครื่องซักผ้า ตู้เย็น โทรทัศน์ จากการวิเคราะห์ขั้นต้น กลุ่มบุคคลที่มีหนี้สินมากที่สุดคือ นายทหารชั้นประทวนชั้นยศ จ.ส.ต. – จ.ส.อ. ที่มีอายุราชการมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีสถานภาพ

สมรสแล้ว มีบุตรแล้ว และในรายมีเงิน ได้เพียงทางเดียวและคู่สมรสไม่มีงานทำ รวมรายรับสุทธิของครอบครัวแล้วน้อยกว่า 5,000 บาท

มนไท จันทร์ทอง (2556) ภาวะหนี้สินของบุคลากรในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) การศึกษานี้ต้องการศึกษาภาวะหนี้สินของบุคลากรในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง) ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการเลียนแบบ ว่ามีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินหรือไม่ นอกจากนี้ ยังต้องการศึกษาว่าบุคคลมีเหตุมีผลตามที่เศรษฐศาสตร์สายหลักตั้งข้อสมมติหรือไม่ การศึกษานี้ใช้วิธีการออกแบบสอบถามบุคลากรในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร(ส่วนกลาง) จำนวน 320 ตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูลในรูปร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รวมทั้งทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะหนี้สินกับปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และพฤติกรรมการเลียนแบบด้วย Chi-Square Statistic ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน แต่รายจ่ายซึ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของบุคลากรใน กอ.รมน. นอกจากนี้ การศึกษานี้พบว่า พฤติกรรมการเลียนแบบมีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน สำหรับการทดสอบว่ามนุษย์มีเหตุมีผลตามที่เศรษฐศาสตร์สายหลักตั้งข้อสมมติหรือไม่นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ไม่ได้มีความเป็นเหตุเป็นผลตามที่เศรษฐศาสตร์สายหลักตั้งข้อสมมติฐาน การศึกษานี้ขอเสนอแนะว่าในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินของบุคลากรใน กอ.รมน. ผู้บังคับบัญชาควรรีให้ความสำคัญกับปัจจัยทางเศรษฐกิจมากกว่าปัจจัยส่วนบุคคล และควรประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้เห็นและอาจทำตามตัวอย่างที่ดี

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบการทำวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และพฤติกรรมกรบริโภค ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และพฤติกรรมกรบริโภค ระเบียบวิธีคิดวิจัยที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งมีการนำเสนอสถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) มาใช้ในการบรรยายลักษณะของการเก็บรวบรวม และใช้ในการหาข้อสรุปจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ทำวิจัยศึกษารายละเอียดตามหัวข้อดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย จำนวน 1,255 นาย (ข้อมูลจากกองกำลังพล ศูนย์รักษาความปลอดภัย เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2562)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดให้ นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย จำนวน 303 คน เป็นตัวแทนกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการนำทฤษฎี ของ Yamane's Formulas มาใช้กำหนดขนาดตัวอย่าง (n) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ยามาเน่ (Yamane, 1976, p.727-728) ที่ยอมให้ความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้ไม่เกิน ร้อยละ 5 ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนี้

สูตรการกำหนดขนาดตัวอย่าง (n) ของ Yamane คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ระดับความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ระดับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{จากสูตรจะได้ว่า } n &= \frac{1,255}{1 + 1255 (0.05)^2} \text{ นาย} \\ &= 303.14 \text{ คน} \\ &\approx 303 \text{ คน} \end{aligned}$$

3.2 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างตามความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ซึ่งเป็นการแบ่งประชากรที่ศึกษาออกเป็นกลุ่ม ตามพื้นที่ตั้งของกอง พอสรุป เป็นขั้นตอนดังนี้ (สมพล ทุงหว่า, 2553, น. 91)

- 1) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- 2) แบ่งประชากรที่ศึกษาออกเป็นกลุ่มตามที่ตั้งของกอง
- 3) แบ่งจำนวนขนาดของตัวอย่างตามจำนวนกลุ่มประชากรที่ตั้งของกอง
- 4) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

ทั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาจะแจกแบบสอบถาม โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ตามที่ตั้งของกอง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ที่ตั้ง	จำนวน (คน)	สัดส่วน
กอง 1, 2, 3 และ 4	185	44
กอง 5, 6, 7 และ 8	678	164
กอง 9, 10, 11 และ 12	306	74
รร.รปภ., กกง., กกบ., กยข. กชก., กกง. และ กกพ.	86	21
รวม	1,255	303

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมาเองจากกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 303 ชุด จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 4 ส่วน ผู้ศึกษาได้ทำการค้นคว้าและศึกษาการสร้างแบบสอบถามจากงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข ประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตรที่พักอาศัยเงินเดือน อาชีพเสริม และรายได้คู่สมรส จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ข้อใหญ่ 17 ข้อย่อย ได้แก่

- 1) รายได้ จำนวน 5 ข้อ
- 2) รายจ่าย จำนวน 5 ข้อ
- 3) ประเภทหนี้สิน จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการบริโภค มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 3 ข้อใหญ่ 28 ข้อย่อย ได้แก่

- 1) การตัดสินใจบริโภคสินค้าและบริการ จำนวน 7 ข้อ
- 2) ประเภทการอุปโภคบริโภค จำนวน 12 ข้อ
- 3) การตัดสินใจกู้เงิน จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับ ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
สำคัญมากที่สุด	5
ความสำคัญมาก	4
ความสำคัญปานกลาง	3
ความสำคัญน้อย	2
ความสำคัญน้อยที่สุด	1

สำหรับเกณฑ์ในการให้คะแนนค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับนั้น ใช้สูตรคำนวณอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้นคะแนน}}$$

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.8$$

และได้ทำการแบ่ง อันตรภาคชั้น ในแต่ละระดับชั้นที่เท่ากัน โดยแต่ละช่วงมีความกว้างเท่ากับ 0.8 ค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มีความหมายต่อไปนี้

ช่วงที่ 1	1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด
ช่วงที่ 2	1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
ช่วงที่ 3	2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ช่วงที่ 4	3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
ช่วงที่ 5	4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการทดสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสมในขั้นต้น จากนั้นนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบด้วยรูปแบบการหาค่าความ เที่ยงตรงของแบบสอบถาม หรือ ค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC: Index of Item Objective Congruence)

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนในแต่ละข้อคำถาม ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาอย่างแน่นอน
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา
-1	หมายถึง	ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ผลคะแนนของผู้เชี่ยวชาญสามารถคำนวณค่า IOC ตามสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R = คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อคำถามแต่ละข้อ

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยมีเกณฑ์การพิจารณาค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 – 1.00 เป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้เป็นแบบสอบถามได้ และแบบสอบถามที่มีค่าต่ำกว่า 0.50 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดออก แล้วพิจารณาแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 – 1.00

เป็นแบบสอบถาม แล้วทำการแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้ (Try – out) (สุรพงษ์ คงศักดิ์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551)

ผลการทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาได้ค่า IOC มีค่าความเที่ยงตรง สามารถ นำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2) ความเชื่อมั่น (Reliability)

เมื่อผู้วิจัยได้แก้ไขแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำเรียบร้อยแล้ว นำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ว่าข้อคำถามสามารถสื่อความหมายตรงตามความต้องการตลอดจนมีความเหมาะสมหรือไม่ มีความยากง่ายเพียงใด จากนั้นจึงนำมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach's alpha (ค่าครอนบาค แอลฟา ต้องได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.70 (ศิริชัย กาญจนวาสิ, 2544) ถ้าไม่ถึงเกณฑ์จะต้องปรับข้อคำถามใหม่) ซึ่งผลจากการทดสอบค่าความเชื่อมั่น มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha cronbash Coefficient) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของตัวแปร

ตัวแปร	คำถาม (ข้อ)	Alpha
1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	17	0.860
2) พฤติกรรมการบริโภค	28	0.847
3) ภาระหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย	7	0.777
ค่าความเชื่อมั่นรวม	52	0.897

ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยการวิเคราะห์ประมวล หาค่า ครอนบาค แอลฟา (Cronbach's Alpha cronbash Coefficient) ของข้อคำถามแต่ละประเด็นมีค่าความเชื่อมั่น มากกว่า 0.7 ถือว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) แหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) จากข้าราชการศูนย์รักษาความปลอดภัย จำนวน 303 คน โดยวิธีการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้า จากแหล่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) หนังสือวารสาร

2.2) ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

2.3) หนังสือทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง

3.6 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ทำให้สามารถทราบถึงความแตกต่าง ว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือไม่ ระหว่างทั้งสองตัวแปร เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

ตัวแปรอิสระในการวิจัยครั้งนี้ คือ

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ที่พักอาศัย เงินเดือน อาชีพเสริม และรายได้คู่สมรส

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ รายจ่าย และประเภทหนี้สิน

พฤติกรรมกรรมการบริโภค ได้แก่ การตัดสินใจซื้อสินค้า ประเภทการอุปโภคบริโภค และการตัดสินใจกู้เงิน

ตัวแปรตามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้อง (Editing) เรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) และประมวลผล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังนี้

3.7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

3.7.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ที่พักอาศัย เงินเดือน อาชีพเสริม และรายได้คู่สมรส โดยใช้ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.7.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พฤติกรรมการบริโภค และภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) โดยมีการใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ผล ดังต่อไปนี้

3.7.2.1 สมมติฐานข้อที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ด้าน อายุ ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ที่พักอาศัย เงินเดือน และรายได้คู่สมรส จะทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ Independent t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน ได้แก่ ตัวแปรด้านเพศ และอาชีพเสริม ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD

3.7.2.2 สมมติฐานข้อที่ 2 เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย จะทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

3.7.3.3 สมมติฐานข้อที่ 3 เพื่อหาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบริโภคที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย จะทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Regression Analysis วิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล
- 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ
- 4.3 พฤติกรรมการบริโภค
- 4.4 ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
- 4.5 การทดสอบสมมติฐาน

เพื่อความเข้าใจในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
B	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (regression Coefficients)
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	สัมประสิทธิ์พยากรณ์ความถดถอยพหุคูณ
SE	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
Sig.	หมายถึง	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant)
*	หมายถึง	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ชาย	223	73.60
หญิง	80	26.40
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 73.60 และเป็นเพศหญิง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
18 – 27 ปี	85	28.10
28 – 37 ปี	113	37.30
38 – 47 ปี	64	21.10
48 – 57 ปี	34	11.20
57 ปีขึ้นไป	7	2.30
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 28-37 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมาคืออายุ 28-27 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 28.10 อายุ 38-47 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 อายุ 48-57 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 57 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับยศ

ระดับยศ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ส.ต – ส.อ., จ.ต – จ.อ.	99	32.70
จ.ส.ต – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต – พ.จ.อ.	155	51.20
จ.ส.อ. (พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.)	49	16.20
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับยศ จ.ส.ต – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต – พ.จ.อ. จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 รองลงมา มีระดับยศ ส.ต – ส.อ., จ.ต – จ.อ. จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70 และน้อยที่สุดคือระดับยศ จ.ส.อ. (พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.) จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุราชการ

อายุราชการ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี	76	25.10
6 – 10 ปี	52	17.20
11 – 15 ปี	54	17.80
15 ปี ขึ้นไป	121	39.90
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุราชการ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 รองลงมา มีอายุราชการ ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.10 อายุราชการ 11-15 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุราชการ 6-10 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
มัธยมศึกษา	48	15.80
ปวช.	44	14.50
ปวส.	82	27.10
ปริญญาตรี	120	39.60
สูงกว่าปริญญาตรี	9	3.00
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 รองลงมา มีระดับการศึกษา ปวส. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.80 ระดับการศึกษา ปวช. จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 และน้อยที่สุด คือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
โสด	123	40.60
สมรส	155	51.20
หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	25	8.30
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 51.20 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 และน้อยที่สุด คือสถานภาพหย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนบุตร

จำนวนบุตร	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ไม่มีบุตร	170	56.10
1 คน	82	27.10
2 คน	40	13.20
มากกว่า 2 คนขึ้นไป	11	3.60
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีบุตร จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 56.10 รองลงมา มีบุตร 1 คน จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.10 มีบุตรจำนวน 2 คน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 และน้อยที่สุดคือมีบุตรมากกว่า 2 คนขึ้นไป จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.60

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามที่อยู่ปัจจุบัน

ที่อยู่ปัจจุบัน	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
บ้านพักของทางราชการ	249	82.20
บ้านของบิดา-มารดา	22	7.30
บ้านของตนเอง	19	6.30
บ้านเช่า	13	4.30
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่บ้านพักของทางราชการ จำนวน 249 คน คิดเป็นร้อยละ 82.20 รองลงมาอยู่บ้านของบิดา-มารดา จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 7.30 อยู่บ้านของตนเอง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.30 และน้อยที่สุดคืออยู่บ้านเช่า จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเงินเดือน

เงินเดือน	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท	89	29.40
15,001 - 20,000 บาท	106	35.00
20,001 - 25,000 บาท	21	6.90
25,001 – 30,000 บาท	59	19.50
30,001 - 35,000 บาท	25	8.30
มากกว่า 35,000 บาท	3	1.00
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเงินเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมา มีเงินเดือนต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 มีเงินเดือน 25,001 - 30,000 บาท จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 มีเงินเดือน 31,001 - 35,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 มีเงินเดือน 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และน้อยที่สุดมีเงินเดือนมากกว่า 35,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพเสริม

รายได้อื่นๆ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
มีอาชีพเสริม	62	20.50
ไม่มีอาชีพเสริม	241	79.50
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 79.50 รองลงมา มีอาชีพเสริม จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 20.50

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตามรายได้คู่สมรส

รายได้คู่สมรส	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท	48	15.80
15,001 - 20,000 บาท	52	17.20
20,001 - 25,000 บาท	8	2.60
25,001 – 30,000 บาท	27	8.90
30,000 บาท ขึ้นไป	21	6.90
ไม่มี	147	48.50
รวม	303	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คู่สมรสไม่มีรายได้ จำนวน 147 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 รองลงมา รายได้คู่สมรส 15,001-20,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 รายได้คู่สมรส ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 15.80 รายได้คู่สมรส 25,001 – 30,000 บาท จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 รายได้คู่สมรส 30,000 บาทขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 และน้อยที่สุด รายได้คู่สมรส 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60

4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านรายได้

ปัจจัยด้านรายได้	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
รายได้จากเงินเดือนประจำ	4.30	1.003	มากที่สุด	1
รายได้จากเงินค่าตำแหน่ง	1.98	1.053	น้อย	5
รายได้จากเบี้ยเลี้ยง	2.81	1.200	ปานกลาง	2
รายได้จากสวัสดิการต่างๆ	2.77	1.250	ปานกลาง	3
รายได้คู่สมรส	2.26	1.275	น้อย	4
รวม	2.82	1.156	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านรายได้ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.156 เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านรายได้เป็นรายด้านพบว่า รายได้จากเงินเดือนประจำ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.003 รองลงมาคือ รายได้จากเบี้ยเลี้ยง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.200 รองลงมาคือ รายได้จากสวัสดิการต่างๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.250 รองลงมาคือ รายได้คู่สมรส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.275 และรายได้จากเงินค่าตำแหน่ง อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.053

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านรายจ่าย

ปัจจัยด้านรายจ่าย	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
รายจ่ายต่อเดือนที่จำเป็นต้องจ่ายทุกๆเดือน (ค่าอาหาร ค่าที่อยู่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำมันรถ และค่าของใช้จำเป็น)	4.42	0.814	มากที่สุด	1
รายจ่ายจากบัตรเครดิตหรือบัตรกดเงินสด	2.79	1.222	ปานกลาง	4
รายจ่ายจากการเข้าสังคม(งานสังสรรค์ต่างๆ)	2.76	1.006	ปานกลาง	5
รายจ่ายสำหรับบุตร	3.25	1.267	ปานกลาง	3
รายจ่ายของกลุ่มสมรส	3.01	1.151	ปานกลาง	2
รวม	3.24	1.092	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านรายจ่ายในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.092 เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านรายจ่าย เป็นรายด้านพบว่า รายจ่ายต่อเดือนที่จำเป็นต้องจ่ายทุกๆเดือน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.814 รองลงมาคือ รายจ่ายสำหรับบุตรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.267 รองลงมาคือ รายจ่ายของกลุ่มสมรส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.151 รองลงมาคือรายจ่ายจากบัตรเครดิต หรือบัตรกดเงินสด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.222 และรายจ่ายจากการเข้าสังคม อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.006

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านประเภทหนี้สิน

ปัจจัยด้านประเภทหนี้สิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
หนี้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด	2.86	1.313	ปานกลาง	3
หนี้ค่าศึกษาบุตรหรือค่าใช้จ่ายของบุตร	3.28	1.322	ปานกลาง	2
หนี้สินค่าฟุ่มเฟือย (ของแบรนด์เนม)	2.53	1.242	น้อย	5
หนี้จากสินทรัพย์ (รถยนต์ หรือบ้าน)	3.53	1.076	มาก	1
หนี้ของกลุ่มสมรส	2.63	1.178	ปานกลาง	4
หนี้สินจากการทำธุรกิจส่วนตัว	2.38	1.273	น้อย	7
หนี้สินจากการลงทุน	2.47	1.278	น้อย	6
รวม	2.81	1.240	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านประเภทหนี้สิน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.240 เมื่อพิจารณาปัจจัยด้านหนี้สินเป็นรายด้านพบว่า หนี้จากสินทรัพย์ (รถยนต์ หรือบ้าน) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.076 รองลงมาคือหนี้ค่าศึกษาบุตรหรือค่าใช้จ่ายของบุตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.28 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.322 รองลงมาคือ หนี้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.313 รองลงมาคือ หนี้ของกลุ่มสมรส มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.178 รองลงมาคือ หนี้สินค่าฟุ่มเฟือย (ของแบรนด์เนม) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.242 รองลงมาคือ หนี้สินจากการลงทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.47 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.278 และหนี้สินจากการทำธุรกิจส่วนตัว อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.273

4.3 พฤติกรรมการบริโภค

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการ

ปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
ราคาสินค้าที่ถูกหรือยอมเยา	4.24	0.814	มากที่สุด	2
ประโยชน์ใช้สอยจริง	4.27	0.784	มากที่สุด	1
ความคงทนและปลอดภัย	4.09	0.876	มาก	3
ยี่ห้อที่มีชื่อเสียง	3.10	1.048	ปานกลาง	4
สินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น	2.98	1.008	ปานกลาง	6
ซื้อสินค้าตามที่มีผู้แนะนำ	3.07	1.057	ปานกลาง	5
เลือกตามสื่อโฆษณา	2.97	1.054	ปานกลาง	7
รวม	3.53	0.948	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.948 เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าเป็นรายด้านพบว่า ประโยชน์ใช้สอยจริง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.784 รองลงมาคือราคาสินค้า ที่ถูกหรือยอมเยา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.814 รองลงมาคือ ความคงทน และปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.876 รองลงมาคือ ยี่ห้อที่มีชื่อเสียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.048 รองลงมาคือ ซื้อสินค้าตามที่มีผู้แนะนำ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.057 รองลงมาคือ สินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.008 และเลือกตามสื่อโฆษณา อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.054

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประเภทการอุปโภคบริโภค

ประเภทการอุปโภคบริโภค	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
หมวดอาหารและเครื่องคั้นทั่วไป (ไม่รวมเครื่องคั้นแอลกอฮอล์)	3.40	1.208	ปานกลาง	4
หมวดเครื่องคั้นที่มีแอลกอฮอล์และยาสูบ ทั้งคั้นและสูบที่บ้านและนอกบ้าน เช่น บุหรี่ ซิการ์	2.54	1.175	น้อย	11
หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เช่น เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในบ้าน	2.99	1.073	ปานกลาง	7
หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และรองเท้า	3.18	1.045	ปานกลาง	6
หมวดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลได้แก่ ของใช้ส่วนตัวประจำวันทั่วไป เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน	3.45	1.072	มาก	2
หมวดเวชภัณฑ์และคำรักษาพยาบาล ได้แก่ ยาเวชภัณฑ์ คำรักษาพยาบาล	3.21	0.988	ปานกลาง	5
เครื่องสำอาง หรือบริหารส่วนบุคคล เช่น ค่าตัดผม ฯลฯ (ไม่รวมเครื่องนุ่งห่ม)	2.19	0.921	น้อย	12
หมวดการเดินทางและการสื่อสาร ได้แก่ ค่าชื้อยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าซ่อมแซม บำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายการเดินทาง ค่าโทรศัพท์	3.46	1.138	มาก	1
หมวดการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา อุปกรณ์ใช้ในการศึกษาของตนเอง และสมาชิกในครอบครัว	3.44	1.166	มาก	3

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของประเภทการอุปโภคบริโภค (ต่อ)

ประเภทการอุปโภคบริโภค	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
หมวดการบันเทิงและนันทนาการค่าใช้จ่ายในการดูภาพยนตร์ มหรสพ ชมหรือเล่นกีฬา ตลอดจนค่าอุปกรณ์ต่างๆ และค่าหนังสืออ่านเล่น	2.64	1.110	ปานกลาง	9
ทำบุญช่วยงานศพ ซื่อของขวัญปีใหม่ งานแต่งงาน งานบวช ฯลฯ	2.72	1.008	ปานกลาง	8
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ได้แก่ ภาษี เงินบริจาค ฯลฯ	2.57	1.116	น้อย	10
รวม	2.98	1.085	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับประเภทการอุปโภคบริโภค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.085 เมื่อพิจารณาประเภทอุปโภคบริโภคเป็นรายด้านพบว่า หมวดการเดินทางและการสื่อสารฯ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.138 รองลงมาคือหมวดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.072 รองลงมาคือ หมวดการศึกษาฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.166 รองลงมาคือ หมวดอาหาร และเครื่องดื่มทั่วไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.208 หมวดเวชภัณฑ์และค่ารักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.21 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.988 รองลงมาคือหมวดเครื่องนุ่งห่ม และรองเท้าฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.045 รองลงมาคือ หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เช่น เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.073 รองลงมาคือ ทำบุญช่วยงานศพ ซื่อของขวัญปีใหม่ งานแต่งงาน งานบวช ฯลฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.008 รองลงมาคือ หมวดการบันเทิงและนันทนาการฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.110 รองลงมาคือค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภคฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.57 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.116 รองลงมาคือหมวดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และยาสูบ ทั้งดื่มและสูบที่บ้านและนอกบ้านฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.54 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.175

และเครื่องสำอาง หรือบริหารส่วนบุคคล เช่น ค่าตัดผม ฯลฯ (ไม่รวมเครื่องนุ่งห่ม) อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.921

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้เงิน

ปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจกู้เงิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
เพื่อซื้อหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย	3.62	1.127	มาก	2
เพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า/เครื่องใช้ในครอบครัว	3.44	1.105	มาก	3
เพื่อใช้จ่ายทั่วไปในชีวิตประจำวัน	3.74	1.024	มาก	1
เพื่อซื้อยานพาหนะ	2.93	1.150	ปานกลาง	7
เพื่อลงทุนในธุรกิจอื่นๆ เช่นค้าขาย ฯลฯ	2.72	1.275	ปานกลาง	8
เพื่อการศึกษาบุตรและคนในครอบครัว	2.98	1.206	ปานกลาง	5
เพื่อการรักษาพยาบาล	2.99	1.242	ปานกลาง	4
เพื่อความบันเทิง/การพนัน/สุรา/บาร์	2.22	1.149	น้อย	9
เพื่อใช้หนี้ที่มีอยู่เดิม	2.94	1.304	ปานกลาง	6
รวม	3.06	1.175	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกู้เงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.175 เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีต่อการตัดสินใจกู้เงิน รายงานพบว่า เพื่อใช้จ่ายทั่วไปในชีวิตประจำวัน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.138 รองลงมาคือ เพื่อซื้อหรือซ่อมแซม ที่อยู่อาศัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.138 รองลงมาคือ เพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ในครอบครัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.105 รองลงมาคือ เพื่อการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.242 รองลงมาคือ เพื่อการศึกษาบุตร และคนในครอบครัว 2.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.206 รองลงมาคือเพื่อใช้หนี้

ที่มีอยู่เดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.304 รองลงมาคือ เพื่อซื้อยานพาหนะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.150 รองลงมาคือเพื่อลงทุนในธุรกิจอื่นๆ เช่นค้าขาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.275 รองลงมาคือ และเพื่อความบันเทิง การพนัน/สุรา/บาร์ อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.149

4.4 ภาวะหนี้สินของข้าราชการ สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะหนี้สินนายทหารประทวน สังกัด ศูนย์รักษาความปลอดภัย

ภาวะหนี้สิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับที่
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจากภาวะเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากรายได้น้อย	3.86	1.144	มาก	2
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจากภาวะเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากรายจ่ายเพิ่มขึ้น	3.84	1.078	มาก	3
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจากปัจจัยทางสังคม เพราะมีสิ่งที่ยากได้มากมาย	3.19	1.019	ปานกลาง	7
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินมากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป	3.40	1.111	ปานกลาง	6
ปัจจุบันท่านผ่อนชำระหนี้สินตรงตามกำหนดเวลาครบทุกครั้ง	3.79	1.089	มาก	4
ปัจจุบันท่านพยายามหารายได้เพิ่ม เพื่อชำระหนี้สินและป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สิน	3.77	0.992	มาก	5
ปัจจุบันท่านพยายามลดรายจ่ายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สิน	4.24	0.801	มากที่สุด	1
รวม	3.72	1.033	มาก	

จากตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับภาวะหนี้สินนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.033 เมื่อพิจารณาภาวะหนี้สินนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย รายด้านพบว่า ปัจจุบันท่านพยายามลดรายจ่าย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สินอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.801 รองลงมาคือปัจจุบัน ท่านมีหนี้สินจากภาวะ เศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากรายได้น้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.144 ปัจจุบันท่าน มีหนี้สินจากภาวะเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากรายจ่ายเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.078 ผ่อนชำระหนี้สินตรงตามกำหนดเวลาครบทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.089 ปัจจุบันท่านพยายามหารายได้เพิ่ม เพื่อชำระหนี้สิน และป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สิน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 ปัจจุบันท่านมีหนี้สิน มากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.111 และปัจจุบันท่าน มีหนี้สินจากปัจจัยทางสังคม เพราะมีสิ่งที่ยากได้มากมาย อยู่ในระดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.019

4.5 การทดสอบสมมติฐาน

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เพศ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สิน ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

เพศ	N	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ชาย	223	3.76	0.619	1.644	0.101
หญิง	80	3.63	0.629		

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่เป็นเพศชายอยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.76 ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน 0.619 ในขณะที่เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.629 ค่า T-Test 1.644 และค่า Sig. 0.101

ดังนั้น เพศของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สิน ของนายทหาร ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง อายุ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะ
หนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

อายุ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
18 – 27 ปี	85	3.85	0.725	2.496	0.043*
28 – 37 ปี	113	3.71	0.494		
38 – 47 ปี	64	3.73	0.518		
48 – 57 ปี	34	3.54	0.838		
57 ปีขึ้นไป	7	3.30	0.579		

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัด
ศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีช่วงอายุ 18 – 27 ปี ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.85 ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน 0.725 ในขณะที่อายุ 57 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.30 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.579
ค่า F-Test 2.496 และค่า Sig. 0.043

ดังนั้น อายุของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหาร
ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.21 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามอายุ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

อายุ	\bar{X}	18 – 27 ปี	28 – 37 ปี	38 – 47 ปี	48 – 57 ปี	57 ปีขึ้นไป
		3.85	3.71	3.73	3.54	3.30
18 – 27 ปี	3.85	-	0.143 (0.107)	0.114 (0.262)	.311* (0.013)	.547* (0.025)
28 – 37 ปี	3.71		-	-0.028 (0.769)	0.168 (0.164)	0.404 (0.094)
38 – 47 ปี	3.73			-	0.196 (0.134)	0.432 (0.079)
48 – 57 ปี	3.54				-	0.235 (0.358)
57 ปีขึ้นไป	3.30					-

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.21 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบรายคู่หาความแตกต่าง ระหว่างอายุ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 – 27 ปี ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 48 – 57 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 – 27 ปี ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 57 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.22 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ระดับยศ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

ระดับยศ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ส.ต – ส.อ., จ.ต – จ.อ.	99	3.77	0.631	0.962	0.383
จ.ส.ต – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต – พ.จ.อ.	155	3.73	0.642		
จ.ส.อ. (พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.)	49	3.62	0.542		

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ระดับยศ ส.ต – ส.อ., จ.ต – จ.อ. อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.77 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.631 ในขณะที่ ระดับยศ จ.ส.อ. (พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.62 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.542 ค่า F-Test 0.962 และค่า Sig. 0.383

ดังนั้น ระดับยศของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง อายุราชการ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

อายุราชการ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี	76	3.83	0.607	3.406	0.018*
6 – 10 ปี	52	3.88	0.692		
11 – 15 ปี	54	3.66	0.555		
15 ปี ขึ้นไป	121	3.61	0.613		

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีอายุราชการ 6-10 ปี อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.88

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.692 ในขณะที่ อายุราชการ 15 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.61 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.613 ค่า F-Test 3.406 และค่า Sig. 0.018*

ดังนั้น อายุราชการของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามอายุราชการ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

อายุราชการ	\bar{X}	ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี	6 – 10 ปี	11 – 15 ปี	15 ปี ขึ้นไป
		3.83	3.88	3.66	3.61
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี	3.83	-	-0.04902 0.659	0.17432 0.113	.218* (0.016*)
6 – 10 ปี	3.88		-	0.22334 0.063	0.267* (0.009*)
11 – 15 ปี	3.66			-	0.044 (0.662)
15 ปี ขึ้นไป	3.61				-

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.24 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบรายคู่หาความแตกต่างระหว่างอายุราชการ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย พบว่าอายุราชการที่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุราชการ ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหาร ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุราชการ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุราชการ 6-10 ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุราชการ 15 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ระดับการศึกษา กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
มัธยมศึกษา	48	3.82	0.548	0.697	0.594
ปวช.	44	3.75	0.611		
ปวส.	82	3.64	0.680		
ปริญญาตรี	120	3.74	0.632		
สูงกว่าปริญญาตรี	9	3.68	0.376		

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.548 ในขณะที่ระดับปวส. มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.64 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.680 ค่า F-Test 0.697 และค่า Sig. 0.594

ดังนั้น ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.26 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง สถานภาพ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

สถานภาพ	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
โสด	123	3.81	0.665	2.044	0.131
สมรส	155	3.66	0.593		
หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	25	3.71	0.563		

จากตารางที่ 4.26 พบว่าความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีสถานภาพโสด อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.665 ในขณะที่สถานภาพสมรส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.66 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.593 ค่า F-Test 2.044 และค่า Sig. 0.131

ดังนั้น สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.27 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง จำนวนบุตร กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

จำนวนบุตร	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ไม่มีบุตร	170	3.75	0.635	2.128	0.097
1 คน	82	3.60	0.578		
2 คน	40	3.80	0.581		
มากกว่า 2 คนขึ้นไป	11	4.00	0.813		

จากตารางที่ 4.27 พบว่าความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีบุตรมากกว่า 2 คนขึ้นไป อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.00

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.813 ในขณะที่มีจำนวนบุตร 1 คน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.578 ค่า F-Test 2.128 และค่า Sig. 0.097

ดังนั้น สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.28 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง ที่อยู่ปัจจุบัน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

ที่อยู่ปัจจุบัน	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
บ้านพักของทางราชการ	249	3.75	0.600	5.696	0.001*
บ้านของบิดา-มารดา	22	3.97	0.367		
บ้านของตนเอง	19	3.54	0.506		
บ้านเช่า	13	3.15	1.091		

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่าความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่อาศัยอยู่บ้านของบิดา-มารดา อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.367 ในขณะที่อาศัยอยู่บ้านเช่า มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.091 ค่า F-Test 5.696 และค่า Sig. 0.001

ดังนั้น ที่อยู่อาศัยปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.29 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตามที่อยู่ปัจจุบัน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ที่อยู่ปัจจุบัน	\bar{X}	บ้านพักของ ทางราชการ	บ้านของ บิดา-มารดา	บ้าน ของตนเอง	บ้านเช่า
		3.75	3.97	3.54	3.15
บ้านพัก ของทางราชการ	3.75	-	-0.22360 0.100	0.20156 0.166	.596* (0.001)
บ้านของบิดา-มารดา	3.97		-	.425* (0.027)	-.820* (0.000)
บ้านของตนเอง	3.54			-	0.395 (0.073)
บ้านเช่า	3.15				-

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.29 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบรายคู่หาความแตกต่าง ระหว่างที่พักอาศัย กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย พบว่าที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยบ้านพักของทางราชการ มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหาร ประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยบ้านเช่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยบ้านของบิดา-มารดา มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยบ้านของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยบ้านของบิดา-มารดา มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยบ้านของบ้านเช่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.30 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง เงินเดือน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะ
หนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

เงินเดือน	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท	89	3.91	0.639	4.080	0.001*
15,001 - 20,000 บาท	106	3.71	0.552		
20,001 - 25,000 บาท	21	3.70	0.519		
25,001 - 30,000 บาท	59	3.47	0.675		
31,001 - 35,000 บาท	25	3.70	0.633		
มากกว่า 35,000 บาท	3	4.19	0.436		

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่าความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีเงินเดือน มากกว่า 35,000 บาท อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 4.19 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.436 ในขณะที่เงินเดือน 30,001 - 35,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.70 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.633 ค่า F-Test 4.080 และค่า Sig. 0.001*

ดังนั้น เงินเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.31 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตาม รายได้ที่เป็นเงินเดือน กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

เงินเดือน	\bar{X}	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
		3.91	3.71	3.70	3.47	3.70	4.19
(1) ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท	3.91	-	.197* (0.025)	0.204 (0.167)	.439* (0.000)	0.208 (0.130)	-0.278 (0.436)
(2) 15,001 - 20,000 บาท	3.71		-	0.006 (0.963)	.242* (0.015)	0.011 (0.933)	-0.476 (0.182)
(3) 20,001 - 25,000 บาท	3.70			-	0.235 (0.129)	0.004 (0.980)	-0.482 (0.199)
(4) 25,001 – 30,000 บาท	3.47				-	-0.230 (0.113)	-0.718* (0.047)
(5) 30,001 – 35,000 บาท	3.70					-	-0.487 (0.191)
(6) มากกว่า 35,000 บาท	4.19						-

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 4.31 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบรายคู่หาความแตกต่าง ระหว่างเงินเดือนกับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย พบว่าเงินเดือน ที่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือนต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 15,001 - 20,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือนต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 25,001 – 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 15,001 - 20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 25,001 – 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 25,001 - 30,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือนมากกว่า 35,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.32 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง รายได้อื่นๆ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

รายได้อื่นๆ	N	\bar{X}	S.D.	T	Sig.
มีอาชีพเสริม	62	3.74	0.630	0.191	0.849
ไม่มีอาชีพเสริม	241	3.72	0.623		

จากตารางที่ 4.32 พบว่าความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่มีอาชีพเสริม อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.74 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.630 ในขณะที่ไม่มีอาชีพเสริม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.623 ค่า T-Test 0.191 และค่า Sig. 0.849

ดังนั้น รายได้อื่นๆของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.33 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง รายได้คู่สมรส กับระดับความคิดเห็นต่อ ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่แตกต่างกัน

รายได้คู่สมรส	N	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท	48	3.78	0.651	3.672	0.003*
15,001 - 20,000 บาท	52	3.74	0.430		
20,001 - 25,000 บาท	8	3.57	0.404		
25,001 – 30,000 บาท	27	3.68	0.583		
30,000 บาท ขึ้นไป	21	3.20	0.892		
ไม่มี	147	3.79	0.615		

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.33 พบว่าความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ที่คู่สมรสไม่มีรายได้ อยู่ในระดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ย 3.79 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.615 ในขณะที่รายได้คู่สมรส 30,000 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.892 ค่า F-Test 3.672 และค่า Sig. 0.003

ดังนั้น รายได้คู่สมรสของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.34 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ Fisher's Least-Significant Difference (LSD) จำแนกตาม รายได้คู่สมรสกับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

รายได้คู่สมรส	\bar{X}	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
		3.78	3.74	3.57	3.68	3.20	3.79
(1) ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท	3.78	-	0.038 (0.755)	0.211 (0.365)	0.09491 (0.519)	.578* (0.000)	-0.013 (0.897)
(2) 15,001 - 20,000 บาท	3.74		-	0.173 (0.456)	0.056 (0.696)	.540* (0.001)	-0.051 (0.602)
(3) 20,001 - 25,000 บาท	3.57			-	-0.116 (0.636)	0.367 (0.149)	-0.224 (0.312)
(4) 25,001 – 30,000 บาท	3.68				-	.483* (0.007)	-0.108 (0.398)
(5) มากกว่า 30,000 บาท	3.20					-	-.591* (0.000)
(6) ไม่มี	3.79						-

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.34 เมื่อทำการทดสอบด้วยวิธีเปรียบเทียบรายคู่หาความแตกต่าง ระหว่าง รายได้คู่สมรส กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย พบว่ารายได้คู่สมรส ที่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน มากกว่า 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน มากกว่า 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือน 25,001 – 30,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือนมากกว่า 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

4) กลุ่มตัวอย่างที่มีเงินเดือนมากกว่า 30,000 บาท มีความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	3.215	.192		16.721	.000		
รายได้ (X_1)	-.015	.052	-.017	-.283	.777	.841	1.189
รายจ่าย (X_2)	-.056	.063	-.061	-.897	.370	.647	1.547
ประเภทหนี้สิน (X_3)	.262	.052	.359	5.031	.000*	.588	1.701
R = 0.321 $R^2 = 0.103$ SE = 0.594							

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยด้านเศรษฐกิจทางด้านประเภทหนี้สิน(X_3) มีค่า sig.000 แสดงว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .321 แสดงว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจด้านประเภทหนี้สิน(X_3) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R^2) เท่ากับ .103 หมายความว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านประเพณีสิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย คิดเป็น 10.3%

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณเท่ากับ .594 หมายความว่า การประมาณค่าของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านประเพณีสิน (X_3) ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .594

ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้เป็นค่าพยากรณ์ โดยมีรูปแบบของสมการ ดังนี้

$$\hat{Y} = C + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3$$

สมการถดถอยในรูปของคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = C + B_3X_3$$

$$\hat{Y} = 3.215 + .262 X_3$$

เมื่อ \hat{Y} แทน ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

X_1 แทน ปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านรายได้

X_2 แทน ปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านรายจ่าย

X_3 แทน ปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านประเพณีสิน

ทั้งนี้ การตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) หรือค่า Tolerance หรือค่า Eigen Value ตัวใดตัวหนึ่งก็ได้ โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้

Variance Inflation Factor (VIF) ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 4 หากเกินกว่านี้แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Miles & Shevlin, 2001) Tolerance หากค่า Tolerance < 0.2 หรือ Tolerance < 0 (Pedhazur, 1997) แสดงว่าเกิด Multicollinearity

ซึ่งจากตารางที่ 4.35 พบว่าค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด คือ 0.588 ซึ่งไม่ต่ำกว่า 0.200 และค่า Variance inflation factor (VIF) ที่มีค่ามากที่สุด คือ 1.701 ซึ่งน้อยกว่า 4.000 ดังนั้น ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันหรือ ไม่เกิด Multicollinearity นั่นเอง

ตารางที่ 4.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรบริโภค กับระดับความคิดเห็นต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
ค่าคงที่	2.515	.202		12.442	.000		
การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ (X_4)	-.055	.065	-.053	-.845	.399	0.689	1.451
ประเภทการอุปโภคบริโภคสินค้า (X_5)	.280	.069	.288	4.043	.000*	0.532	1.881
การตัดสินใจกู้เงิน (X_6)	.187	.053	.231	3.496	.001*	0.617	1.622
R = 0.440 R ² = 0.193 Std. Error of the Estimate = 0.563							

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า จากตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัวแปร มีปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งหมด 2 ตัวแปร

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมกรบริโภค พบว่า ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค (X_5) มีค่า sig.000 และด้านการตัดสินใจกู้เงิน (X_6) มีค่า sig.001 แสดงว่าเป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .440 แสดงว่า พฤติกรรมกรบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และด้านการตัดสินใจกู้เงิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R²) เท่ากับ .193 หมายความว่า พฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และด้านการตัดสินใจกู้เงิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของ นายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยคิดเป็น 19.3%

ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณเท่ากับ .563 หมายความว่า การประมาณ ค่าของพฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และด้านการตัดสินใจกู้เงิน ที่มีผลต่อ ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มีความคลาดเคลื่อนเท่ากับ .563

ผู้วิจัยได้นำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้เป็นค่าพยากรณ์ โดยมีรูปแบบของสมการ ดังนี้

$$\hat{Y} = C + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3$$

แทนสมการถดถอยในรูปของคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$\hat{Y} = C + B_2X_2 + B_3X_3$$

$$\hat{Y} = 2.215 + .280 X_5 + .187 X_6$$

เมื่อ \hat{Y} แทน ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
 X_4 แทน การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ
 X_5 แทน ประเภทการอุปโภคบริโภค
 X_6 แทน การตัดสินใจกู้เงิน

ทั้งนี้ การตรวจสอบ Multicollinearity จะใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) หรือค่า Tolerance หรือค่า Eigen Value ตัวใดตัวหนึ่งก็ได้ โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้

Variance Inflation Factor (VIF) ค่า VIF ที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 4 หากเกินกว่านี้แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Miles & Shevlin, 2001) Tolerance หากค่า Tolerance < 0.2 หรือ Tolerance < 0 (Pedhazur, 1997) แสดงว่าเกิด Multicollinearity

ซึ่งจากตารางที่ 4.36 พบว่าค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุด คือ 0.532 ซึ่งไม่ต่ำกว่า 0.200 และค่า Variance inflation factor (VIF) ที่มีค่ามากที่สุด คือ 1.881 ซึ่งน้อยกว่า 4.000 ดังนั้น ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันหรือ ไม่เกิด Multicollinearity นั่นเอง

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการ กองทัพอากาศ” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาใช้ศึกษาและเป็นกรอบในการวิเคราะห์ สรุปผลวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ ดังรายการต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
- 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการบริโภค ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพอากาศ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 คน และได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด แบบตรวจสอบรายการ (Check List) ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นยศ อายุรับราชการ การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ที่พักอาศัย รายได้ที่เป็นเงินเดือน อาชีพเสริม และรายได้คู่สมรส

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ โดยเป็นข้อคำถามปลายเปิด มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการบริโภค มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ โดยเป็นข้อคำถามปลายปิด มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ส่วนที่ 4 สอบถามเกี่ยวกับ ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย โดยเป็นข้อคำถามปลายปิด มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย รวมถึงการทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้วยค่าสถิติอ้างอิง T-Test, F-Test และค่าสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบ่งตามหัวข้อได้ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย
- 5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 303 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 73.6, มีอายุ 28-37 ปี ร้อยละ 37.3, มีระดับยศ จ.ส.ต – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต – พ.จ.อ. ร้อยละ 51.2, มีอายุราชการ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 39.9, มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 39.6, มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 51.2, ไม่มีบุตร ร้อยละ 56.1, ที่อยู่อาศัยบ้านพักของทางราชการ ร้อยละ 82.2, รายได้ที่เป็นเงินเดือน 15,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 35, ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริม ร้อยละ 79.5 และคู่สมรสไม่มีรายได้ ร้อยละ 48.5

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นยศ อายุ รับราชการ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ที่พักอาศัย รายได้ที่เป็นเงินเดือน อาชีพเสริม และรายได้คู่สมรส โดยเก็บข้อมูลแบบตรวจสอบรายการ และทำการทดสอบสมมติฐาน

การวิจัย ตามสมมติฐานที่ 1 เพื่อหาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ด้วยการวิเคราะห์ทางสถิติ T-Test, F-Test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Alpha) ที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า อายุ อายุรับราชการ ที่อยู่อาศัย เงินเดือน และรายได้คู่สมรส มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนเพศ ระดับชั้นยศ การศึกษา สถานภาพ จำนวนบุตร และอาชีพเสริม ไม่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจกับระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย การพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ กับระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทยในอนาคต และการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ตามสมมติฐานที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์ปัจจัยที่ผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านประเภทหนี้สิน มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ซึ่งแสดงประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) ที่ได้จากการคำนวณ .103 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ด้านประเภทหนี้สิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย คิดเป็น ร้อยละ 10.3

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภค กับระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อภาวะหนี้สิน ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย การพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริโภค กับระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ในอนาคต และการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ตามสมมติฐานที่ 3 เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยของตัวแปรอิสระที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภค ผู้วิจัยได้นำเสนอผล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และพยากรณ์ปัจจัยที่ผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรอิสระคือ พฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และการตัดสินใจกู้เงิน มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ ซึ่งแสดงประสิทธิภาพ ในการพยากรณ์ (R^2) ที่ได้จากการคำนวณ .193 แสดงว่า ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค และการตัดสินใจกู้เงิน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย คิดเป็น ร้อยละ 19.3

5.2 อภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่าง ที่ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ระดับยศ จ.ส.ต – จ.ส.อ., พ.อ.ต – พ.อ.อ., พ.จ.ต – พ.จ.อ. อายุระหว่าง 28 – 37 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพสมรสแล้ว และมีบุตร มีอายุราชการมากกว่า 15 ปี พักอาศัยบ้านพักสวัสดิการ มีเงินเดือนอยู่ในระหว่าง 15,000 – 20,000 บาท ไม่มีอาชีพเสริม และคู่สมรสไม่มีรายได้

จากการศึกษาพบว่า นายทหารประทวนส่วนใหญ่ มีรายได้จากเงินเดือน และเบี้ยเลี้ยง ไม่ได้ประกอบอาชีพเสริม สูงถึงร้อยละ 79.5 โดยส่วนใหญ่ทำงานเพียงคนเดียว คู่สมรสไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 48.5 และมีบุตร ร้อยละ 43.9 ซึ่งบุตรกำลังอยู่ในช่วงศึกษา ดังนั้นค่าใช้จ่ายของสมาชิกในครอบครัวจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นายทหารประทวนต้องรับภาระค่าใช้จ่ายทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน อาทิ ค่าอาหาร ค่าที่อยู่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าน้ำมันรถ และของใช้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ประกอบกับสภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ค่าครองชีพสูงขึ้น สินค้าอุปโภคและบริโภคมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับเงินเดือนที่ได้รับ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในการดำรงชีพ จึงส่งผลให้นายทหารประทวนเกิดการก่อหนี้ใหม่ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ของสราวุธ สายมงคล (2550 : 55-65) ทำการวิจัยเชิงปริมาณ เกี่ยวกับปัจจัยของภาระหนี้สิน ของนายทหารประทวน สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารบก ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการนายทหารประทวน สังกัด กรมยุทธศึกษาทหารบก มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตทำให้มีหนี้สินจากสาเหตุต่างๆ คือ ค่าใช้จ่าย

ในครอบครัว การใช้หนี้เงินกู้ ค่าการศึกษาบุตร ค่ารักษาพยาบาลในส่วนที่เบิกไม่ได้ ค่าเช่าซื้อบ้าน และอบายมุขต่างๆ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยเศรษฐกิจ ด้านประเพณีหนี้สิน มีผลต่อภาวะหนี้สินของ นายทหารประทวนสังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย ได้แก่

1) หนี้จากสินทรัพย์ (รถยนต์ หรือบ้าน) เนื่องจากยานพาหนะ เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทาง และที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต ดังนั้น นายทหารประทวน จึงต้องการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ถึงแม้ว่านายทหารประทวนส่วนใหญ่จะอาศัยบ้านพักสวัสดิการ แต่เมื่อเกษียณอายุราชการ ก็จำเป็นต้องมีที่อยู่อาศัยสำหรับตนเอง และครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ อังศุมงคล (2560, น. 887) ทำการวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ ของข้าราชการตำรวจในสังกัด สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และยานพาหนะ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ เนื่องจากข้าราชการตำรวจส่วนใหญ่ ต้องการมีบ้านเป็นของตนเอง เพราะบ้านเป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกคน และมีความต้องการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้กับครอบครัวและตัวเอง

2) หนี้ค่าการศึกษาของบุตร และค่าใช้จ่ายบุตร โดยส่วนใหญ่บุตรของนายทหารประทวน อยู่ในช่วงอายุเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ ถึงแม้ว่ากองบัญชาการกองทัพไทย และศูนย์รักษาความปลอดภัย ได้มีสวัสดิการด้านทุนการศึกษาให้กับบุตรของข้าราชการ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมต่อค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านอื่นๆ เช่น ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเรียนพิเศษ เป็นต้น นอกจากนี้นายทหารประทวนบางส่วน ก็มีหนี้สินด้านการศึกษาของตนเองในอดีต ที่กู้ยืมจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ซึ่งปัจจุบันกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ได้มีพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ให้องค์กรนายจ้างทั้งภาครัฐและเอกชน หักรายได้ผู้กู้ยืม ณ ที่จ่ายโดยจะหักเงินเดือนลูกหนี้ที่เป็นข้าราชการและรับเงินเดือนผ่านระบบกรมบัญชีกลาง เนื่องจากที่ผ่านมามีผู้กู้ยืมกว่า 2 ล้านคนที่ไม่ชำระเงินกู้ยืม ซึ่งเป็นข้าราชการกว่า 60,000 คน (กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา, 2561) เมื่อเงินเดือนสุทธิลดลง ส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ด้านอื่นๆลดลง เกิดสถานะรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย อาจเป็นมูลเหตุจูงใจให้นายทหารประทวน ตัดสินใจก่อหนี้เพิ่ม เพื่อใช้หนี้ที่มีอยู่เดิม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วรวรรณ หุฤษฎีเกรียง (2552 อ้างถึงใน ปรีชา วิทยาภรณ์, 2559) ที่พบว่าวัตถุประสงค์

ในการกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในการศึกษาต่อของตนเอง และบุตรสอดคล้องกับการศึกษาของเขาวภา คำฟู (2555) ที่พบว่ากู้ยืมเงินเพื่อนำมาศึกษาต่อเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านศักยภาพ และเพื่อตอบสนองค่านิยมทางสังคม

3) หนี้จากบัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด ปัจจุบันสถาบันการเงิน ได้มีการจัดโครงการไม่ว่าจะเป็นสินเชื่อบัตรเครดิต สินเชื่อบัตรกดเงินสด สินเชื่อบ้าน รถยนต์ เป็นต้น โดยเห็นกลุ่มลูกค้าที่ประกอบอาชีพราชการ เนื่องจากมีอาชีพที่มั่นคงมีรายได้ที่มั่นคง ดังนั้นข้าราชการจึงได้รับสิทธิ์ในการเข้าถึงบริการและได้รับการอนุมัติได้ง่าย รวมถึงวงเงินอนุมัติอยู่ในเกณฑ์ที่สูง

จากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการบริโภค ด้านประเภทการอุปโภคบริโภค มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ การเดินทางและการสื่อสาร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าโทรศัพท์ สอดคล้องกับ เขาวภา คำฟู (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะหนี้สินของข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่เงินไม่พอใช้จ่ายต่อเดือนซึ่งมาจากสาเหตุการกู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อซ่อมแซมยานพาหนะ และนอกจากนี้ ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ค่าการศึกษา อาหารเครื่องดื่ม ขาเวชภัณฑ์ เครื่องแต่งกาย และซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า/เครื่องใช้ในครัวเรือน ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับวิจัยของนุกุล ตรีเจริญ (2548, น. 41-42) วิจัยเรื่อง ภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกองบัญชาการกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน พบว่าพฤติกรรมในการบริโภคและใช้จ่ายในครอบครัวนั้น ก็มีหน้าที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน คือ ความต้องการที่จะมีสิ่งอำนวยความสะดวก พื้นฐานไว้ใช้ในครัวเรือน ทั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นการใช้จ่ายแบบผ่อนชำระกับบัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด ซึ่งเป็นสาเหตุของการเป็นหนี้เพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดการตัดสินใจกู้เงินตามมา

ในขณะที่นายทหารประทวนส่วนใหญ่ กำลังประสบปัญหาสภาวะหนี้สิน เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจไม่ดี ส่งผลให้มีรายจ่ายเพิ่มขึ้น แต่มีรายได้จากเงินเดือนไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตผลจากการวิจัย ทำให้ทราบว่านายทหารประทวนส่วนใหญ่ มีความพยายามลดรายจ่ายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สิน มีพฤติกรรมการใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือยอยู่ในระดับต่ำ และมีความพยายามหารายได้ เพื่อเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้สิน แต่ข้อจำกัดในด้านเวลา และขาดเงิน

เพื่อการลงทุนในการประกอบอาชีพเสริม ยังคงเป็นอุปสรรคที่ทำให้นายทหารประทวน ไม่สามารถหลุดพ้นจากภาวะหนี้สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้ สอดคล้องกับรายงานสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่กล่าวว่าแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้สินของครัวเรือนให้ตรงจุดนั้น ควรมีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริมที่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหานี้สินรุนแรงในอนาคต สำหรับปัญหานี้สินของครัวเรือนที่กู้มาเพื่อการบริโภคนั้น สมาชิกในครัวเรือนเองต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้จ่ายโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง สร้างวินัยทางการเงิน โดยการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย ทั้งนี้เพื่อลดการใช้สินค่าฟุ่มเฟือย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560)

5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

5.3.1 ศูนย์รักษาความปลอดภัยควรมีการตรวจสอบ และติดตามภาระหนี้สินของนายทหารประทวนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อที่จะทราบปัญหาและสามารถหาแนวทางช่วยเหลือข้าราชการ

5.3.2 ศูนย์รักษาความปลอดภัยควรมีการจัดอบรม โดยมีผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ความรู้ เกี่ยวกับการวางแผนการใช้เงิน และการบริหารจัดการหนี้สิน ให้มีความสามารถในการชำระหนี้

5.3.3 ศูนย์รักษาความปลอดภัยควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพเสริมให้แก่ข้าราชการ และครอบครัว เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับข้าราชการ และยังเป็นอาชีพสำรองให้กับข้าราชการ เมื่อถึงเวลาเกษียณราชการในอนาคต

5.4 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

5.4.1 การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย โดยใช้แนวทางการศึกษาเชิงปริมาณ ทำให้ยังขาดรายละเอียดที่ชัดเจน ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก สะท้อนถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่ก่อให้เกิดภาวะหนี้สิน อันนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหานี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.4.2 ผู้สนใจอาจทำการศึกษาเพิ่มเติมโดยศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ อันเกิดจากภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

บรรณานุกรม

กฤตยา ตติรังสรรค์สุข. (2539). *เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น กรุงเทพฯ* : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา. (2561). *การหักเงินเดือนตาม พ.ร.บ. กยศ. 2560*. สืบค้นจาก

<https://www.studentloan.or.th>

กองบัญชาการกองทัพไทย ศูนย์รักษาความปลอดภัย. (2562). *บริบทของศูนย์รักษาความปลอดภัย*.

สืบค้นจาก <http://afsc.rtarf.mi.th>

กิติมา สุรสนธิ. (2541). *ความรู้ทางการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิรพรรณ ชีรานนท์. 2540. *การจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน หน่วยที่1-7 (พิมพ์ครั้งที่ 13)*.

นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์,และณรงค์เทียนสง. (2521). *ประชากรศาสตร์และประชากรศึกษา*.

กรุงเทพฯ : ไทย วัฒนาพานิช.

ชูดานัญฐ์ ทองนิล. (2557). *ศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์*

(Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร,

กรุงเทพฯ.

ชุตติพงศ์ ศาดนันท์พิพัฒน์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อหนี้ในระบบ กรณีศึกษาบุคลากรสังกัด*

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

(Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ฐิติชญามณ สุรินทร. (2560). *ภาวะหนี้สินและการแก้ไขภาวะหนี้สินของกำลังพล กรมการสื่อสารทหาร*

กองบัญชาการกองทัพไทย (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

กรุงเทพฯ.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). *คำศัพท์การเงินและการลงทุน*. สืบค้นจาก

<https://www.set.or.th/set/financialplanning/glossary.do?contentId=16>

ชนวรรณ แสงสุวรรณ. (2547). *การจัดการการตลาด*. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2561). *ธนาคารแห่งประเทศไทยกับการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน*

(รายงานประจำปี 2561). สืบค้นจาก

https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/Report/Documents/AnnualReport2018_BOX04.pdf

ธงชัย สันติวงศ์. (2546). *พฤติกรรมผู้บริโภคทางการตลาดฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ:

ประชุมช่าง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัชมน ศรีแก่นจันทร์. (2544). *สื่อสารมวลชนเพื่อการสื่อสารการตลาด*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นชกฤต วันตะเมธ. (2555). *การสื่อสารการตลาด*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- นุกูล ตรีเจริญ (2548). *ภาระหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกองบัญชาการกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บุญยง วีรกุล. (2536). *มห-เศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทือง ปิยะโกวิท, และอชมา ศิริวัฒน์กุล. (2556). *แนวทางแก้ปัญหาหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน ในกองพันทหารปืนใหญ่ที่ 711 ด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยเสนาธิการทหาร.
- ปรีชา วิทยาภรณ์. (2559). *กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา* (Unpublished Doctoral dissertation). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ปรมะ สตะเวทิน. (2546). *หลักนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ปิยะฉัช เรือนสอน, และเทอดศักดิ์ ชม โต๊ะสุวรรณ. (2561, สิงหาคม). *การวิเคราะห์ภาระหนี้สิน สหกรณ์ออมทรัพย์กองบัญชาการกองทัพไทย จำกัด ของนายทหารชั้นประทวน*. การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา, ชลบุรี.
- พรทิพย์ อังสุภมงคล. (2560, ธันวาคม). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการก่อหนี้ของข้าราชการตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์*. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- พัชรพรรณ ดังการ์สิทธิ์. (2560). *ภาระหนี้สินของข้าราชการทหารชั้นประทวน สังกัดกรมพิเศษที่ 5 จังหวัดเชียงใหม่* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พิบูล ทิปะपाल. (2545). *หลักการตลาด : ยุคใหม่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- พิมล ศรีวิกรม์. (2542). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ภัทรภรณ์ แก้วจรรย์ (2558). *ภาวะหนี้สินของพนักงานจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น:กรณีศึกษาเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- มนไท จันทร์ทอง. (2556). *ภาวะหนี้สินบุคลากรในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์. (2560). *ความสัมพันธ์ของอัตราดอกเบี้ยกับตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค*. สืบค้นจาก <http://www.econ.tu.ac.th>
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2542). *การวิเคราะห์ผู้รับสาร*. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เขาวพา คำฟู. (2555). *ภาวะหนี้สินของข้าราชการ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:ผู้แต่ง.
- วนิดา วิศิษฐ์วารกร. (2558). ภาวะหนี้สินของข้าราชการหลังนโยบายเงินเดือน พ.ศ. 2556: กรณีศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. *Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 8 (1) (เดือนมกราคม – เมษายน 2558), น. 515-519.
- วารงคณา บัวล้อม. (2558). *พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่* (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2544). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2541). *กลยุทธ์การตลาดและการบริหารการตลาด*. กรุงเทพฯ: ซีรฟิล์มและไซเท็กซ์.
- ศิริเดช อภินันท์เดชา. (2549). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการใช้จ่ายในครัวเรือนกับการเป็นหนี้ของกำลังพลนายทหารชั้นประทวน มณฑลทหารบกที่ 21*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการทัพบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง.
- ศุภร เสรีรัตน์. (2545). *พฤติกรรมผู้บริโภค* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สมพงษ์ ไทรงาม. (2544). พฤติกรรมการบริโภคและการใช้จ่ายของข้าราชการในกองพลทหารราบที่ 9 ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนายทหารสัญญาบัตรกับนายทหารชั้นประทวน (Unpublished Master's thesis). โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, กรุงเทพฯ.
- สมพล หุ่นหว่า. (2553). วิธีการวิจัยทางธุรกิจ และการวิจัยทางธุรกิจตามแนวแนะ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาวิชาการวิจัยทางธุรกิจ และการวิจัยทางธุรกิจตามแนวแนะ (น.97-99). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมใจ ชวนละคร. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีหนี้สินของครอบครัวข้าราชการพลเรือนสามัญ ในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (Unpublished Master's thesis). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, กรุงเทพฯ.
- สรา ชื่นโชคสันต์, ภาวนิสร์ ชวาลลี, และวิริยะ ดำรงค์ศิริ. (2562). 8 ข้อเท็จจริง ปัญหาการเงินของครัวเรือนไทย. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_30Oct2019.aspx
- สรา ชื่นโชคสันต์, สุพริศร์ สุวรรณิก, และธนัชพร สุขสุเมธ. (2562). ข้อเท็จจริงที่ได้จาก BOT-Nielsen Household Financial Survey. สืบค้นจาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/ArticleAndResearch/FAQ/FAQ_143.pdf
- สุกัญญา สาราณพงษ์. (2561). รูปแบบภาวะหนี้สินของข้าราชการตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น (Unpublished Independent Study). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุชน ทิพย์ทิพากร, และพิทักษ์ สิริวงษ์. (2559). ภาวะหนี้สินของพนักงานในสถานประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) กรณีศึกษา: สถานประกอบการด้านสิ่งพิมพ์ในจังหวัดนครปฐม. (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- สุรพงษ์ คงสัตย์, และธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC). สืบค้นจาก http://mcu.ac.th/site/articlecontent_desc.php?article_id=656&articlegroup_id=146.2551.
- เสรี วงษ์มณฑา. (2542). กลยุทธ์การตลาด การวางแผนการตลาด. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมครัวเรือน พ.ศ. 2560. สืบค้นจาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/News/2561/N04-05-61.aspx>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อรรถนพ ลากชุมศรี. (2544). การศึกษาแหล่งเงินทุนในระบบในหน่วยทหาร : เฉพาะกรณีของนายทหารชั้นประทวน ในเขตกรุงเทพมหานคร (Unpublished Master's thesis). โรงเรียนเสนาธิการทหารบก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง, กรุงเทพฯ.
- โอปอ คำเกษม. (2552). ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อผลประกอบการของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม การขนส่งและ โลจิสติกที่จะทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- Miles, J., & Shevlin, M. (2001). *Applying Regression and Correlation: A Guide for Students and Researchers*. London: Sage.
- Pedhazur, E. J. (1997). *Multiple Regression in Behavioral Research: Explanation and Prediction*. Stamford, CT: Thomson Learning.
- Yamane, T. (1976). *Statistics: An introductory analysis* (4th ed.). New York: Harper and Row.

ภาคผนวก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University

แบบสอบถาม

เรื่อง ภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย
กองบัญชาการกองทัพไทย

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมวิจัยข้อมูลเพื่อใช้ประกอบงานวิจัย ตามหลักสูตรปริญญาโท การจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ต่อไป ดังนั้นจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านในปัจจุบัน

1. เพศ

() ชาย () หญิง

2. อายุ

() 18-27 ปี () 28-37 ปี () 38-47 ปี () 48-57 ปี () 57 ปีขึ้นไป

3. ระดับชั้นยศ

() ศ.ต-ศ.อ., จ.ต-จ.อ.

() จ.ศ.ต-จ.ศ.อ., พ.อ.ต-พ.อ.อ., พ.จ.ต-พ.จ.อ.

() จ.ส.อ.(พ.), พ.อ.อ.(พ.), พ.จ.อ.(พ.)

4. อายุราชการ

() ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 5 ปี () 6-10 ปี () 11-15 ปี () 15 ปีขึ้นไป

5. การศึกษาสูงสุด

() มัธยมศึกษา () ปวช. () ปวส. () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี

6. สถานภาพสมรส

- โสด
 สมรส
 หย่าร้าง /หม้าย/แยกกันอยู่

7. จำนวนบุตร

- ไม่มี 1 คน 2 คน ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

8. ที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

- บ้านพักของทางราชการ บ้านของบิดา-มารดา
 บ้านของตนเอง บ้านเช่า
 อื่นๆ โปรดระบุ

9. รายได้ของท่านที่เป็นเงินเดือน

- ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 25,000 บาท 25,001 - 30,000 บาท
 30,001 - 35,000 บาท มากกว่า 35,000 บาท

10. รายได้อื่นๆ เช่น อาชีพเสริม

- มี ไม่มี

11. รายได้ของกลุ่มสมรส

- ต่ำกว่า หรือเท่ากับ 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 25,000 บาท 25,001 - 30,000 บาท
 มากกว่า 30,000 บาท ไม่มี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ที่มีผลต่อภาวะหนี้สิน

ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

คำชี้แจง: ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้ มีระดับความสำคัญมากน้อยเพียงใด ต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

หมายเหตุ: การกำหนดระดับความสำคัญโปรดระบุระดับความสำคัญของท่านตามที่ระบุจาก 0-5 ดังนี้

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด 2 = เห็นด้วยน้อย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วยมาก 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

ปัจจัยเศรษฐกิจ	ระดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
ด้านรายได้					
รายได้จากเงินเดือนประจำ					
รายได้จากเงินค่าตำแหน่ง					
รายได้จากเบี้ยเลี้ยง					
รายได้จากสวัสดิการต่างๆ					
รายได้ของกลุ่มสมรส					
ด้านรายจ่าย					
รายจ่ายต่อเดือนที่จำเป็นต้องจ่ายทุกเดือน (ค่าอาหาร ค่าที่อยู่ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่าน้ำมันรถ และค่าของใช้จำเป็น)					
รายจ่ายจากบัตรเครดิตหรือบัตรกดเงินสด					
รายจ่ายจากการเข้าสังคม (งานสังสรรค์ต่างๆ)					
รายจ่ายสำหรับบุตร					
รายจ่ายของกลุ่มสมรส					
ด้านประเภทหนี้สิน					
หนี้บัตรเครดิต/บัตรกดเงินสด					
หนี้ค่าเล่าเรียนบุตร หรือค่าใช้จ่ายของบุตร					
หนี้สินค่าฟุ่มเฟือย (ของแบรนด์เนม)					
หนี้จากสินทรัพย์ (รถยนต์ หรือ บ้าน)					

ปัจจัยเศรษฐกิจ	ระดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
ด้านประเภทหนี้สิน					
หนี้ของกลุ่มสมรส					
หนี้สินจากการทำธุรกิจส่วนตัว					
หนี้สินจากการลงทุน					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านพฤติกรรมกรบริโภค ที่มีผลต่อภาวะหนี้สิน

ของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย

คำชี้แจง: ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้ มีระดับความสำคัญมากน้อยเพียงใด ต่อภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็น ของท่านมากที่สุด

หมายเหตุ: การกำหนดระดับความสำคัญโปรดระบุระดับความสำคัญของท่านตามที่ระบุจาก 0-5 ดังนี้

1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด 2 = เห็นด้วยน้อย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วยมาก 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

พฤติกรรมกรบริโภค	ระดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
การตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการ					
ราคาสินค้าที่ถูกหรือยอมเยา					
ประโยชน์ใช้สอยจริง					
ความคงทนและปลอดภัย					
ตราสินค้าที่มีชื่อเสียง					
สินค้าที่ผลิตในท้องถิ่น					
ซื้อสินค้าตามที่มีผู้แนะนำ					
เลือกตามสื่อโฆษณา					
ประเภทการอุปโภคบริโภคสินค้า					
หมวดอาหารและเครื่องดื่มทั่วไป (ไม่รวมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์)					
หมวดเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และยาสูบ ทั้งดื่มและสูบที่บ้านและนอกบ้าน เช่น บุหรี่ ซิการ์					
หมวดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย เช่น เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้ในบ้าน					
หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องแต่ง กาย และรองเท้า					
หมวดค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ได้แก่ ของใช้ส่วนตัวประจำวัน ทั่วไป เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน					

พฤติกรรมกรบริโภค	ระดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
ประเภทการอุปโภคบริโภคสินค้า					
เครื่องสำอาง หรือบริหารส่วนบุคคล เช่น ค่าตัดผม ฯลฯ (ไม่รวมเครื่องนุ่งห่ม)					
หมวดเวชภัณฑ์และค่ารักษาพยาบาล ได้แก่ ยาเวชภัณฑ์ ค่ารักษาพยาบาล					
หมวดการเดินทางและการสื่อสาร ได้แก่ ค่าชื้อยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะ ค่าซ่อมแซม บำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายการเดินทาง ค่าโทรศัพท์					
หมวดการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงการศึกษา อุปกรณ์ในการศึกษาของตนเอง และสมาชิกในครอบครัว					
หมวดการบันเทิงและนันทนาการ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการ ดูแลภาพยนตร์ มหรสพ ชมหรือเล่นกีฬา ตลอดจนค่า อุปกรณ์ต่างๆ และค่าหนังสืออ่านเล่น					
ทำบุญช่วยงานศพ ชื้อของขวัญปีใหม่ งานแต่งงาน งานบวช ฯลฯ					
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ได้แก่ ภาษี เงินบริจาค ฯลฯ					
การตัดสินใจเงิน					
เพื่อซื้อหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัย					
เพื่อซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้า/เครื่องใช้ในครอบครัว					
เพื่อใช้จ่ายทั่วไปในชีวิตประจำวัน					
เพื่อชื้อยานพาหนะ					
เพื่อลงทุนในธุรกิจอื่นๆ เช่นค้าขาย ฯลฯ					
เพื่อค่าเล่าเรียนบุตรและคนในครอบครัว					
เพื่อการรักษาพยาบาล					
เพื่อความบันเทิง/สุรา/บาร์					
เพื่อใช้หนี้ที่มีอยู่เดิม					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัย

กองบัญชาการกองทัพไทย

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

หมายเหตุ: การกำหนดระดับความสำคัญโปรดระบุระดับความสำคัญของท่านตามที่ระบุจาก 0-5 ดังนี้
1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด 2 = เห็นด้วยน้อย 3 = เห็นด้วยปานกลาง 4 = เห็นด้วยมาก 5 = เห็นด้วยมากที่สุด

ภาวะหนี้สิน	ระดับความสำคัญ				
	1	2	3	4	5
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจากภาวะเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากรายได้น้อย					
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจากภาวะเศรษฐกิจไม่ดี เนื่องจากรายจ่ายเพิ่มขึ้น					
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินจากปัจจัยทางสังคม เพราะมีสิ่งที่ยากไ้ได้มากมาย					
ปัจจุบันท่านมีหนี้สินมากกว่า 1 ประเภทขึ้นไป					
ปัจจุบันท่านผ่อนชำระหนี้สินตรงตามกำหนดเวลครบทุกครั้ง					
ปัจจุบันท่านพยายามหารายได้เพิ่มเพื่อชำระหนี้สินและป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สิน					
ปัจจุบันท่านพยายามลดรายจ่ายเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้สิน					

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ร้อยโทหญิง สุรัสสา สรวัยสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	5 มกราคม 2533
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาการบริหารธุรกิจ ระหว่างประเทศ, 2554 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเป็น ผู้ประกอบการ, 2563
ที่อยู่ปัจจุบัน	56/140 ถนนสรองประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงาน	ศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการกองทัพไทย
ตำแหน่งปัจจุบัน	นายทหารประจำ ศูนย์รักษาความปลอดภัย